

NOVOLETNA ŽELJA

Ne vidimo
prvih natiskanih zimskih rož,
ne opazimo
več pajkovih mrež,
ne tihega ščebetanja kosa.

Vse gre mirno, tiho mimo nas!
Zaslepljeni od luči,
zasvojeni od besed,
neučakani od hitrih nog
iščemo zavetja.

Zato naj v NOvem letu, ki
prihaja,
posije sonce prav vsak dan,
naj vnese mir, toplino, božji dar;
za vse pa odprto, široko srce,
ki s svojo močjo odganja zle sile,
prinaša pa dobro, široko oko,
ki vidi stvari, ki nas bogatijo.

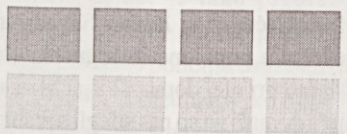
Marina Grilj

HARIJSKE NOVICE

Harijci izdajamo tudi krajevno glasilo, Harijske novice, ki izidejo enkrat na leto, in sicer 26. decembra, na praznik sv. Štefana. Ideja za to se je porodila davnega leta 1999 in na čelu s takratnim urednikom, g. Klavdijem Ujčičem smo to tudi realizirali. Tako bo letos izšla že tretja številka, v kateri boste lahko prebrali marsikaj zanimivega o zgodovini Harij, o dogajanju v preteklem letu pri nas in še marsikaj zanimivega.

Harijske novice

številka 3 december 2001

ODKRITJE SPOMENIKA V ILIRSKI BISTRICI TIGROVCEM IN PROTIFAŠISTOM DOLINE REKE, BRKINOV IN PIVKE

STR. 8

REGIJSKI PARK SNEŽNIK

Če želite sodelovati, vas vabimo, da nam pošljete svoje predloge, mnenja in dvome, s tem boste pripomogli k ustanovitvi občanom prijaznega parka.

STR. 10

OBČNI ZBOR KZ BRKINI

V nedeljo se je zbralo na občnem zboru KZ Brkini borih 16 zadružnikov. Čeprav so ugotovili, da ima združba še vedno 79 članov, je očitno, da se člani ne zavedajo, da bi morali usodi zadruge posvetiti več pozornosti.

STR. 12

JAVNI ZAVOD KRAŠKE LEKARNE ILIRSKA BISTRICA

STR. 13

» ILIRIJA GRE NAPREJ«

Pred kratkim so na sedežu podjetja Ilirija odprili sodoben tehnično-trgovski center, ki so ga uredili v nekdanjem skladišču blaga na Vojkovem nabrežju.

Center, ki se rasteza na površini kar šeststo kvadratnih metrov, pomeni za občino veliko pridobitev, na Iliriji pa pričakujejo tudi kupce iz širše okolice, še posebej pa iz Hrvaške.

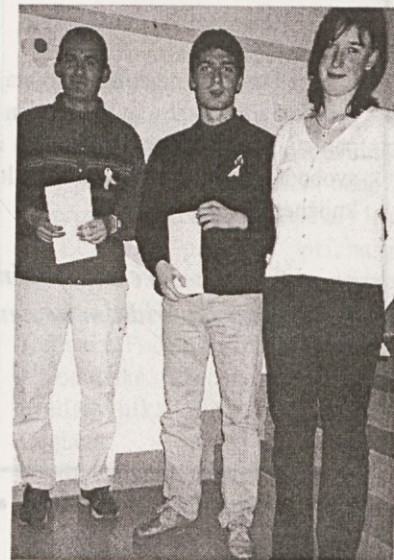
Celoten trgovski kompleks – prenovili so tudi trgovino z gradbenim materialom – zavzema preko 1000 kvadratnih metrov.

STR. 6

STR. 3

SREČANJE KRVODAJALCEV ILIRSKÉ BISTRICE

BISTRIŠKI TABORNIKI OB DNEVU OTROKOVH PRAVIC

STR. 22

Slovenska literatura 19. in 20. stoletja, njena filmska upodobitev in pripovedi naših starih mam nas vodijo k misli, da je 'biti otrok' pred sto in več leti pomenilo nekaj čisto drugega kot pomeni danes.

KAJ NAM PRINAŠA LETO 2002- LETO MARSA?

STR. 29

STR. 21 FONTANA PRI MATETU

Tmrovci so vedno imeli drugačen odnos do vode kot Bistričani. Ker so bili predvsem kmetje, jim je voda predstavljala enega od potrebnih virov za oskrbo živine. Le konec devetnajstega stoletja, ko so gradili združno mlekarno so razmišljali, da bi bilo "fajn", če bi lahko do mlekarne potegnili vodovodno omrežje, ki ga je Bistrica v tistem času že imela, ker pa do dogovora ni prišlo, so si pač tudi ob mlekarni zgradili svoj vodnjak. Imeli poleg tega še dva večja v sami vasi. Največji je bil nasproti samostana, drugi pa nekoliko više.

USPEŠNO SODELOVANJE PODJETJA PLAMA-PUR IN OSNOVNIH ŠOL

V podjetju Plama-pur smo se letos ob koncu leta odločili, da ponudimo in omogočimo brezplačno nabavo mehke poliuretanske pene, ki jo šolski in predšolski otroci uporabljajo za izdelavo različnih predmetov.

STR. 2

ekART
grafična dejavnost d.o.o.
Tomšičeva 2. Ilirska Bistrica

SREČNO 2002
NOVOLETNA PRILOGA SNEŽNIKU

BESEDA UREDNIKA

NA NASLEDNJIH LOKALNIH VOLITVAH BOM VOLILA TIGR

Končno sem pogruntala kdo bi bil najboljši župan. TIGR ali TIRGCA, ki bi v slogu tigrovcev znala zediniti, ne samo Bistričane, ampak tudi vse Primorce.

Šalo na stran, sobotna prireditev ob otvoritvi spomenika tigrovcem in antifašistov je v nas prebudila tisto nekaj, da smo uživali v tem, da smo Bistrčani in Primorci, vsaj za kratek čas.

Drugače znajo biti naši dnevi prežeti z zlobo, mačševanjem in podtikanji. Nakaterim ljudem enostavno ni jasno, da se z lepo besedo doseže več kot z grožnjami in ustrahovanjem. Pa tudi trditve: Ne naredi drugim tistega kar nočeš, da bi se zgodilo tebi, zasigurno drži.

Da ne bi prihajalo do neprijetnih nesporazumov, gredo naslednje vrstice vsem tistim, ki mislijo, da so prijeli boga za...

Vsakdo ima pravico od odgovornega urednika zahtevati, da brezplačno objavi popravek objavljenega obvestila, s katerim sta bila prizadeta njegova pravica ali interes. Odgovorni urednik mora objaviti popravek, razen v primerih, če se popravek ne nanaša na obvestilo, če ne navaja dejstev in okoliščin v zvezi z navedbami v obvestilu, če je popravek nesorazmerno daljši od obvestila, v katerem so navedbe, zaradi katerih se daje oziroma od dela obvestila, na katerega se neposredno nanaša, če je popravek napisan žaljivo in če je zahteva za njegovo objavo dana po preteku določenega roka.

Dolžna sem še pojasniti vsem društvom, ki so nam poslali predstavitev in voščila hkrati, da bodo bila predstavljena v naslednjih številkah časopisa, vsakokrat eno. Obenem se jim prisrčno zahvaljujem za njihov trud, hkrati pa vabim tudi vsa druga društva, da imajo možnost v časopisu predstaviti svoje delo, vizije in cilje.

Pred nami so prazniki, meni najlepši v letu, ki prinašajo veliko želja in pričakovanj, strahov in dvomov, mogoče pa nekomu prinesejo tudi nekaj pameti, preudarnosti, spoštovanja in potrpljenja, saj so nekaterim besede svoboda, pravica, vrednote in kultura le besede iz slovarja Slovenskega knjižnega jezika.

*Veselo, srečno, zdravo vsem,
še posebej pa pridnim in neutrudnim sodelavcem Snežnika.*

Urednica
mag. Milena Urh

KDOR ČAKA - DOČAKA

V začetku tega meseca so v Smrjah odprli popolnoma prenovljen most pri Broduvcu.

S tem so se uresničile dolgoletne potrebe in želje občanov. Most, ki povezuje Smrje z glavno cesto je bil namreč dotrajan in izredno nevaren za promet. Po vztrajnih prizadevanjih v preteklih letih je končno prišlo do posluha občine, ki je podprla to investicijo, vredno 34 milijonov tolarjev.

Številnim občanom, ki so se zbrali na otvoritvi, sta najprej spregovorila Ivan Šircelj, predsednik KS Prem ter predstavnik vaše skupnosti, Branko Grahor. Nato je premski župnik Ivan

Premrl opravil molitev ter most blagoslovil.

Sledil je kulturni program, nakar je

simbolični trak prerezal najstarejši vaščan.

Bojan Oblak

USPEŠNO SODELOVANJE PODJETJA PLAMA-PUR IN OSNOVNIH ŠOL

V podjetju Plama-pur smo se letos ob koncu leta odločili, da ponudimo in omogočimo brezplačno nabavo mehke poliuretanske pene, ki jo šolski in predšolski otroci uporabljajo za izdelavo različnih predmetov. Ob tem smo izrazili željo, da nam otroci izdelajo zanimive predmete iz te pene.

Prejeli smo deset zanimivih izdelkov iz mehke poliuretanske pene. Dostavile so nam jih osnovne šole iz Podgrada, Pregarij, Kuteževega, Ilirske Bistrice Antona Žnideršiča, Hrpelje-Kozina s podružnico Obrov ter Gregor Volk iz osnovne šole Dragotina Ketteja iz Ilirske Bistrice. Šolam smo podelili denarne nagrade.

Vsem učencem in njihovim mentorjem se prisrčno zahvaljujemo za izvirnost in delo.

Izdelke smo razstavili v naših poslovnih prostorih.

ČESTITKA

UPRAVNA ENOTA ILIRSKA BISTRICA
VAM ŽELI VESEL BOŽIČ IN SREČNO, ZDRAVO
TER VESELO NOVO LETO 2002.

PREPEVALI SMO NA BRGUDU

Nedeljsko nenaklonjeno vreme je nedvomno okrnilo običajno razpoloženje, ki se razži med pevci, ki gredo na gostovanje. Toda kljub sivemu dnevu nam je brgudski shod naklonil nadvse prijetno preživet dan.

K temu je pripomogla toplina in pozdravne besede brgudskega župnika. S pridigo je znal prisotne spodbuditi k globljemu razmišljanju o vlogi

posameznika, posebej še vernika v današnjem času. Sveta maša se je nadaljevala s petjem Zvoneških kantadurov, petjem našega zbora ter s pevci združenih pevskih zborov njihove fare, ki so z ubranim petjem požlahtili mašo. Pozneje pa popestrili prijetno počutje pred cerkvijo. Družilo nas je ubrano petje in ples ob zvokih harmonike.

Za vse te in nadaljnje občutke se

moramo zahvaliti vaščanki, gospe Mirki Čačetovi iz Jasena. Seveda smo nedeljsko popoldne in brgudski shod sklenili pri njej doma. Gospa Mirka in njeni domači pa so nas stregli s pršutom in vsemi pripadajočimi prilogami ter mladim vinom, ki je ponovno ogrelo naša grla.

Za MePZ Ahec Jasen Podgora
Majda Ferlež

Brgudski župnik ob Sašu Boštjančiču

FOTO: Polde Štemberger

OBMOČNO ZDRUŽENJE
ILIRSKA BISTRICA
BAZOVIŠKA 28

ČAS JE ZA RADOST IN ZAHVALO VSEM,
KI STE NAS PODPRLI V NAŠIH PRIZADEVANJIH
ZA LEPŠI DAN VSAKEGA POSAMEZNIKA.
NAJ VAM NOVO LETO PRINESE VELIKO TOPLIH ROK,
VESELJA, ZDRAVJA, DROBNIH RADOSTI IN LEPIH MISLI ZA
VAS, PA TUDI ZA VSE TISTE, KI SO OSAMLJENI IN NESREČNI.

Snežnik

Za vse ostale informacije pokličite ali pridite na
Uredništvo - Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica; telefon: 05/71-00-320, telefaks: 05/714-11-24

CENA OGLASOV JE:

1/16 - 6.783,00
1/8 - 13.387,50
1/4 - 26.775,00
1/2 - 53.550,00
1/1 - 107.100,00

V ceno je vključen tudi prometni davek.

Cena oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%. Za večkratno oglaševanje imate 10% popust in za večkratno mesečno oglaševanje po letni pogodbi 30% popust.

Besedilo in logotip za oglas dostavite do 20-tega v mesecu v uredništvo Snežnika - lahko tudi po pošti ali po elektronski pošti.

IZ BUKAREŠTE: VLOGA PARLAMENTA PRI PREPREČEVANJU KORUPCIJE

Med 5. in 10. decembrom je v romunskem glavnem mestu Bukarešta potekala parlamentarna konferenca z naslovom Vloga parlamenta pri preprečevanju korupcije. Omenjeno konferenco sta organizirala romunski parlament in nemško-ameriški George C. Marshall center za varnostne študije. Glavni akterji omenjene konference so bili torej Nemci in Američani. Da si ne bomo delali kakih prevelikih utvar kam nas zlasti Američani uvrščajo, naj le naštejemo parlamentarne delegacije, ki so bile povabljene na konferenco: Albanija, Bosna in Hercegovina, Bolgarija, Hrvaška, Madžarska, Moldavija, Makedonija, Romunija, Slovaška, Ukrajina, Rusija, Jugoslavija in Slovenija. Slovensko delegacijo smo sestavljali poslanci Franc Sušnik (SDS), Valentin Pohorec (DeSUS) in Igor Štemberger (SMS).

Beseda je v glavnem tekla okoli preprečevanja korupcije v oboroženih silah. Prav pri nabavljanju nove opreme za vojsko in policijo se vrtili največ denarja, zato je korupcija pri teh poslih v preteklosti najbolj cvetela. Zanimivo je bilo poslušati kako se v različnih državah ubadajo s to problematiko. Vsi smo si bili enotni, da ni dovolj le ustrezna zakonska podlaga za preprečevanje tovrstnega kriminala, pač pa da je pomembnejše samo izvrševanje teh zakonov. Poleg ministrstva za notranje zadeve, je potrebno ustanoviti tudi druge organe, ki naj se ukvarjajo z omenjeno problematiko. V Sloveniji imamo varnostno agencijo in agencijo za preprečevanje pranja denarja. Zlasti pomembno je, da so te agencije neodvisne, ker je tako preprečena zloraba položajev znotraj posameznih ministrstev. Ko policijske raziskave ne dajo ustreznih rezultatov, ko odpovejo tudi omenjene agencije, pa še vedno ostane zadnja možnost, to je oblikovanje ustrezne parlamentarne preiskovalne komisije. Ta je popolnoma neodvisna, v njej so predstavniki različnih političnih opcij in s tem je možnost korupcije v taki komisiji izključena. V našem parlamentu že

imamo dobre izkušnje s takimi komisijami iz preteklosti, pa tudi v sedanjem mandatu že delujejo. Po nemškem zgledu bi bilo dobro tako komisijo zakonsko opredeliti, saj pri nas tega še nimamo. Potrebno bi bilo zagotoviti ustrezno finančno, strokovno in tehnično podporo preiskovalnih komisij, nenazadnje pa bi bilo dobro poskrbeti tudi za osebno varnost članov, ki v takih komisijah sodelujejo.

Sodelovanje poslancev na takšnih konferencah je izjemnega pomena, ne le zaradi tematike, ki se obravnava, pač pa tudi zaradi obrobnihih zadev, ki spremljajo take konference. Tu mislim na izmenjavo mnenj in izkušenj med parlamentarci na neformalnih druženjih v prostem času. Na ta način se sklepajo osebna prijateljstva, ki so lahko izjemnega pomena, ko gre za reševanje odprtih vprašanj med državami.

In še kratki vtisi iz Romunije. Dobrih 10 let po padcu Ceauseschejevega režima, si Romunija še vedno ni opomogla. Na eni strani blišč, katerega smo bili deležni v res veličastnem parlamentu, kakršnega premore redko katera evropska država. Mimogrede bivši diktator je zanj odšel 6 milijard ameriških dolarjev. Veličastne palače ministrstev in ostalih državnih ustanov, hoteli najvišjih kategorij, gromozanske avenije in trgi v središču mesta, trgovine opremljene skoraj izključno z zahodnim blagom, vse to daje Bukarešti pečat prave evropske prestolnice. Na drugi strani pa revščina, množice brezdomcev, ki iz odprtih kanalizacijskih jaškov lezejo na površje, ker pod cestami v toplem preživijo mrzle zimske noči. Na tisoče klateških psov, divja smetišča poleg stanovanjskih naselij, pokvarjeni avtomobili ob cestah..., vse to pa daje Bukarešti realno sliko Romunije. Povprečen Romun prejme mesečno okoli 150 ameriških dolarjev plače in ob cenah, ki so le malo nižje kot pri nas, si res ne more kaj dosti privoščiti. Skratka blišč in beda, kontrasti med revščino in ozkim slojem bogatašev, to je realna slika Romunije, 10 let po revoluciji.

Igor Štemberger

SREČANJE KRVODAJALCEV ILIRSKE BISTRICE

Na letošnjem srečanju krvodajalcev naše občine, ki sta ga organizirala Območno združenje Rdečega križa in župan, gospod Franc Lipolt, se je zbralo preko 100 jubilarov, večkratnih krvodajalcev, krvodajalske družine in mladi, ki so v letošnjem letu prvič darovali kri.

V prijetnem vzdušju, ki so ga obogatili tudi gostje iz Rijeke, Opatije, Doberdoba, Udin in Fogliana-Redipuglie, Transfuzijskega oddelka bolnice Izola, je navzoče pozdravila predsednica Rdečega križa Ilirska Bistrica, Nadja Baša, ki je poudarila pomen takega druženja in vsem zaželela prijeten večer.

V nadaljevanju je predsednik Komisije za krvodajalstvo, Ivan Šuštar, predstavil tudi nekaj pomembnih podatkov, ki odlikujejo naše krvodajalstvo. Gospodarske razmere, nezaposlenost, pa tudi splošno nezadovoljstvo, niso bili v preteklem obdobju prevelika ovira za darovanje krvi. Pohvalimo se lahko z dejstvi, da je v letu 2001 prišlo prvič darovat kri

Krvodajalske družine

nagovoru krvodajalcem izrazil zahvalo za skrb za sočloveka v stiski, saj tako na prvinski način solidarnostno pomagajo ohranjati življenje.

Na letošnjem srečanju je bilo podeljenih 173 priznanj za odvzeme od 15. krat dalje. Priznanja za 5 krat in 10 krat pa so krvodajalci prejeli s

krvodajalce, ki dolga leta vsrzajajo na tej plemeti poti.

Za 50 darovanj so letos prejeli priznanja: Butinar Marija iz Podgrada, Kozlevčar Vianej iz Topolca, Miklavc Franc iz Gradišča, Štemberger Andrej iz Vrbovega 68, Zidar Dušan iz Podgrada.

Za 60 darovanj sta bila jubilara: Šajina Anton iz Podgrada in Boštjančič Zdravko, prav tako iz Podgrada.

Najvišja odlikovanja, ki smo jih letos podelili, so bila priznanja za 80krat darovano kri, ki sta jih prejela Perović Franci iz Ilirske Bistrice in Barba Boris iz Podgrada.

Zavarovalniška hiša Slovenica redno sodeluje z organizatorji, saj so naši krvodajalci na dan odvzema nezgodno zavarovani. Zavarovalniška hiša pa se na poseben način oddolži najpriaznejšemu krvodajalstvu v letu.

Letošnje posebno priznanje Slovenice, umetniško sliko prizane slikarke Irene Polanec, je prejela Marija Butinar iz Podgrada, kot najuspešnejša krvodajalka. Sliko je prejela iz rok predstavnika Slovenice, Ivana Cegljarja.

Srečanje so s petjem popestrili Vasovalci. S harmoniko nas je razveseljeval mladi, 7 letni nadebudni Jan Gombač iz Harij in mladi godci iz Jasena.

OZRK se za pomoč in izvedbo srečanja zahvaljuje županu občine Ilirska Bistrica, gospodu Francu Lipoltu, Aktivu kmečkih žena, OŠ Antona Žnideršiča, Rihardu Baša, mladim članom krožka RK OŠ A. Žnideršiča, Sadju Godec, Janu Gombač, Vasovalcem in Jasenskim godcem.

Že petdesetič

kar 60 mladih, da je bil odziv na poletni akciji v Ilirski Bistrici nadpovprečno uspešen, da dobro sodelovanje z vojašnico v Ilirski Bistrici, prinaša transfuzijskemu oddelku v Izoli, mirne dni in zadostne zaloge krvi najbolj kritičnih dnevih - poletne počitnice in prazniki. Ne smemo pa pozabiti naše najbolj zveste večkratne darovalce te plemenite tekočine, ki držijo oporo vsem nam. Ti so tudi pomemben faktor pri ozaveščanju v svojih družinah in delovnem okolju, saj s svojim zgledom privlačijo nove moči.

Župan, Franc Lipolt, je v svojem

pismom. OZRK je letos uvedlo novost. Pripravili smo posebna priznanja (prvi v Sloveniji) za prvo darovanje ter priznanja za krvodajalske družine. Za prvo darovanje je prejelo priznanje 60 mladih. 20 družin, ki imajo več kot 3 člane krvodajalce ali pa so zbrali skupaj nad 50 darovanj, pa je prejelo priznanja. Prav pri družinah je največja težava v tem, da so člani družine z različnimi priimki, ali pa živijo na različnih naslovih, zato nam za prvič prostite, če smo katero družino nehote spregledali.

Posebej smo ponosni na večkratne

KONJENIŠKO DRUŠTVO

V soboto, 15.12. je bil občni zbor konjeniškega društva Il. Bistrica, ki je pregledal delo preteklih štirih let. Več o tem v pogovoru s predsednikom Andrejem Jelenom v naslednji številki.

AVTO MARTINČIČ
FRANC MARTINČIČ s.p.
6250 Ilirska Bistrica
Bazoviška 42
tel.: 05/71-00-780
fax: 05/71-00-781

* PRODAJA VOZIL SEAT
* TRGOVINA Z AVTODELI
IN DODATNO OPREMO
* KLEPAR - LIČAR - VLEKA
* MENJAVA AVTOPLAŠČEV
* PREPISI VOZIL

glasbena šola
Ilirska Bistrica

ČESTITKA

Kolektiv Glasbene šole Ilirska Bistrica
želi vsem občanov in občankam,
še posebej pa vsem učencem in njihovim staršem
veselo in zdravo novo leto 2002.

PRAZNIK NEŽNOSTI

Človek se ob otroku razneži in če se ne, se boj takega človeka. Nežnost je velikokrat namenjena samo otroku in je drug človek ni deležen. Vendar majhen otrok odpira srce tudi za druge in ne samo zase. To sporočilo je skrito za neobgljenostjo in pristrčnostjo, ki človeka vabi, naj se mu popolnoma posveti.

Prihod otroka na svet je Božje sporočilo, da Bog nad svetom ni obupal, pravi pesnik, čeprav Jezus govori: »Gorje nosečim in doječim v tistih dneh, ker bo velika stiska v deželi in jeza nad tem ljudstvom« (Lk 21,23). Jezus je govori o stiski, ki bo prišla nad Izrael, govori pa tudi o vsaki vojni in vsaki katastrofi, ki materam krade njih otroke, njih sinove in hčere. Polno je trpljenja in nemira in malo sreče in miru?!

Ob prihodu Jezusa na svet je vladal v rimskem cesarstvu, čigar del je bila Palestina, mir. In na svet je prišel knez miru in dal slutiti tiste mesijanske obljube, ki so v nas spomin paradiža. Prerok Izaija namreč pravi: »Svoje meče bodo prekovali v lemeže in svoje sulice v srpe. Narod ne bo več vzdignil meča proti narodu, ne bodo se več učili vojskovanja« (Iz 2, 4). Besede ki so zapisane v palači Združenih narodov, v palači organizacije, ki je letos prejela Nobelovo nagrado za mir. Vendar Jezus pravi: »Ne mislite, da sem prišel zato, da prinesem mir na zemljo; nisem prišel, da prinesem mir, ampak meč« (Mt 10,34). Jezus govori o tem, da se človek mora opredeliti. Človek ne more biti neopredeljen, vedno se postavlja na to ali na ono stran, nevtralnost je namreč varljiv pojem lobiranja za hrbiti. In v času, ko se zdi ta dobrina miru tako ogrožena, je oznanilo miru, ki ga nosi s seboj praznik kot balzam duši, vendar tudi poziv, da svojo dušo omejimo, kajti sicer se bo razlezla kot voda, ki ni v posodi. Hočem biti delavec za mir! je dovolj velika omejitev, ki toliko zajezi mojo dušo, da se za tem jezom začne nabirati silna potencialna moč. Moč, ki ne bo delovala po rušilni logiki poplave, temveč moč, ki jo označuje Sveto pismo z besedami: »Rosite ga nebesa od zgoraj in oblaki dežite pravičnega« (prim. Iz 45,8). Moč, ki se bo javljala kot solidarna pomoč.

Kmalu po Jezusovem rojstvu so se uresničile besede, ki jih še ni izrekel: V svet sem prinesel meč; ob meni se morate opredeliti! Herod je namreč neusmiljeno moral otroke, da bi umoril tudi Njega, ki bi mu lahko ukradel prestol. Kdor vlada, si želi vladati! Tudi Jezus je bil nekaj časa kralj. Okronan sicer s trnjevo krono je stal na mestu, ki gre vladarju. »Vladaj!« je bil ukaz in rekel je: »Da! vendar na način, kot ga bom določil sam, na način, ki mi ga je določil moj Oče ob rojstvu: 'Bil je mučen, a se je uklonil in ni odprl svojih ust, kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol, in kakor ovca, ki umolkne pred tistimi, ki jo strižejo, in ne odpre svojih ust« (Iz 53,7). Jezus je realist, zlo je, zlo obstaja. Potrebno se je odločiti zanj ali proti njemu in ko se odločimo, je treba zlo razkrinkati, ker se skriva. Najlažje ga razkrinka dobrota in ljubezen, kajti ob njej se zlo razbesni.

Kje je ob povedanem prostor za nežnost?

Nežnost je sad miru. Koliko je miru v svetu in v nas lahko vidimo po tem, koliko je v svetu in v nas tega čustva, te kreposti. Nemški pregovor pravi: »Nimaš pravice biti neprijazen,« in lahko bi dodali: »Tvoja dolžnost je, da si nežen,« če seveda to ne bi že skoraj prekoračilo človeške zmožnosti, kajti mir je dar Boga samega. Jezus na velikonočno jutro in potem vedno, ko se prikaže, pozdravi: »Mir z vami!« Če je torej mir zares dar Boga, si ga lahko samo izmolimo.

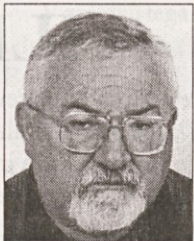
Ali smo opazili to tesno povezanost med Božičem in Veliko nočjo. Če se na božič mi raznežimo ob otroku z neba, se na Veliko noč Bog razneži v svoji ljubezni in dopusti, da to ljubezen ranimo do krvi, do smrti Tistega, ki ga ljubi najbolj, do smrti Njegovega Sina. Kar težko je napisati in težko verjeti, da je to res, da Bog tako ljubi nas ljudi. Morali bi zardeti ob tej ljubezni, moralo nam bi biti nerodno, kot nam je nerodna ob malčku, ko še ne vemo, kako bi se obnašali ob njem.

Moje voščilo ob sklepu premišljanja je povzeto iz že povedanega. Vsem, ki praznujete Božič želim svete in nežne bližine Boga in ljudi.

Viljem Čušin

Življenje ob meji

ZAKAJ ROMUNI BEŽIJO?

PETELINJI KONCERT SREDI MESTA

Grad Hunedoara je izjemno zgodovinski prostor, ki bi lahko dnevno

pritegnil stotine turistov. Tokrat sta bila na parkirišču pred gradom samo naša avtobusa iz Slovenije. Drugih ni bilo, za individualne goste bi to utegnili biti celo nevarno mesto. Turiste takoj obkrožijo petnajstletni pobalini, ki ne beračijo, temveč zahtevajo: "forint, marka, dolar..." Z obritimi glavami in hudobno spačenimi obrazi dajo vedeti, da se ni dobro hecati z njimi. Policije pa ni nikjer. Nekoč pred dvajsetimi so nas lepo pogostili v osrednji "kantini" železarne, ki je takrat bila osrednje sestajališče mesta in ki še vedno stoji. Mrki in žalostni obrazi prebivalcev odbijajo obiskovalce, da bi v lokalni gostilni ali trgovini poskušalo ujeti razpoloženje ljudi. Minila nas je volja, da bi se preveč zadrževali v tem mrtvem mestu iz katerega prebivalci množično bežijo.

Prespali smo v Alba Juliji, pomembno zgodovinsko mesto, v nekakšen romunski Piemont, kjer so leta 1918 iz treh pokrajin ustanovili Romunijo. Hotel v katerem smo prespali je bil zgrajen pred desetletji v času realnega socializma in po tem času ni bil kaj prida obnovljen. Hotel "Cetate" (grad) je v centru mesta, zraven velikanskega obzidja in veličastnih cerkva, toda od treh zjutraj je v tem hotelu nemogoče spati. Z balkonom, dvorišč in drugih prostorov v vseh sosednjih blokih je mogoče poslušati množični koncert petelinov. Romuni so očitno našli način, kako si v lastni režiji zagotoviti pečenega piščanca.

Prvo novinarsko pravilo je, da v tujini najprej obišeš "trebuh mesta", mestno tržnico. Obiskal se jo tudi pred dvajsetimi leti in takrat so Romuni zanesljivo živeli veliko bolje kot danes, takrat je na tržnici bilo mogoče dobiti vse. Danes je izbor na tržnici je dokaj skromen. Zelenjava je enkrat cenejša kot pri nas. Kmetice na začetku tržnice prodajajo mleko v plastenkah Coca Cole in mleko je dražje kot pri nas. Za kilogram svinjskih kotletov je treba odšteti 100 tisoč lejev, kar je tisoč tolarjev v našem denarju, govedina pa je za tretjino dražja. Cene mesa so praktično takšne kot pri nas, plače pa so desetkrat manjše. Kilogram "socialnega" kruha stane petdeset

tolarjev, boljši kruh pa je petkrat dražji.

Trgovine so polne blaga, vglavem uvoznega. Na policah je mogoče videti le malo domačih izdelkov. Še največ je vina in žganih pijač, ki so nekajkrat cenejši kot pri nas. Tudi po kakovosti ne zaostajajo za evropskimi izdelki. Ob cestah propadajo velikanske stavbe kolhozov in velikanskih tovarn, velikanski kovinski žerjavi čakajo, kdaj jih bo rja pognala v globino, domačini pa odnašajo vse, kar ima kakršnokoli uporabno vrednost.

Tudi kmetom ne gre dobro, čeprav je Romunija dežela ogromnih ravnčarskih kmetijskih prostranstev, s plodno črno zemljo in precej voda. Dežja je tu res precej manj kot pri nas, toda na vsakem koraku so reke in potoki.

Romunska vas živi v grozljivi revščini. Le redko kje vidite traktor, prevladujejo konjske vprege. Na celi poti skozi Romunijo dolgi tisoč kilometrov nismo ob cesti videli niti ene same kosilnice. Kmetje kosijo travo z navadnimi kosami, ob cesti smo videli samo nekaj tropov ovac in krav, ki jih v sosedni Madžarski vidiš na vsakem koraku. Na Madžarskem vsako toliko vidiš velike piramide sena narejene z okroglimi balami. Tega v Romuniji ni. Edino tekstilna industrija in keramika sta se posodobili, pozna se italijanski design. Lično moško obleko lahko dobiš za deset tisoč tolarjev, lepo trenirko pa še ceneje.

Z romunskimi "produkcijskimi sredstvi", z ročnim delom in živalskimi vpregami, vas ne more kaj prida pomagati niti sebi, še manj pa mestnemu prebivalstvu. V Romuniji danes kar dve tretjini prebivalstva živi v mestih. Urbanizacija naj bi bila v preteklih desetletjih sinonim za razvitost, zgodilo pa se je, da so simbol razvitosti zamenjali za samo vsebino razvoja.

PLAYBOY IN MCDONALDS

Stanovanjski bloki po mestih so bili grajeni hitro in površno. Danes se fasade krušijo, okna izpadajo, napušči nad vrati propadajo, smeti in odpadki se nabirajo po dvoriščih. Množice ljudi tava okrog brez pravega cilja. Tovarne so zaprte, dela ni, ostane na voljo samo tavanje okrog ruševin tovarn in stanovanjskih blokov. Mladim ostane le beg. Na obrazih teh ljudi je vse zapisano. Škoda bi jih bilo karkoli vprašati.

Romunija ima tudi svojo jaro gospodo. Ogromno tujih podjetij tu ima svoje bencinske črpalke na vsakih nekaj kilometrov ceste, vsako toliko pa vidiš tudi veliko domačih lokalnih bencinskih servisov. Novi bogataši na robovih mest postavljajo velike hiše, prave gradiče s kopijo srednjeveških stolpičev in strehami, ki so še najbolj podobne tajlandskim pagodam. Strehe so narejene iz bleščeče pocinkane pločevine. Na vrh streh (verjeli ali ne) ponosni lastniki danes montirajo mercedesove zvezde kot nekakšni novodobni simbol moči in pomembnosti.

Na robovih mest množično rastejo nove pravoslavne cerkve in celo velikanski samostani, kot je na primer tisti v bližini mesta Cluj Napoca, za katerega so denar zbrali romunski nogometaši zaposleni v tujini. V Aradu v centru mesta končujejo ogromno pravoslavno katedralo. Mercedesova zvezda in pravoslavni križ postajata tako simbola postceausceuscove Romunije. Tisti, ki poznajo domače razmere v Romuniji iz prve roke, nam pripovedujejo o ljudeh, ki v pomanjkanju stanovanjskega prostora v Cluj Napoci, živijo kar v mestni kanalizaciji.

Srhljiva je tudi zgodba o znani znanstvenici, ki po uspešni življenjski karieri mesečno prejema 80 nemških mark pokojnine. S pokojnino komaj krije režijske stroške. Z inštrukcijami pa si služi za hrano.

Romuni so dobili bleščeče McDonalds lokale, Playboy v romunščini in kričeče tabloide. Kje se tisti skromni "Drumul socializmu", ki je imel samo en list oziroma štiri strani A4 formata? Romuni so ga takrat kupovali kot obsedeni, saj je edini imel dve strani lokalnih novic. Od obljubljenega boljšega življenja je ostala samo fatamorgana bogatih evropskih mest, ki tako privlačijo mlade Romune.

In vrnjeni prebežniki so prva stvar, ki jo vidiš na madžarsko-romunski meji. V prazgodovinskem oranžnem avtobusu, ki z zapornimi rešetkami ločuje spremljevalce in šoferja od prebežnikov, jih vračajo domov. Največ je mladih moških, med njimi je tudi nekaj deklet, pa tudi ljudje, ki so že srečali Abrahama in so se kljub letom odločili poiskati negotovo srečo na zahodu. Velikokrat prodajo vse kar imajo, da bi zbrali denar za pot.

Miro Simčič

PAPIRNICA
LineaArt
Bazoviška 19, 05/714-20-77

Ker se približuje
konec leta,
smo vam pripravili
širok izbor
koledarjev, rokovnikov,
kemičnih svinčnikov, vžigalnikov
in drugega, po zelo ugodnih cenah.

Urejen imamo tudi dotisk
z vašim logotipom.

Novoletni okraski,
jelke, balončki,
čestitke, igrače,
puzzle,
darilne vrečke,
darilni papir,
pentlje ...

Vesele božične praznike in srečno novo leto.

GRILL
DANILO

VOŠČILO

GOSTIŠČE GRILL DANILLO

ŽELI VSEM OBČANKAM IN OBČANOM,
ŠE POSEBEJ PA SVOJIM STRANKAM TER
POSLOVNIM PARTNERJEM VESEL BOŽIČ TER
SREČNO TER ZDRAVO NOVO LETO 2002.

VOŠČILO

VSEM SVOJIM STRANKAM
ŽELIMO
VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO IN ZDRAVO
NOVO LETO 2002.

PO ŠESTDESETIH LETIH SLOVESNO IN MOGOČNO TIGRU V SPOMIN

Prav na dan, ko je pred šestdesetimi leti, 15. decembra 1941 končal zločinski 2. tržaki prosek in je pod streli italijanske fašistične vojske padla na openskem strelišču nova skupina petih mladih slovenskih fantov in mož, je bila v Ilirski Bistrici njim posvečena velika spominska slovesnost. Odkrili so spomenik premnogim žrtvam številnih primorskih Tigrovcov in žrtvam posebnega sodišča za zaščito Kraljevine Italije, desetim junakom obsojenim in ustreljenim v Bazovici, na Opčinah in Rimu s področja današnje ilirskobistriške občine.

Ob tej priložnosti so člani filatelistične sekcije PND Ilirska Bistrica izdali naslednjo dopisnico:

Novosti iz naše knjižnice

NOVE KNJIGE

1. MAULE David: The Bermuda triangle
2. REMŠE Matija: Mohorjev koledar 2002
3. Nova družinska pratika: za navadno leto 2002
4. SITAR Sandi: Prešernov koledar 2002
5. HÖNIGSFELD-ADAMIČ Marjana, MAŽGON Stane: Velika ilustrirana otroška enciklopedija
6. WOOLARD George: Alien invaders
7. BOTTON, Alain de: Utehe filozofije
8. BRISTOW Jacqueline, COWLEY Philip, DAINES Bob: Spomin inučenje
9. CARNEGIE Dale: Kako si pridobiš prijatelje
10. DAY Laura: Urjenje intuicije: kako izkoristiti moč instinktov
11. FORWARD Susan, FRAZIER Donna: Čustveno izsiljevanje
12. RILEY Pat: Notranji zmagovalci: življenjski načrt za timske igralce
13. SPRENGER Reinhard K.: Načelo samoodgovornosti: poti k motivaciji
14. VERNETTE Jean: Skrivnosti okultnega in nenavadnega: jasnovidnost, vedeževanje, raziskovanje onstranstva
15. WARDEN David, CHRISTIE Donald: Spodbujanje socialnega vedenja
16. WEISINGER Hendrie: Čustvena inteligenca pri delu z ljudmi
17. ZALOKAR DIVJAK Zdenka: Jaz in ti: medosebni odnosi v sodobnem času
18. HÄRING Bernhard: Svobodni v Kristusu: moralna teologija za dejavno krščansko življenje 1
19. HÄRING Bernhard: Svobodni v Kristusu: moralna teologija za dejavno krščansko življenje 2
20. HÄRING Bernhard: Svobodni v Kristusu: moralna teologija za dejavno krščansko življenje 3
21. LOUF André: Milost zmore več
22. LA MERE: Materin dnevnik
23. ŽUŽEK Miha: Vabilo na večni ples
24. BARKER Thomas M: The Slovane Minority of Carinthia
25. FINK-HAFNER Danica, HAČEK Miro: Demokratični prehodi II
26. DVORŠEK Anton: Kriminalistična strategija
27. GERBEC Franci, KOŠIR Borut: Pogodbe o leasingu: vzorčne pogodbe in komentar
28. GLASSER William: Vsak učenec je lahko uspešen
29. GOUGH John W: Družbena pogodba

milka Pedikerski salon

Milka Prosen
Rozmanova 36, Il. Bistrica, 05/71-41-269

VSEM SVOJIM
STRANKAM
IN BRALCEM SNEŽNIKA
ŽELIM
LEPE PRAZNIKE!

VSE NAJBOLJŠE

Ona je kakor sončni žarek z neba,
kakor tiho šepetanje morja.
Kot tiha melodija violine,
kot srce polno topline...

Paoli
za osemdeseti rojstni dan

Alma

OB PRIHODU EURA

Brez skromnosti lahko v krog izjemno pomembnih dogodkov preteklosti uvrstimo denar. V tem članku se bomo spomnili bankovcev, ki so po drugi svetovni vojni krojili usodo tudi v Il. Bistrici. Kot zgodovinski dokument slikovito odkriva politično in nacionalno pripadnost ozemlja v tem stoletju, polnem vznemirljivih preobratov, ki so končno privedli vsaj večino slovenskih prebivalcev k matični domovini.

Po končani drugi svetovni vojni vprašanje Italije z Demokratično Federativno Jugoslavijo ni bilo rešeno. En del vprašljivega ozemlja, ki je zajemal Trst z okolico, del Istre, del slovenskega primorja in Reke z okolico (brez Sušaka), so ostali izven ozemeljskih in upravnih meja Italije in DFJ. Razdeljeno na dva dela: CONA A in CONA B, je to ozemlje bilo dano na upravljanje t.i. vojnim upravam. CONO A je okupirala angleška vojska in je bila pod njeno vojno upravo. CONO B, kamor je spadala tudi Ilirska Bistrica, je v upravljanje dobila Voja

uprava jugoslovanske armade (VUJA). Od leta 1945 so na področju obeh con bile v uporabi Lire, ki jih je izdala Banco d'Italia, t.i. metropolitanske Lire (M-Lire). Z dobro premišljenimi razlogi iz CONE A se je ta denar prav silil v njo. Tako je prepustil gospodarstvo in prebivalstvo CONE B v zelo težkem položaju. Da bi se ta položaj izboljšal, je VUJA dala v obtok denar, ki naj bi bil v prometu samo v CONI B (torej tudi v Il. Bistrici). V obtok so dali denar z nominalno

vrednostjo v Lirah. Ime valute je najbrž izbrano z uporabo že prej rabljenih Lir. Imenovan je B-Lire, BARCHETTE (po motivu jadrnice na morju), pravzaprav jugo lire. Čeprav je beseda o okupatorskem denarju, je to denar, ki je imel napise »SLOVENSKO PRIMORJE« in »ISTRA«, torej s tem spada v slovenski denar, posebno v primorski. To je bila tudi zadnja pojava denarja, ki omenja ta del Slovenije. Razlog, da na ozemlju CONE B ni bil v uporabi tedanji denar DFJ, ki se je imenoval dinar, lahko pripišemo dejstvu, da je edini upravni organ tega ozemlja bila VUJA in s tem ni spadal pod nadzor Narodne Banke Jugoslavije.

Tiskanje bankovcev je bilo v Ljubljani in Zagrebu. V Ljubljani se je natisnilo za 100.000.000 Lir, v Zagrebu pa 197.370.000, kar je daleč od glavnice, ki je znašala 100.000.000 Lir. Sedež banke je bil v Reki.

Po priključitvi CONE B Jugoslaviji, ki je sledila po podpisu miru z Italijo so 17.09.1947 zamenjali jugo Lire z jugoslovanskimi dinarji. Razmerje B-Lira proti Dinarju je bilo 100/30.

Serijski Jugolire je bila sestavljena iz osmih bankovcev in sicer: 1, 5, 10, 20, 50, 100, 500, 1000 Lir.

Bankovci so različne veličine in so tudi tiskani na različnem papirju.

Dušan Maljevac

Pohitite!

V poslovno-stanovanjskem objektu S 20 v Ilirski Bistrici je na voljo samo še nekaj lepih stanovanj.

Ilirska Bistrica:
**vroči m²
naprodaj**

primorje

Primorje Ajdovščina d.d., 05 36 90 351, 36 90 331

ilirija
trgovina, d.d.

V TEHNIČNO-TRGOVSKEM CENTRU ILIRIJA
VAM PONUJAMO IZDELKE
»GORENJE« POD UGODNIMI
KREDITNIMI POGOJI 6 - 12 MESECEV

TOM + 0%

VABLJENI V POSLOVALNICE ILIRIJA

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 2002.

VELIKA NAGRADNA IGRA

1. NAGRADA

2. NAGRADA

3. NAGRADA

4. NAGRADA

5. NAGRADA

6. NAGRADA

7. NAGRADA

8. NAGRADA

9. NAGRADA

10. NAGRADA

11. NAGRADA

12. NAGRADA

13. NAGRADA

14. NAGRADA

15. NAGRADA

16. NAGRADA

17. NAGRADA

18. NAGRADA

19. NAGRADA

20. NAGRADA

21. NAGRADA

22. NAGRADA

23. NAGRADA

24. NAGRADA

25. NAGRADA

26. NAGRADA

27. NAGRADA

28. NAGRADA

29. NAGRADA

30. NAGRADA

31. NAGRADA

32. NAGRADA

33. NAGRADA

34. NAGRADA

35. NAGRADA

36. NAGRADA

37. NAGRADA

38. NAGRADA

39. NAGRADA

40. NAGRADA

41. NAGRADA

42. NAGRADA

43. NAGRADA

44. NAGRADA

45. NAGRADA

46. NAGRADA

47. NAGRADA

48. NAGRADA

49. NAGRADA

50. NAGRADA

51. NAGRADA

52. NAGRADA

53. NAGRADA

54. NAGRADA

55. NAGRADA

56. NAGRADA

57. NAGRADA

58. NAGRADA

59. NAGRADA

60. NAGRADA

61. NAGRADA

62. NAGRADA

63. NAGRADA

64. NAGRADA

65. NAGRADA

66. NAGRADA

67. NAGRADA

68. NAGRADA

69. NAGRADA

70. NAGRADA

71. NAGRADA

72. NAGRADA

73. NAGRADA

74. NAGRADA

75. NAGRADA

76. NAGRADA

77. NAGRADA

78. NAGRADA

79. NAGRADA

80. NAGRADA

81. NAGRADA

82. NAGRADA

83. NAGRADA

84. NAGRADA

85. NAGRADA

86. NAGRADA

87. NAGRADA

88. NAGRADA

89. NAGRADA

90. NAGRADA

91. NAGRADA

92. NAGRADA

93. NAGRADA

94. NAGRADA

95. NAGRADA

96. NAGRADA

97. NAGRADA

98. NAGRADA

99. NAGRADA

100. NAGRADA

101. NAGRADA

102. NAGRADA

103. NAGRADA

104. NAGRADA

105. NAGRADA

106. NAGRADA

107. NAGRADA

108. NAGRADA

109. NAGRADA

110. NAGRADA

111. NAGRADA

112. NAGRADA

113. NAGRADA

114. NAGRADA

115. NAGRADA

116. NAGRADA

117. NAGRADA

118. NAGRADA

119. NAGRADA

120. NAGRADA

121. NAGRADA

122. NAGRADA

123. NAGRADA

124. NAGRADA

125. NAGRADA

126. NAGRADA

127. NAGRADA

128. NAGRADA

129. NAGRADA

130. NAGRADA

131. NAGRADA

132. NAGRADA

133. NAGRADA

134. NAGRADA

135. NAGRADA

136. NAGRADA

137. NAGRADA

138. NAGRADA

139. NAGRADA

140. NAGRADA

141. NAGRADA

142. NAGRADA

143. NAGRADA

144. NAGRADA

145. NAGRADA

146. NAGRADA

147. NAGRADA

148. NAGRADA

149. NAGRADA

150. NAGRADA

151. NAGRADA

152. NAGRADA

153. NAGRADA

154. NAGRADA

155. NAGRADA

156. NAGRADA

157. NAGRADA

158. NAGRADA

159. NAGRADA

160. NAGRADA

161. NAGRADA

162. NAGRADA

163. NAGRADA

164. NAGRADA

165. NAGRADA

166. NAGRADA

167. NAGRADA

168. NAGRADA

169. NAGRADA

170. NAGRADA

171. NAGRADA

172. NAGRADA

173. NAGRADA

174. NAGRADA

175. NAGRADA

176. NAGRADA

177. NAGRADA

178. NAGRADA

179. NAGRADA

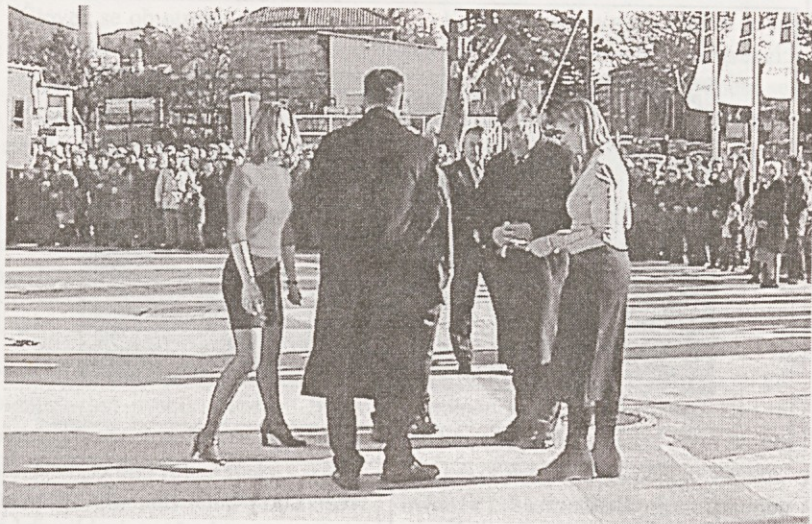
180. NAGRADA

181. NAGRADA

182. NAGRADA

183. NAGRADA

» ILIRIJA GRE NAPREJ«

Otvoritev nove Ilirije

Pred kratkim so na sedežu podjetja Ilirija odprili sodoben tehnično-trgovski center, ki so ga uredili v nekdanjem skladišču blaga na Vojkovem nabrežju.

Center, ki se rasteza na površini kar šeststo kvadratnih metrov, pomeni za občino veliko pridobitev, na Iliriji pa pričakujejo tudi kupce iz širše okolice, še posebej pa iz Hrvaške.

Celoten trgovski kompleks – prenovili so tudi trgovino z gradbenim materialom – zavzema preko 1000 kvadratnih metrov.

LOGARJA začela ponovno razvijati in prilagajati vse bolj zahtevnemu tržišču.

Direktor se je v svojem govoru zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli k razvoju Ilirije in odprtju tega centra, še posebej pa se je zahvalil zaposlenim, teh je 130. Poudaril je, da le-ti »ne hodijo le v službo, ampak hodijo delat!«

Direktor Logar je Varstveno delovnemu centru Doma starejših občanov tudi izročil ček za 100.000

Notranjost nove trgovine

Trgovski center je uredilo oz. prenovilo cerkniško podjetje Gradišče, skupaj s kooperanti. To je bila po dolgem času prva velika naložba podjetja Ilirija, ki je v zadnjem času zelo nazadovalo, vendar pa se je od prihoda novega direktorja ŽARKA

SIT, po krajšem glasbenem programu pa sta bistriški župan Franc Lipolt ter Stane Brglez, predsednik uprave Infond zlat, prerezala trak.

Sledil je ogled notranjosti novega centra ter zabava s skupino Plima.

Bojan Oblak

FOTO FANTASY

ŽELI

VSEM OBČANKAM IN OBČANOM, ŠE POSEBEJ PA SVOJIM STRANKAM, VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO.

- TRGOVINA, PROIZVODNJA, ZASTOPSTVO
- PREVOZI, SPECIALNI PREVOZI
- EKOLOGIJA
- PRAZNJENJE GREZNIC
- ODVOZ ODPADNIH OLJ IN KEMIKAJI
- ČIŠČENJE IN PREBIJANJE KANALIZACIJ

GABRJE 3, 6250 ILIRSKA BISTRICA
tel.: 05/714-58-38, fax: 05/714-10-91
GSM: 041/740-583

decra® MONTAŽA PRODAJA

EMIL SMAJLA s.p.

Podgrajska 10
6250 Ilirska Bistrica

tel.: 05/71-41-684
tel/fax: 05/71-42-273
GSM: 041/566-985

LUČ MIRU IZ BETLEHEMA

Letos mineva 10 let odkar so člani Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS) plamen prvič organizirano ponesli po vsej Sloveniji. V Ilirski Bistrici pa je plamen gorel že leta 1991, ko smo začeli s prvimi pripravami na ustanovitev skavtskega stega.

Bili smo med prvimi slovenskimi stegi v ustanavljanju, ko sta leta 1991 Matej Križaj in Bernarda Rolih, kot

prva skavta v naši dolini, prinesla plamen tudi v Ilirsko Bistrico. Skavtsko skupino v naši občini pa smo registrirali leto pozneje.

V oddaji Luč v temi na Avstrijski televiziji ORF, namenjeni invalidnim otrokom so že leta 1986 v zahvalo sodelujočim namesto drobnih daril delili plamen iz votline Jezusovega rojstva v Betlehemu. Pobudniki akcije si takrat verjetno niso predstavljali, da bo v dobrih desetih letih akcija razširjena po celotni zahodni in srednji Evropi in delu vzhodne Evrope.

Tudi mi si želimo, da bi na božični večer Luč gorela v čimveč družinah in prinašala mir, da bi bilo čimveč ljudi seznanjenih z njenim sporočilom in poslanstvom. V letu 2000 je k raznosu Luči miru iz Betlehema in njenega sporočila organizatorju v Sloveniji Združenju slovenskih katoliških skavtinj in skavtov pristopila tudi Zveza tabornikov Slovenije.

Ilirsko bistriški skavti smo tabornike povabili k sodelovanju že veliko let prej. Pri delitvi in prireditvi ob sprejemu plamena nam pomagajo taborniki iz Podgore in Ilirske Bistrice.

Da bi okrepili sodelovanje tudi z drugimi društvi in skupinami ter prinesli luč čimveč ljudem, smo poslali vabila za prireditev ob sprejemu luči miru vsaj eni organizirani skupini v vsako vas. Upamo, da nam boste priskočili na pomoč in bo tako plamen zagorel na oknu vsake hiše naše občine.

Osrednjo prireditev ob sprejemu Luči miru smo že drugo leto iz placa preselili pred PC Mikoza. V nedeljo 16.12.2001 ob 18h smo Luč po kulturni prireditvi razdelili številnim zbranim. Največkrat nam je na prireditvi nagajal dež, letos pa so zaradi nizkih temperatur in burje zmrzovali prsti na rokah in nogah. Kljub temu so številni zbrani vneto čakali na prihod luči in spremljali program, ki je bil sestavljen iz pesmi in misli o miru in luči, ki naj bi zagorela in grela predvsem v srcih in očeh in združevala vse ljudi v miru.

Naslovi poslanic, ki so spremljale Luč miru iz Betlehema po Sloveniji v preteklih letih so bili:

- 1991 Mir je čas brez vojne
- 1992 Mir na sveti večer za vse
- 1993 Družina (Mednarodno leto družine)
- 1994 Različnost (vsi smo velika družina, leto boja proti rasni diskriminaciji)
- 1995 Sreča se rojeva v drugačnosti (nadaljevanje)
- 1996 Nekaj lepega zate (Vsakdo ima v sebi skrit zaklad)
- 1997 Objemi vse (Vsaka skupnost ima nekaj lepega za...)
- 1998 Zaupanje za upanje (Srce je kraj upanja. Srce je kraj zaupanja.)
- 1999 Srce sije
- 2000 Mir ljudem

Plamen Luči miru iz Betlehema je bil prinesen v parlament, k predsedniku države in k nadškofu. V letu 2000 so bili v akcijo prvič vključeni tudi predstavniki evangeličanske cerkve. Delegacija skavtov pa je ponesla plamen tudi na Triglav. V letu 2000 jo je sprejelo v svoje domove preko 200.000 Slovencev, ob pomoči medijev

pa je sporočilo miru seglo še precej širše.

Z akcijo je bil lani v celotni Sloveniji zbran dobrodelni prispevek 370.700 SIT, ki so ga preko Aninega sklada, ki podpira številne družine, prejele štiri družine. Tudi letošnji prostovoljni prispevek bo namenjen revnim družinam.

Več o Luči miru, njeni zgodovini, poslanici, prireditvah in ideji si lahko preberete na spletnih straneh <http://lmb.skavt.net/>.

Hvala vsem, ki ste darovali prostovoljni prispevek ali pomagali pri raznosu luči miru tistim, ki na prireditve niso mogli. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nas podpirali in pomagali finančno ali s tehnično pomočjo. Še posebej se zahvaljujemo dekanu g. Bogdanu Bercetu, podjetju SM&A d.o.o., klubu MKNŽ in podjetju Ilirija trgovina d.d. Vsem pa želimo veselo pričakanje, blagoslovljene božične praznike ter obilo miru in radosti tudi v letu, ki prihaja.

skavti in skavtinje stega
Ilirska Bistrica 1

SAMURAJKI TRETJI
V TRBOVLJAH

15/12-2001 je karate klub Trbovlje priredil že 29 tradicionalni mednarodni turnir v karateju. Turnirja, ki slavi kot najstarejši v Evropi se je udeležilo 68 različnih klubov iz Hrvaške, Avstrije, Bosne in Hercegovine, Bangladeša in Slovenije. Tekom dneva se je na boriščih zvrstilo preko 380 tekmovalk in tekmovalcev.

Tekmovanja v katah posamezno sta se udeležili tudi Bistričanki Tamara KOVAČEVIČ članica karate kluba Samurai Nova Gorica in Ana KRESEVIČ članica karate kluba Samurai Koper. Tamara KOVAČEVIČ je v kategoriji mlajše deklice osvojila 3 mesto in tako ponovila lanskoletni uspeh. Tik pred finalom je izgubila svojo edino tekmo s tesno odločitvijo sodnikov 2:1. Za uteho ji ostaja, da jo je premagala kasnejša zmagovalka Maja LENARD iz Hrvaške sicer njena stara znanka iz lanskoletnega turnirja. Drugo mesto je osvojila Majina sestra dvojčica Ana. Najboljša Slovenka v kategoriji mlajših deklic pa že obljublja, da bo naslednje leto drugača.

Ana KRESEVIČ, ki letos prvič tekmuje v mladinski kategoriji je osvojila 3 mesto in premagala številne mnogo bolj znane in izkušene tekmovalke. Z nastopom na tem turnirju si je utrdila samozavest in od nje tudi v bodoče pričakujemo dobre rezultate tudi v mladinski konkurenci.

Ob imenitnem uspehu obeh smo za komentar poprosili kar njunega trenerja Stojana ŠESTANA. Bil je skromen kot vedno: »v redu, dobro, če bosta zavzeto trenirali uspehi tudi v bodoče ne bodo izostali«. Iz kratkega komentarja strokovnjaka lahko razberemo le, da v športu ni časa za slavlje, pomembno je le delo, mnoga odrekovanja in le na takšen način je mogoče pričakovati tudi rezultate. Vseeno pa obema iz srca čestitamo za lepi uvrstitvi v izredno močni mednarodni konkurenci.

Z.K.

PRVO DESETLETJE POŠTNIH ZNAMK SLOVENIJE

Bilo je zgodovinsko pomembno dogajanje za mlado državo, ki se je pred desetimi leti začela uveljavljati v mednarodnem prostoru, se politično konstituirala, utrdila s svojo vojsko, policijo, sodno oblast, zaščitila svoje meje, sprejela svoje nacionalne simbole, valuto pa tudi izdala svoje lastne poštne znamke.

Škoda, da nam gredo tako pomembne zadeve tako hitro iz javnega spomina. Vsaj nekoliko osvežimo ta dogajanja. Prvo poštno znamko, je Pošta Slovenija izdala že 26. junija 1991, bila je to znamka s podobo znamenitega načrta arhitekta Plečnika za slovenski parlament. Nominala znamke je bila 5.- vendar še brez imena valute, saj se tedaj še nismo dogovorili o imenu naše državne denarne enote. Bil je to šok za celo tedanjo Jugoslavijo pa tudi za mednarodno skupnost, ki je dosegla na Brionskih pogovorih, da Slovenija za tri mesece umakne iz prometa svojo znamko in ne prehiteva dogovore.

Na iztek moratorija pa se je Slovenija pripravila in takoj na prvi dan sprostitve moratorija izdala še nove prve štiri redne poštne znamke z grbom

mlade države. Znamke so imele vrednosti za 1.-, 4.-, 5.- in 11.- tolarjev. Prav podoba te prve slovenske poštne znamke bo predstavljena na priložnostnem poštnem žigu, ki ga bo pošta 6250 Ilirska Bistrica uporabljala, zaradi prazničnega dne, 26. dec., šele naslednji delovni dan, 27. decembra 2001.

Primorsko numizmatično društvo, ki stoji za tem, je poštni žig in dopisnico s predstavljenimi vsemi petimi prvimi slovenskimi znamkami dalo oblikovati Matjažu Penku in grafični delavnici BOR v Trnovem.

Vojko Čeligoj

Društvo se predstavlja DRUŠTVO JESEN ILIRSKA BISTRICA

Društvo je bilo ustanovljeno v začetku leta 2000, sama dejavnost pa sega v leto 1989. Društvo je vključeno v Združenje za socialno gerontologijo in gerontagogiko, ki povezuje na prostoru države že nad 450 skupin starih ljudi za samopomoč, ki še niso povsod organizirane v društva. Združenje je razvrščeno v skupino humanitarnih nevladnih organizacij.

Namen društva Jesen Ilirska Bistrica je ustvarjanje pogojev za smiselno in kakovostno življenje starih ljudi na področju medčloveških odnosov in zadovoljevanje nematerialnih potreb starih ljudi in hkrati priprava srednje generacije na lastno starost. V dveh zunanjih skupinah in petih skupinah v Domu starejših se srečuje stara in srednja

generacija. Srednjo generacijo predstavljajo voditeljice ali sovoditeljice skupin. Voditeljice in sovoditeljice predstavljajo zaposlene delavke v Domu starejših in prostovoljke, ki se sestajajo enkrat tedensko ob določeni uri v določenem prostoru. Skupine se povezujejo s skupinami iz sosednjih občin. Za skupine v naši občini pripravimo vsakoletno srečanje skupin, v skladu s finančnimi možnostmi pa društvo organizira krajši izlet in obeleži praznike.

Ob tej priložnosti vabimo vse, ki bi se želeli vključiti v skupine starih ljudi za samopomoč, da se oglasijo tajnici društva Mariji Primc na tel.: 71-00-512.

V prihodnji številki se predstavlja Društvo upokojencev ilirska Bistrica

KEMIČNA ČISTILNICA IN PRALNICA

Iva Dujmovič s.p.
Kosovelova 1a, 6250 Ilirska Bistrica
Tel.: 05/757-10-92, GSM: 041/249-007

URNIK

PONEDELJEK - PETEK

9-17

KOSILO 12-12³⁰

**SOBOTA - NEDELJA - PRAZNIKI
ZAPRTO**

POGOSTOST PRIIMKOV V NAŠI OBČINI IV. DEL

Za to številko časopisa vam posredujemo 98 priimkov. To je predzadnje objavljane. Tudi tokrat in verjetno tudi že naslednjič vam spoštovani bralci ne morem postreči s kakršnimkoli komentarjem. To zahteva poglobljeno analizo, za kar pa je potrebno kar precej časa in tudi truda. Znano pa mi je, da se je po začetku objavljanja priimkov v časopisu Snežnik marsikdo spomnil na svoje korenine in začel raziskovati svoje družinsko drevo. Pri tem je tudi marsikdo prišel do zanimivih podatkov. Tako ne bo nič narobe, če se kdo od bralcev potruji in na uredništvo časopisa sporoči kakršnekoli podatke o njegovem priimku. Seveda bomo to v časopisu z veseljem objavili. Samo za ilustracijo naj povem, da je kar nekaj priimkov v občini, za katere se domneva, da so pred približno 4 do 6 stoletji nazaj – to je takrat, ko je bilo na balkanu ves čas nemirno (neglede na to, ali je vojna ali mir), zaradi turških vpadov dobili zatočišče v dolini pod Snežnikom iz Hercegovine.

Za naslednjič pa vam bomo predstavili še zadnjih 197 priimkov.

ŠT. PRIIMKOV: 8

BAN
ŠORC
BLOKAR
MORANO
CVIJANOVIČ
MEMON
ŠNAJDAR
KURIDŽA
VIDMAR
RUŽIČ
KAVČIČ
DUJC
GRUBIČ
BARAK
STANIČ
KURENT
KUKOLJ
VALENČIČ
RAZPOR
MARTINČIČ
AVSEC
BRUMEN
SUŠANJ

PETERNELJ
FURLAN
ŠTAVAR
KRUIH
BILC
FAJDIGA
BOŽIČ

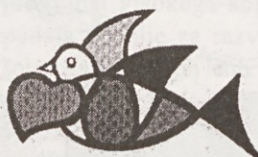
ŠT. PRIIMKOV: 9

VELIKANJE
BENULIČ
ZIDARIČ
MARINAC
MUROVEC
MIHELJ
KAKOVIČ
KLANAC
PETROVIČ
SEVER
MARKOVIČ
PRIMOŽIČ
PUGELJ
ZUCCONI
ŠIRCA

KOCJAN
REBEC
UJČIČ
MLADINOV
BELČIČ
SMAJILA
FIRM
TAŠKAR
GODEC
KOBAL

ŠT. PRIIMKOV: 10

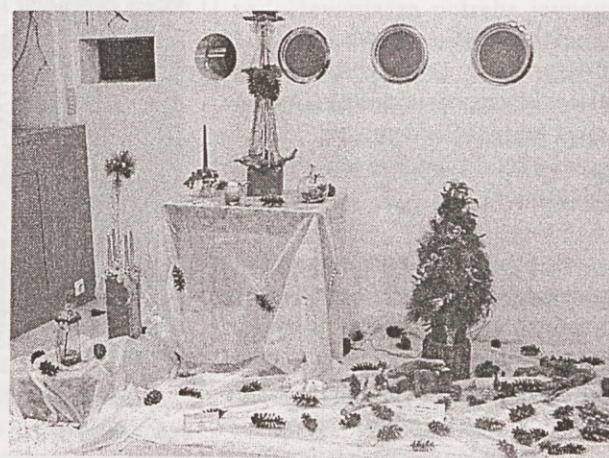
TONC
ZEVNIK
ŠLOSEL
PERENIČ
GOJAK
VATOVEC
IVANOVIČ
MOČNIK
GASHI
PEROVIČ
POLES
ČANDEK
BOBEK

MOJA DEŽELA LEPA IN GOSTOLJUBNA

Otroci so si z zanimanjem ogledali razstavo in veselo poprijeli za delo in sami izdelovali okraske

Utrinek z razstave

V soboto so v Domu na Vidmu odprli razstavo "S cvetjem v nov dan", seveda pa v povodu zaključne prireditve največjega turistično - ekološkega projekta MOJA DEŽELA - LEPA IN GOSTOLJUBNA.

Na prireditvi so podelili priznanja udeležencem, ki so dosegli najboljše rezultate pri ocenjevanju okolja v občini Ilirska Bistrica.

Pokrovitelja prireditve sta bila Območna obrtna zbornica Ilirska Bistrica in Občina Ilirska Bistrica.

O dobitnikih pa več prihodnjič.

NOVE VIDEOKASETE

1. Lepi Joe
2. Življenje žuželk
3. Stari, kje je moj avto?
4. Peter Pan
5. Podzemlje
6. Skozi oko zasledovalca
7. Vertikala smrti

GOSTILNA • TRGOVINA • DISKONT
6250 Ilirska Bistrica, Vilharjeva 2
tel.: 05/714-23-72, fax: 05/714-12-07

RAZPRODAJA

**10% POPUST NA VSE BLAGO
RAZEN CIGARET**

OD 21.12.2001 DO 31.12.2001

**ŽELIMO VAM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN VELIKO USPEHA**

Sončno toda hladno decembrsko jutro je v Ilirski Bistrici, v soboto 15. decembra 2001 sprejelo množico udeležencev, ki so prišli od Kopra, Trsta, Nove gorice, Tolmina, Ljubljane, tja do Opatije in Klane na svečano odkritje spomenika tigrovcem in protifašistom doline Reke, Brkinov in Zgornje Pivke.

Ves kulturni program se je odvijal v dvorani doma na Vidmu. Režiser programa Andrej Jelačin je v celotno zasnovo vključil domače izvajalce od MPZ Dragotin Kette, Pihalnega orkestra Ilirska Bistrica, recitatorje Darinke Dekleva, Franca Gombača, Franeta Dolgana do povezovalcev programa Suzane Mahne in Damjana Škrlja. Sam izbor pesmi, recitacij, zvočnih efektov, trideset let starih posnetkov, razgovora z Marijo Urbančič-Jadretove, svakinjo Viktorja Boba, ter razgovor z ženo Ivana Kosa, ki je bil usmrčen na II. Tržaškem procesu, nas je postavilo v čas in dogajanja, ko so se tigrovci po naših krajih borili in izgorevali za slovensko narodnostno bit. Po pozdravnem nagovoru župana Franca Lipolta ter predsednika društva TIGR Primorska, Franja Bataglja je poseben pečat celotnemu kulturnemu programu dal slavnostni govornik predsednik Državnega zbora RS g. Borut Pahor, ki je v svojem govoru povezal pomembnost tigrov iz preteklosti s sedanostjo Slovenije in njeno prihodnostjo v Evropski uniji.

Zaključna pesem, Vstala Primorska, ki je dvignila na noge celotno dvorano je izvenela kot svečana salva vsem tistim tigrovcem, ki so se pred 60. leti žrtvovali za edino in svojo domovino.

Po končanem kulturnem programu je sledilo svečano odkritje spomenika tigrovcem na hribu Svobode. Spomenik, delo kiparja Janeza Lenassija, sta odkrila Alojz Zidar s Topolca, eden zadnjih še živčih tigrovcev ter Vojko Bobek iz Trnovca, sin Viktorja Bobeka, ki je bil na II. Tržaškem procesu obsojen na smrt in usmrčen.

Borut Pahor predsednik Državnega zbora Republike Slovenije - govornik na kulturni prireditvi

ODKRITJE SPOMENIKA V ILIRSKI BISTRICI TIGROVCEM IN PROTIFAŠISTOM DOLINE REKE, BRKINOV IN PIVKE

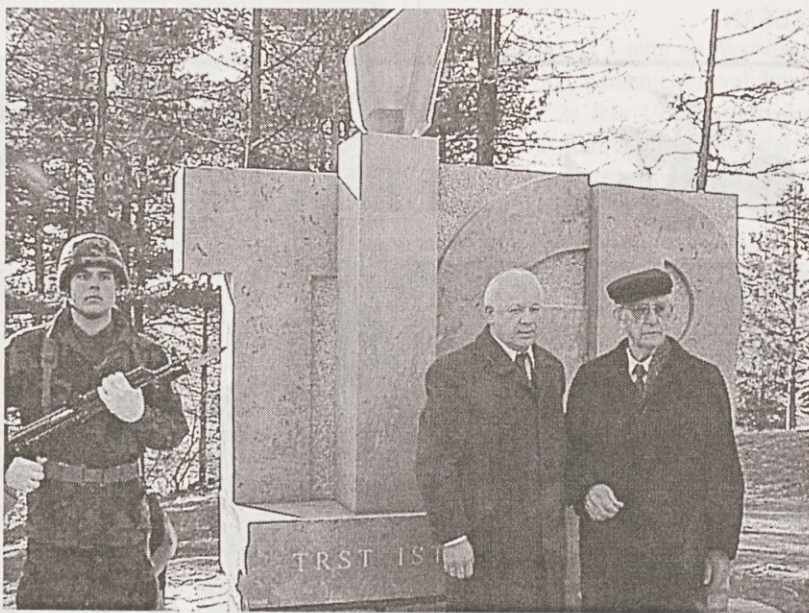
Pred 60. leti so bili na strelišču na Opčinah ustreljeni: Viktor Bobek, Ivan Ivančič, Simon Kos, Vinko Tomažič in Ivan Vadnal. Posebno sodišče za zaščito države jih je na 2. Tržaškem procesu obsodilo na smrt. Sodba številka 282 od 14.12.1941 je obsegala 60 obtožencev od tega je bilo izvedenih 5 smrtnih kazni, ostalih 55 žrtev pa je bilo obsojenih na 1000 let zapora.

Zaključek celotnega dogajanja te prireditve se je odvil v osnovni šoli Dragotin Kette, kjer je Turistično društvo Ilirska Bistrica v prijetnem vzdušju sprejelo vse udeležence.

Društvo za krajevo zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica je bilo poleg Društva za negovanje redoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske, ter občine Ilirska Bistrica glavni organizator svečane kulturne prireditve in odkritja spomenika. S postavitvijo spomenika so tigrovci in protifašisti dobili po dolgi desetletjih mesto in priznanje, katero jim je vedno pripadalo.

Spomenik tigrovcem in protifašistom, ki je postavljen v zavetju brez in smrek na hribu Svobode v Ilirski Bistrici je znamenje potrditve, priznanja in zahvale vsem tigrovcem in njihovemu svojcem, obenem pa je

moški z odsluženim vojaškim rokom. Njihov cilj je bil boj proti raznarodovalni italijanski politiki ter za pridružitve z Jugoslavijo. Njihov boj pa je vseboval tudi socialno komponento, predvsem iz razloga, ker je fašizem

Spomenik TIGR-ovcem sta odkrila Vojko Bobek (prvi z leve) in Alojz Zidar

pomnik spomina nam in našim zanamcem, da so tigrovci že tedaj dojeli, da sta primorskemu človeku narod in svoboda jedro narodnostne biti.

TIGR (Trst, Istra, Gorica, Reka) je bila ilegalna narodnorevolucionarna organizacija, kot so jo razglasili njeni pripadniki sami v Julijski krajini, kjer je ta organizacija delovala od njene ustanovitve leta 1924 v Trstu. Korenine dela članstva segajo tudi v jugoslovansko Orjuno. TIGR je v začetnem obdobju svojega delovanja bil del Orjune, ki se je v Italiji imenovala Orjunavit.

1927. tega leta, ko je bilo prepovedano delovanje vseh slovenskih društev, se je na Nanosu ustanovila tajna organizacija za celotno Julijsko krajino. Organizacija je bila razdeljena na srenje in dalje na trojke, sedež pa je imela v Trstu in Gorici, od koder so se vodile vse aktivnosti. Članstvo, ki je doseglo preko 2000 ljudi so predstavljali praviloma samski

uničil tudi ves slovenski gospodarski in finančni potencial. Organizacija je delovala v smislu ustvarjanja protirežimskega razpoloženja med slovenskimi ljudmi ter s tem širila narodnostno zavest, izdajala časopise: Borba, Svoboda, Straža ob Soči, Ljudska fronta, tiskala in razširjala različne propagandne letake, grozila ovaudhom, pisala grafite s protifašistično vsebino in uničevala fašistične simbole. Organizacija TIGR je bila povezana s tajno krščanskosocialno organizacijo, katera je preko duhovščine in v okviru cerkve ohranjala slovenski jezik in narodno zavest.

Organizacija TIGR je izvedla številne nasilne akcije med katerimi je najpomembnejša razstrelitev svetilnika zmage v Trstu januarja 1930 ter izvedba razstrelitve uredništva fašističnega glasila Il Popolo di Trieste.

Posledica vseh akcij, predvsem pa slednjih dveh so bile številne aretacije, ki so se zaključile s prvim tržaškim

procesom septembra 1930, ko je Posebno sodišče za zaščito države obsodilo na smrt: Franca Bidovca, Franca Marušiča, Zvonimirja Miloša in Antona Valenčiča.

Številne aretacije in usmrtnice štirih žrtev je zadala hud udarec tigrovskemu gibanju tako na Tržaškem kot tudi na Goriškem, toda obdržale so se posamezne skupine na Bistriškem, Pivki, Baški grapi, Tolminskem, ki so s svojo dejavnostjo v naslednjih letih nadaljevale.

TIGR so podpirali italijanski protifašisti, katerim so tigrovci mnogokrat pomagali bežati iz Italije pred fašističnim režimom. Z italijanskim gibanjem Giustizia e Liberata je TIGR sklenil 1931 leta akcijski program. Pozneje so skupno izvedli številne akcije med katerimi je bila najpomembnejša načrtovani atentat na Mussolinija ob prihodu v Kobarid septembra 1938, a do atentata ni prišlo.

Predstavnika Društva za negovanje tradicij TIGR Primorska sta položila venec

Pomembno zavezništvo je bilo sklenjeno decembra 1935 med KPI in narodnorevolucionarnim gibanjem s ciljem boja za samoodločbo manjšine, ter za nacionalne in socialne pravice. Ta akcijski pakt ni bistveno spremenil odnosa med KPI in TIGR-om glede na poprejšnje odnose s konca 20. let, ko je KPI propagirala komunistično rešitev narodnega vprašanja in hegemonijo stranke v narodnem gibanju manjšine. TIGR je v zadnjem obdobju 30. let dobil zaveznika v vodstvu slovenskih komunistov in z njim dobro sodeloval.

Vodstvo TIGR-a je s povezovanjem z mednarodno sfero predvsem z angleško službo, Special Operations

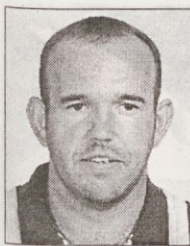
Vi, ki ste že tedaj dojeli,
da sta primorskemu človeku
narod in svoboda jedro narodnostne biti!

Alojz Valenčič z Bača
Viktor Bobek iz Ilirske Bistrice
Ivan Čekada z Male Bukovice
Viljem Dolgan s Topolca
Leopold Frank iz Kilovč
Anton Gržina iz Vrbič
Vincenc Hrvatini iz Trpčan
Josip Rojc iz Vrbič
Franc Vičič z Velike Bukovice
Josip Žefrin iz Vrbič

Executive skušalo dobiti meddržavno zavezništvo za priključitev Primorske in Istre k tedanji Jugoslaviji.

Številne sabotažne akcije, razstreljevanja smodnišnic in drugih strateško pomembnih objektov, širjenje protifašistične propagande in delovanje protifašističnemu režimu so privedle leta 1940 do množičnih aretacij in posledično do drugega tržaškega procesa od 2. do 14.12.1941.

Vladimir Čeligoj

Leto 2001 se izteka in telegrafsko vam želim predstaviti delo zakonodajne veje oblasti v preteklih dvanajstih mesecih. Državni

zbor ima praviloma vsak mesec eno redno sejo in po potrebi izredne seje. Tako smo v iztekajočem se letu zasedali sedemnajstkrat. Na vsaki seji opravimo v povprečju preko trideset točk dnevnega reda in letno sprejmemo od 100 do 150 zakonov. Tudi preteklo leto ni bila izjema.

Januar

V začetku leta je poslanske klopi razveljal zakon o preoblikovanju prostocarinskih prodajaln na mejnih prehodih z državami Evropske unije. Evropski uniji smo s tem pokazali našo veliko željo po pristopu in na nek način ustregli političnim pritiskom Italije in Avstrije. Zaprtju free shopov smo nasprotovali v Stranki mladih Slovenije in v Slovenski nacionalni stranki, ker smo menili, da je to preuranjeno, saj še nismo polnopravna članica EU. Slovenija je preoblikovala free shope, vstop v Evropsko unijo pa nam odlagajo. Iz leta v leto in je za nas kljub podrejanju zahtevam Evropske unije, še vedno pobožna želja in neznanka. Bo to leta 2003, bo to leta 2005, mogoče. Ampak obljuba naših nespretnih ministrov je bila dana in mi smo bili dolžni to obljubo izpolniti.

Državni zbor je januarja obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o socialnem varstvu. Temeljni namen obravnavanega zakona je bil dvig denarnih socialnih pomoči iz 23.071 tolarjev na 37.943 tolarjev.

Ukvarjali smo se tudi z zakonom o preprečevanju pranja denarja. Evropska unija in druge mednarodne organizacije so začele to področje urejati pred desetimi leti, ko so nastali prvič mednarodni standardi na področju boja proti pranju denarja. Pri tem smo upoštevali tako mednarodne standarde, ki so se med tem izoblikovali na novo, upoštevali smo tudi sprejem nekaterih predpisov in konvencij, ki jih je Slovenija v tem času ratificirala, pa tudi na finančnem in kazenskem področju sprejela in upoštevali smo tudi tista določila oziroma tista priporočila, ki jih je leta 1998, po obisku v Sloveniji, sprejela ocenjevalna misija Sveta Evrope in na določenih področjih dala ustrezna priporočila za spremembe. Na podlagi tega zakona morajo finančne ustanove preverjati poreklo denarja pri vsaki transakciji tako fizičnih kot pravnih oseb, če gre za količino denarja, ki presega tri milijone tolarjev.

Februar

Slovenija je končno dobila dolgo pričakovanega varuha človekovih pravic Matjaža Hanžka, varuha, ki je od politike neodvisen varuha, ki mora varovati ljudi pred lastno državo.

Pod streho smo spravili tudi zakon o vinu, ki ureja zmedo pri cvičku. "Dolenj" c pa mora znati svoj vinograd obdelovati, če tega ne bi znal, bi cviček zaman drugje iskal." Cviček in teran sta dobila zakonsko zaščito, predpisano je varstvo geografskega porekla grozdja

in vina, kar je pravzaprav tudi temeljno načelo veljavnega zakona o vinu.

Marec

Pomorska država, za kar se Slovenija prišteva, čeprav še ni čisto jasno ali si bomo uspeli izborit teritorialen dostop do mednarodnih voda, potrebuje pomorski zakonik. Ta zakonik, ki ureja vse kar je v zvezi s plovbo in izkoriščanjem slovenskega morja in morske obale, tudi pristanišč, smo obravnavali v Državnem zboru marca kar nekaj dni, saj je zakonik obsegal kar devetstodevetdeset členov na katere je bilo vloženih še nekaj sto amandmajev.

V mesecu marcu smo se lotili tudi proračuna za leto 2001, proračuna teškega 1,16 milijona tolarjev, vključno s petdesetimi milijardami primanjkljaja.

April

Sprejeli smo zakon o telekomunikacijah in z njim sprostili trg telekomunikacijskih storitev. Zakon pa je razburkal javnost zaradi problema vračanja prekomernih vlaganj posameznikov in lokalnih skupnosti v telekomunikacije v preteklosti. To naj bi po besedah vlade urejal drugi zakon, ki bi moral biti predložen državnemu zboru do novembra, a ga še vedno čakamo.

Zakona o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj opredeljuje, da bomo tudi v bodoče pri popisu lahko odgovorili kakšne vere smo, ne bo pa nujno na to vprašanje odgovoriti. Tudi na vprašanje o narodnostni pripadnosti bomo lahko odgovorili le, če bomo to želeli. Na omenjena dva vprašanja (veroizpoved, narodnost), pa zagotovo ne bo mogel v našem imenu odgovoriti nekdo drug v družini, kot je bilo doslej možno.

Maj

Eden najbolj vročih zakonov je bil na dnevnem redu majske seje – zakon o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, ali na kratko zakon o umetni oploditvi. Edino kočljivo vprašanje je bilo ali zdravim samskim ženskam omogočiti umetno oploditev ali ne? »Vsak ima pravico do izbire načina življenja. Nikomur ne oporekam, če se odloči za zakonsko zvezo, za izvenzakonsko zvezo, za istospolnega partnerja ali pa za samski stan. Pričakujem pa od vsakega posameznika vsaj toliko odgovornosti, da z izbiro načina življenja nase prevzame tudi vse posledice, ki jih izbran način življenja prinaša. In življenje z istospolnim partnerjem ali pa samsko življenje potomstva ne prinaša.« S temi besedami sem sam pospremil ta zakon na plenarnem zasedanju. Ker se poslanci SMS, SNS, SDS, NSi in SLS+SKD nismo strinjali ne z vsebino, ne z načinom sprejemanja tega zakona, smo pred glasovanjem demonstrativno zapustili dvorano. Zakon je bil kljub temu sprejet, pozneje pa na referendumu s strani ljudstva za veliko večino zavrnjen.

Junij

Po desetih letih samostojnosti smo dobili nov Zakon o zunanjih zadevah.

Namen novega zakona je nadaljnji razvoj slovenske diplomacije, večja fleksibilnost pri sklepanju mednarodnih pogodb ter pri uvajanju aktov mednarodnih organizacij in institucij v pravni red Republike Slovenije. Sprejem zakona bo olajšal prilagajanje evropski ureditvi in prispeval k večji učinkovitosti in manjši obremenitvi državnih organov.

Julij

Končno smo na poslanske klopi dobili tudi maloobmejni sporazum z Republiko Hrvaško ali Sporazum o obmejnem prometu in sodelovanju, kot je uradni naziv tega dokumenta. Osnovni namen SOPS-a je izboljšati življenjske razmere obmejnega prebivalstva. Na dejansko izvrševanje poleti ratificiranega sporazuma pa ob meji še kar čakamo.

September

Avgusta Državni zbor tradicionalno ne zaseda zaradi parlamentarnih počitnic. Ponovno smo se zbrali septembra in se lotili reševanja problemov kmetijstva, ki ga je prizadela poletna suša. V ta namen smo sprejeli intervencijski zakon o odpravi posledic suše, pozebe in neurij s točo.

Oktober

Lotili smo se tudi Nacionalnega programa visokega šolstva, kateri podaja temelje za razvoj visokega šolstva v naslednjih letih. Temeljni cilj razvoja visokega šolstva je, čim večjemu deležu prebivalstva omogočiti pridobitev kakovostne dodiplomske in podiplomske izobrazbe, kar je bistven dejavnik socialnega, ekonomskega in kulturnega razvoja ter ohranitev nacionalne identitete.

Na oktoberskem izrednem zasedanju smo soglasno sprejeli tudi deklaracijo o boju proti terorizmu. Strašen in tragičen dogodek v Združenih državah Amerike, je pretresel ves svet in tudi Slovenijo. S terorističnim napadom so bile napadene tudi vrednote demokracije, tako svetovne kot naše, in to na najbolj brutalen in krvav način, ki pa zahteva jasen odgovor - ta odgovor, smo podali v Deklaraciji o skupnem boju proti terorizmu.

Nov poslovnik Državnega zbora je dokončno padel. Predlagatelji novega poslovnika, (LDS, ZLSD, SLS+SKD, DeSUS) so želeli racionalizirati delo v slovenskem parlamentu. V ta namen so v obravnavo poslali predlog, po katerem bi delo v parlamentu potekalo bistveno hitreje in parlament bi bil veliko bolj učinkovit. V opoziciji, tudi v SMS, se z mnogo čem strinjamo, na bistvenih točkah pa nismo naši skupnega jezika.

November

Z vojaškega področja smo se lotili zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zagotavljanju sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih 1994 – 2003. Potrebe po kvalitetni in varni vojaški opremi, ki jih naj zagotovijo te spremembe zakona v SMS ocenjujemo kot realne, vendar opozarjamo tudi na to, da vlada

marsikdaj v celofan novih potreb rada zavije tudi in predvsem kaj drugega – spomnimo se nakupa vladnega letala, ki ga v obrazložitvi predloga predlagatelji niso zapisali, kot enega izmed vzrokov zakaj primanjkuje sredstev za oboroževanje naše države. V Stranki mladih Slovenije smo spremembe zakona podprli, predvsem v želji, da v bodoče zaradi slabe vojaške opreme ne bodo umirali slovenski vojaki, morebitnemu neracionalnemu trošenju teh sredstev tipa vladno letalo, pa odločno nasprotujemo.

December

Konec novembra in začetek decembra smo se v parlamentu lotili najpomembnejšega akta, ki ga lahko sprejme Državni zbor: proračuna Republike Slovenije za leti 2002 in 2003. Do predlogov smo bili opozicijski poslanci nemalo kritični. Pri proračunu je navada, oziroma je očitno že praksa, da vlada kot predlagatelj zatrjuje, da boljšega in bolj primerne proračuna ne more biti, opozicija pa o tem dvomi in to upravičeno, saj smo naveličani zgodb o varčevalnih in

razvojno načrtovanih proračunih. V Stranki mladih Slovenije podpiramo visoke postavke pri izobraževanju in vseh tistih področjih, ki bi mladim v Sloveniji omogočili primerno izobraževanje. V letih po osamosvojitvi je bila Slovenija priča velikim spremembam v šolskem sistemu, študentski politiki, socialnih transferjih najbolj ogroženim in še bi lahko naštevali. Vlada se pri sestavljanju proračuna še vedno osredotoča na povečanje prihodkov, namesto da bi se osredotočila na odhodkovno stran. Gospodarstvo, konkretno Gospodarska zbornica v svojih stališčih opozarja na problem obdavčitve plač. Dogodki zadnjih nekaj mesecev kar kličejo po bolj omejevalni javnofinančni politiki, saj je dejstvo, da dohodkov, kot si jih obeta vlada ne gre pričakovati. Vsekakor smo zadovoljni, da se indeksi na področjih izobraževanja, znanosti, zdravstvenega varstva in sociale visoki. To so namreč tudi prioritete SMS. Tudi zato smo pri predlogu proračuna in dopolnjenem predlogu proračuna vložili amandmaje za povečanje sredstev za gradnjo študentskih domov, študentske sklade lokalnih skupnosti, prevoze študentov invalidov, mlade raziskovalce in izgradnjo mladinskega prenočišča. Žal noben od teh predlogov ni bil deležen zadostne podpore. V Stranki mladih Slovenije opozarjamo, da je na teh področjih omejevanje izdatkov škodljivo in nepotrebno. Gospodarski položaj se slabša in ne le zaradi zunanjih dejavnikov, temveč tudi zaradi pretekle politike proračunskega zadolževanja za potrebe javnega sektorja, ne pa za potrebe dejavnosti, ki prinašajo večjo dodano vrednost. Vlada bo morala v prihodnjih dveh letih znižati inflacijo in povečati ostale gospodarske kazalce, da bomo resni kandidati za vstop v toliko opevano Evropsko zvezo. Tudi za državo naj bi načeloma veljalo, da naj ne troši več kot ima. To pa nam ne bo uspelo (tudi po najbolj optimističnih napovedih) še kar nekaj let. Če pa se proračuna lotevamo tako kot sedaj, pa nam to ne bo uspelo nikoli in naslednje generacije bodo imele še slabšo popotnico za bodočnost!

Igor Štemberger

POSLANSKA PISARNA

Poslanska pisarna na sedežu občine Ilirska Bistrica je odprta vsak 1. ponedeljek v mesecu Igor Štemberger (SMS) in vsak 3. ponedeljek v mesecu Vojko Čeligoj (DeSUS), med 15. in 17. uro. V kolikor je poslanec zadržan je poslanska pisarna odprta naslednji ponedeljek.

Oba poslanca imata poslansko pisarno tudi v Postojni v prostorih Krajevne skupnosti Postojna na Jamski cesti, vsak 1. ponedeljek v mesecu, med 17. in 19. uro, poslanec dr. Aleksander Merlo (LDS) pa isti dan v nadaljevanju.

Voščilo iz Državnega zbora Republike Slovenije

Vsem občanom Ilirske Bistrice želiva vesele Božične praznike in veliko sreče zdravja in uspehov v Novem letu 2002!

Vaša poslanca

Vojko Čeligoj in Igor Štemberger

PRIPRAVE NA USTANOVITEV REGIJSKEGA PARKA SNEŽNIK

27.11.2001 so Bistriški svetniki zagrizli v osnutek proračuna Občine Ilirska Bistrica. Občinska uprava je deloma podlegla željam in potrebam, ampak je v bistvu ostala neomajna pri dejstvu, da denarja ni in da ga tudi ne bo ter, da se bomo morali zadovoljiti tudi z malim. Vse dane predloge bodo preučili, kaj od predlaganega pa bo v resnici uvrščeno v predlog proračuna pa bo znano šele naslednje leto.

Marico Zver Šlenc je svet potrdil kot kandidatko za predstavnika ustanovitelja v Svetu zavoda Varstveno delovnega centra Koper. Sprejeli so tudi sklep s katerim so sprejeli sklenitev in potrditev prisilne poravnave nedolžnikom Termoplasti – Plama d.d. s katero je Občina priznana terjatev v višini 152,084,00 SIT.

Zadnja letošnja seja je bila 20.12.2001 v Gostilni »Pod gradom«, kjer je bila predstavljena uradba o Regijskem parku Snežnik. V nadaljevanju vam predstavljamo del gradiva o bodočem parku, kaj več o tem pa v prihodnjih številkah.

OSNUTEK UREDBE

Nekaj osnovnih podatkov o parku:

Velikost

Regijski park Snežnik bo po ustanovitvi največji park v Sloveniji. Zajema približno 1000 kvadratnih kilometrov površin.

Občine

V park je vključenih osem občin: Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Logatec, Loška dolina, Loški potok, Pivka in Postojna.

Meje parka

Ministrstvo za okolje in prostor je predlog mej poslalo v usklajevanje posameznim občinam, ki so vključene v park, občine pa so oziroma še bodo podale svoje predloge. Dokončno se bodo usklajevale še s katasterskimi mejami in bodo določene do parcele natančno.

Nekaj večjih posebnosti parka

To bo največje zavarovano področje v Sloveniji, večje bo tudi od Triglavskega narodnega parka. To bo prvi regijski park, ustanovljen na podlagi Zakona o ohranjanju narave. Tu bodo prvič ustanovljeni strogi naravni rezervati, doslej jih v Sloveniji nismo imeli.

Osnutek uredbe

Na čem temelji osnutek uredbe?

Uredba je oblikovana na podlagi dveh osnovnih ciljev:

1. varovanje narave
2. omogočanje trajnostnega razvoja tega območja

Pri njenem oblikovanju je bila posebna skrb posvečena temu, da ne omejujemo gradnje v naseljih in sedanjega kmetovanja. Kmetijstvo lahko torej povsod ostane nespremenjeno, zaradi režimov nikjer ne bo potrebno spreminjati sedanjega načina kmetovanja. Na nekaterih območjih pa osnutek uredbe ne dopušča

večje intenzivnosti kmetovanja od obstoječe.

Glede varstva okolja uredba sledi v Sloveniji veljavnim okoljskim predpisom, nadgrajuje pa jih z dodatnimi zahtevami glede letalskega prometa, plovbe ipd.

Do kakšne podrobnosti je pripravljen osnutek?

Park vključuje dve večji varstveni območji, ki sta še posebej značilni za to območje: strnjeni gozdovi ter območje mokrišč in travišč. Območje strnjenih gozdov zajema dva kompleksa gozdov – osrednji del Javornikov ter Snežnika in gozdove med Loško dolino in Loškim Potokom. Območje travišč in mokrišč pa obsega Cerknisko jezero in Planinsko polje, vlažne travnike ob Nanoščici, travišča v širšem območju Pivških jezer in na južnih pobočjih Snežnika ter travišča in mokrišča ob Bloščici.

Osnutek uredbe opredeljuje tudi ožja zavarovana območja in njihovo varovanje, to je stroge naravne rezervate, naravne rezervate in naravne spomenike.

Kdo je že sodeloval pri sestavljanju osnutka uredbe?

Dragocena podlaga za delo so bila gradiva, zbrana v projektu Matra (1998 – 1999), ki ga je financirala nizozemska vlada. V njem so predlogi strokovnjakov, zlasti krajevnih, pa tudi odzivi in predlogi širokega kroga zainteresirane javnosti: kmetov, gozdarjev, turističnih delavcev, lovcev, ribičev in drugih.

Tudi pri pripravi osnutka uredbe smo skušali zajeti čim širši krog sodelujočih. Tako smo, ko smo pripravljali izhodišča, za mnenje že povprašali več organizacij, ki so aktivne v območju parka. Na podlagi zbranih podatkov smo pripravili osnutek uredbe, ki je zapisan v pravnem jeziku, kaj je v parku prepovedano in priporočeno ravnanje.

Osnutek uredbe smo pregledali, tako kot smo sami predlagali, najprej z župani. Prvi teden v novembru smo obiskali osem občin bodočega parka. Državni podsekretar Mladen Berginc se je za sestanek dogovoril z vsakim od županov.

Župani in njihovi sodelavci so dali niz pripomb in predlogov. Na podlagi teh smo osnutek uredbe dopolnili oziroma popravili. Statistika upoštevanih pripomb županov je naslednja:

-V osnutku uredbe za obravnavo na občinskih svetih, ki smo ga poslali najprej občinama Bloke in Logatec, je upoštevanih 21 pripomb županov na samo vsebino določil in 32 predlogov za dodatna pojasnila. 15 pripomb nismo mogli upoštevati, ker niso skladne z interesi varstva narave, pet pa jih še preverja pravna služba ministrstva.

-Župani so podali tudi 69 pojasnil in opozoril glede ustanavljanja parka in položaja v občinah. Vsekakor so vse te pripombe in pojasnila koristni, saj bodo v pomoč pri osnovnih opredelitvah za načrt upravljanja, ki ga

bo pripravila uprava parka.

Ali so o tem obveščeni domačini in širša javnost?

O poteku priprav in tudi o režimih domačine obveščamo preko biltena Park Snežnik, ki ga brezplačno prejema vsa gospodinjstva v parku in drugi zainteresirani. Na voljo jim je tudi informacijski telefon in spletna stran (sneznik.org)

Kakšen je nadaljnji postopek?

Osnutek uredbe z upoštevanimi prvimi pripombami smo posredovali občinam za obravnavo na občinskih svetih. Obravnave na občinskih svetih so načrtovane za konec novembra in december. Na teh obravnavah bodo prisotni državni podsekretar v Ministrstvu za okolje in prostor Mladen Berginc in svetovalka na Agenciji RS za okolje Breda Ogorelec.

Po obravnavi na občinskih svetih bo uredba še dodatno dopolnjena. Nato pa bo začel teči postopek za obravnavo na Vladi Republike Slovenije. Najprej bomo besedilo uskladili z drugimi ministri, sledi potrditev na seji Vlade in nato javna predstavitev osnutka uredbe s kartografskimi prikazi, ki bo v vseh občinah potekala 60 dni. Tu bodo vsi imeli možnost zapisati pripombe glede vsebine uredbe.

Nato se začne ponovni krog obravnav na občinah, drugih ministrstvih in sprejem končnega besedila uredbe na Vladi RS.

Kdaj bo park ustanovljen?

Če ne bo prišlo do nepričakovanih zapletov, bo regijski park Snežnik ustanovljen predvidoma konec leta 2002.

Kako bo urejeno financiranje parka?

Uredba omogoča več načinov financiranja parka. Vsaj na začetku bo glavni vir državni proračun. Možni viri pa so tudi prihodki od prodaje blaga in storitev upravljalca parka, vstopnine (npr. v jame), donacije, dotacije in drugi viri.

Za leto 2002 je predvideno, da bodo priprave na park financirane iz državnega proračuna, s skupne postavke za zavarovana območja. Za leto 2003, ko naj bi park začel delovati, pa je v osnutku državnega proračuna predvidena ločena postavka za regijski

park Snežnik z 19 milijoni tolarjev.

Za kmete v parku je pomembno, da bodo tisti, ki bodo sodelovali v kmetijsko-okoljskih programih, dobili dodatnih 15 odstotkov sredstev zaradi lege v parku. Občine v parku pa imajo prednost pri državnem sofinanciranju komunalne infrastrukture (kanalizacije).

Ali uredba določa odškodnine?

Ne, sistem odškodnin določa Zakon o ohranjanju narave v 89. členu (Ur. List RS št. 31/2000). Za odškodnine so v državnem proračunu določena posebna sredstva in se ne črpajo iz sredstev parka.

Ali je že določeno, kje bo sedež parka in kje bodo informacijski centri?

Uredba ne opredeljuje, kje v območju parka bo sedež uprave ali informacijski centri. Odločitev o tem bo po predhodni razpravi z občinami sprejela vlada s posebnim predpisom. Sicer smo prejeli že kar nekaj predlogov glede uprave in informacijskih centrov. Vsekakor se bo število slednjih nadgrajevalo skozi več let delovanja.

Kdo bo zaposlen v upravi parka?

Zaposleni v upravi parka bodo izbrani preko javnega razpisa. To velja tako za vodstvo kot tudi za druge zaposlene. Pri naravovarstveni nadzorni službi je smotna povezava z organizacijami, ki že delujejo na tem prostoru, na primer Zavodom za gozdove. Za prostovoljni nadzor pa je pokazalo interes že več domačinov, tudi lovcev in ribičev.

Zakaj je bil vojaški poligon Poček predlagan za izločitev iz Regijskega parka Snežnik?

Kljub našim preteklim pričakovanjem o postopnem dolgoročnem umiku vojaške dejavnosti iz tega območja ostaja Poček za Ministrstvo za obrambo najpomembnejše vadišče Slovenske vojske. Zaradi tega dejstva se je ministrstvo za okolje in prostor odločilo, da predlaga izločitev vojaškega poligona Poček iz območja regijskega parka.

Vojska pa bo morala upoštevati splošne okoljske standarde, ki veljajo v Sloveniji, in še posebej razviti lastna pravila okoljskega ravnanja.

Kdor zna, zna!

VOŠČILO

KULTURNO DRUŠTVO
IZZIVI TER TELEVIZIJA
GALEJA ŽELITA
VSEM OBČANKAM IN
OBČANOM
VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE TER
SREČNO IN ZDRAVO
NOVO LETO 2002.

AVTOMEHANIKA

Branislav Jovanovski s.p.
Koseze 5E, ILIRSKA BISTRICA
tel 05/71-45-855, 041/422-007

NUDIMO VAM:

JURID-BENDIX
zavorne obloge,
ploščice, diski,
BOSAL izpušni lonci,
ARAL motorna olja,
ter vsi ostali avto deli

ODPRTO
8-12 in 13-17
ob sobotah 8-12

OBVESTILO

V soboto, 8.12.2001 je OO SDS ILIRSKA BISTRICA organiziral delovno predpraznično konferenco.

Najprej je bilo podano poročilo o delovanju izvršilnega odbora stranke od izvolitve v marcu letos, nato pa je bila izvoljena nova nadzorna komisija ter podano poročilo o pripravah na bližajočo se volitve.

Sledila je razprava s člani. Gost, regijski predsednik, gospod Ivo Bizjak je pohvalil delovanje odbora in napovedal skorajšnji obisk podpredsednika SDS, g. Mihe Brejca v Ilirski Bistrici.

Sledila je prednovoletna zabava s skupino CAGAR.

Bojan Oblak

Suma inženiring d.o.o.
PROIZVODNJA KOVANIH ELEMENTOV,
IZDELAVA OGRAJ, REŠETK IN VRAT PO NAROČILU
tel: +385(0)5/714-15-04

OIC Trnovo
Vilharjeva cesta 47, 6250 Ilirska Bistrica
tel/fax: 05/71-41-362

“OD CENTRALISTIČNE K POLICENTRIČNI SLOVENIJI”

**USTANOVITEV
POKRAJIN -
CENTRALIZACIJA
O Z I R O M A
DECENTRALIZACIJA**

Slovenija je postala izrazito centralistična država, kar se kaže predvsem v minimalnem deležu lokalnih skupnosti pri razdeljevanju javnih sredstev (manj kot 5 %) in v neznatnem vplivu lokalnih skupnosti na politične in razvojne odločitve države. Kot zagovorniki načel in razvojne politike Evropske zveze, se ni moč identificirati s takšno podobo Slovenije, ki je posledica centralizma in nespoštovanja evropsko sicer običajnih principov partnerstva med državo in lokalnimi skupnostmi.

Pokrajine so normalni evropski element policentričnega konstituiranja interesov. Vendar skozi celotno obdobje samostojne Slovenije prevladuje politika teritorialnega drobljenja lokalne samouprave, kar je le druga plat centralistične tendence. Z nastankom pokrajin bi bile negativne posledice centralizacije mnogo bolj razvidne, odpor regij pa bi postal artikuliran in legitimen. Tiste stranke, ki same delujejo centralistično, seveda z vsemi sredstvi zavirajo nastanek pokrajin in bodo to počele še naprej, kljub formalnemu popuščanju predlogom Evropske zveze.

Vlada Republike Slovenije je julija 2001 na predlog Ministrstva za notranje zadeve že sprejela izhodišča in predloge za nadaljnji razvoj lokalne samouprave. Ministrstvo za notranje zadeve bo v skladu s programom dela nadaljevalo z vsemi aktivnostmi, povezanimi z navedenim projektom, ki se v ministrskem uradu za lokalno samoupravo obravnavajo kot prednostnega. Tako bo mogoče nadaljevati s pripravo predloga sistema financiranja pokrajin ter do konca leta 2001 pripraviti delovno gradivo zakona o pokrajinah in po sprejemu sprememb ustave bo mogoče začeti tudi formalno z obravnavo. Do konca leta 2002 bi bil tako pripravljen za obravnavo tudi zakon o ustanovitvi pokrajin, kot tudi spremembe področnih zakonov. V letu 2003 bi se navedeni zakoni obravnavali in sprejeli, ob koncu leta pa bi bile izvedene volitve v pokrajinske svete tako, da bi prišlo do konstituiranja pogajanj v letu 2004 pred rednimi parlamentarnimi volitvami.

V izhodiščih za nadaljnji razvoj lokalne samouprave so izpostavljene predvsem naslednje izredno pomembne predpostavke – da ima pokrajina lastno premoženje in lastna sredstva, torej lastne vire. V pripravi predloga pristojnosti, ki bi se lahko prenesle v pokrajine, so podani formalni pogoji, da se pripravi predlog sistema za financiranje pokrajin. Predvsem je pomembno, da se finančno ovrednotijo vse pristojnosti, ki so predlagane za prenos na pokrajine in na podlagi teh tudi predloga sistem financiranja. Ob tem se je potrebno zavedati, da mora sistem decentralizacije pomeniti pomemben premik tudi na področju prerazporeditve javno finančnih sredstev v državi. Slovenija je imela leta

1995 delež javne porabe občin v BDP 4,4 %, medtem ko ta delež v sodobnih evropskih državah z visoko stopnjo decentraliziranosti znaša nad 30 %.

Ob uvajanju pokrajin je potrebno zagotoviti tudi materialno bazo za delo pokrajinskih organov in pokrajinske uprave. Glede na to, da bodo pokrajine ustanovljene z zakonom in da se pri konceptu izhaja iz načel decentralizacije in dekoncentracije, bo ob konstituiranju potrebno zagotoviti osnovne prostorske in materialne pogoje za njihovo delovanje, vendar ne na račun dodatnih obremenitev lokalnih skupnosti.

Strokovna skupina, ki je v letu 1999 izdelala poročilo o regionalizaciji Slovenije, je podala tri predloge o možni delitvi Slovenije na pokrajine:

- na večje pokrajine,
- na manjše pokrajine,
- vmesno varianto, ki bi predstavljala nekakšno kompromisno rešitev med variantama malih in velikih pokrajin.

Komisiji državnega zbora in državnega sveta za lokalno samoupravo sta podprli varianto večjih pokrajin. Predlog večjih pokrajin opredeljuje njihove prednosti, kot so: večja gospodarska moč, lažje reševanje prostorskih, infrastrukturnih in ekoloških problemov, primerljivost z regijami sosednjih držav, racionalnejša uprava ter pričakovani socialno ekonomski razvoj, ki s sodobnim družbenim in tehničnim napredkom poteka v korist večjih ozemeljskih enot. Velike pokrajine bi tudi lažje kljubovale napredujoči globalizaciji in bi bolj ustrezale merilom Evropske zveze pri dodeljevanju pomoči. Slabosti pa so šibkejši stiki med občani in javno upravo, odtujenost javne uprave, manj skupnih interesov na tako obsežnih ozemljih, zapostavljanje lokalnih mikroregionalnih iniciativ. Zavedati se je potrebno, da bodo v večjih pokrajinah prevladoval predvsem razvojne funkcije, v manjših pa bo več prostora za upravne funkcije. V primeru večjih pokrajin je zato mogoče doseči cilje decentralizacije tudi tako, da se nekatere upravne funkcije prenašajo na mestne občine.

Predlog funkcionalne sestavine pokrajin mora izražati dejstva:

- da se zagotovi uravnotežen prenos iz ministrstva v izvirno pristojnost pokrajin,
- da se v državni prične s procesom decentralizacije in se zato predlaga prenos pristojnosti iz države na pokrajine in ne iz občine na pokrajine – te bi se prenašale po potrebi in le v dogovoru z občinami,
- da pri izvrševanju svojih pristojnosti pokrajina ne sme posegati v pristojnosti občin in mora spoštovati njihovo pristojnost pri opravljanju

lokalnih javnih zadev, pri tem pa v največji možni meri upoštevati načela

subsidiarnosti v skladu z evropsko listino o lokalni samoupravi;

- da pokrajina, v skladu s svojimi pristojnostmi, skrbi za usklajen razvoj
- na ekonomskem, socialnem in kulturnem področju na celotnem svojem območju in da se pri opredelitvi predlogov prenosa izhaja
- iz nalog, ki so razvojno naravnane in

tiste, ki so po svoji naravi nedvomno pokrajinskega značaja,

- da se v največji možni meri uskladijo
- regionalne delitve na območjih bodočih pokrajin (npr. geodetska uprava, davčna uprava, gozdnogospodarska območja, šolske
- uprave, ...),
- da se pri predlogu prenosa pristojnosti izhaja iz koncepta teritorialno večjih pokrajin (po koalicijski pogodbi najmanj 100.000 prebivalcev v pokrajini).

Pokrajina bi kot svoje izvirne naloge samostojno opravljala lokalne zadeve širšega pomena, ki jih bo določila s svojimi predpisi in tiste, ki bodo določene z zakonom in so zadeve regionalnega pomena. Pokrajina naj bi tako opravljala predvsem naloge:

- na področju ekonomskega, socialnega in kulturnega razvoja svojega področja,
- na področju urejanja prostora in varstva okolja ter prometa in zvez,
- zagotavljanje javnih gospodarskih služb pokrajinskega pomena,
- zagotavljanje javnih negospodarskih služb pokrajinskega pomena.

Pokrajina naj bi opravljala tudi prenesene državne naloge. V skladu z zakonom bi pokrajina zagotavljala na svojem območju skladen regionalni razvoj in prostorsko načrtovanje.

Prava pot, ki vodi do »ta prave pokrajine« sledi:

- interesom prebivalcev,
- racionalnemu in skladnejšemu razvoju,
- razvojnimi perspektivami ter ustreznimi
- političnimi, gospodarski in finančni moči.

In kje se bo »znašla« naša občina? Če se ne bomo dovolj in pravočasno angažirali, tam kjer bodo hoteli drugi! Znan poslanec iz sosednje občine se je tako pošalil na naš račun: »Če bi se vas, Bistrčane vprašalo s kom bi se povezali, bi se vaš odgovor glasil – le s kom pa, z Opatijo vendar«!

Živi bili pa videli!
Zlatko Jenko

VOŠČILO

PRIMORSKO NUMIZMATIČNO DRUŠTVO ILIRSKA BISTRICA

želi svojim članom, prijateljem

in vsem s katerimi že skoraj tri desetletja uspešno sodeluje,

vse najboljše v novem letu 2002,

pa še obilo zdravja in osebnega zadovoljstva.

BALASTY d.o.o.

Diskont

Vilharjeva 24, Ilirska Bistrica

Tel.: 05/710-10-00

Fax: 05/710-00-01

OBRATOVALNI ČAS POSLOVNIH ENOT	Ponedeljek - Petek	Sobota	Nedelja	Telefon
Balasty d.o.o., Vilharjeva 24, 6250 Il. Bistrica	8.00 - 20.00	8.00 - 20.00	8.00 - 12.00	05 710 10 00
Pod Vrti, Maistrova 8, 6250 Il. Bistrica	7.00 - 19.00	7.00 - 19.00		05 710 06 61
Jablanica, Jablanica 32a, 6250 Il. Bistrica	8.00 - 12.00	8.00 - 13.00		05 714 45 30
	15.00 - 18.00			
Podgraje, Podgraje 34, 6250 Il. Bistrica	8.00 - 12.00	8.00 - 13.00		05 787 02 50
	15.00 - 18.00			
Koseze, Koseze 8a, 6250 Il. Bistrica	8.00 - 12.00	8.00 - 13.00		05 714 45 26
	15.00 - 18.00			

**NOVA TRGOVINA V HARIJAH
POSLOVNA ENOTA HARIJE 68, TEL. 05/714-59-22**

URNIK:
OD PONEDELJKA DO PETKA : 8 - 12 IN 15 - 18
SOBOTA: 8 - 13
NEDELJA: 8 - 11

**VSEM NAŠIM STRANKAM
ŽELIMO VESEL BOŽIČ IN SREČNO V NOvem LETU.**

OSCAR

ELEKTROTRGOVINA IN SERVIS

MAISTROVA 17, 6250 ILIRSKA BISTRICA

☎ 05/71 41 101

**ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO, VESELO IN ZDRAVO
NOVO LETO 2002.**

plast@chem

trgovina in zastopstva d.o.o.

6250 Ilirska Bistrica, Zarečje 12a, Slovenija

Tel.: +386 (0)5/71-41-913, Tel./Fax.: +386 (0)5/71-41-927

www.plastochem.com / e-mail: plastochem@siol.net

VOŠČILNICA

*JE NAMENJENA VSEM VAM, Z ŽELJO,
DA BI SE V NOvem LETU 2002
vsako jutro z veseljem prebudili, pozdravili nov dan,
namenili nekomu prijazno besedo,
bili zadovoljni, ker ste tukaj, med nami
in zvečer prijetno utrujeni zaspali, ker ste ta dan
naredili nekaj lepega.*

Razvojni center Ilirska Bistrica

OBČNI ZBOR KZ BRKINI

V nedeljo se je zbralo na občnem zboru KZ Brkini borih 16 zadrugnikov. Čeprav so ugotovili, da ima zadruga še vedno 79 članov, je očitno, da se člani ne zavedajo, da bi morali usodi zadruge posvetiti več pozornosti. Tudi če se občnega zbora ne udeležijo, odgovarjajo zadrugniki v skladu s pravili za poslovanje in premoženje zadruge enako kot tisti, ki na občnem zboru v njihovem imenu odločajo. Čeprav nekateri menijo, da nimajo do zadruge nobenih obveznosti, ker z njo poslovno ne sodelujejo, to ni tako. Kot člani zadruge še vedno odgovarjajo za njene obveznosti v skladu s pravili in njihova obveznost preneha samo z izstopom. V času od zadnjega volilnega občnega zbora se je članstvo tudi minimalno spremenilo. Štirje člani so umrli, en član pa je izstopil. Občni zbor se je tudi seznanil z odstopom štirih članov UO, ki jim preneha delo v organih na prvem volilnem občnem zboru, ko jim preneha tudi članstvo v zadrugi.

Ker zaradi premajhne udeležbe ob sklicu občni zbor ni bil sklepčen, so člani v skladu s pravili sejo nadaljevali eno uro po sklicu. Prisotni so se seznanili z gospodarsko situacijo po odhodu direktorja in odstopu predsednika upravnega odbora, ter z aktivnostmi, ki so v teku za pripravo

Ali bodo napori pri sanaciji Kmetijske zadruge Brkini zagotovili sodobnejšo proizvodnjo in predelavo kmetijskih izdelkov

objekta na Žabovici za zimovanje. Uporabne zaloge jim je v tem času uspelo prodati, bo pa nekaj problemov z zalogami zelja, ki niso v najboljšem stanju. Člani zadruge so se nato v razpravi večkrat dotaknili odnosa občine do problematike v kmetijstvu, ki se po mnenju zadrugnikov ne rešuje v korist zadruge Brkini, ampak imajo člani občutek, da občina podpira drugo zadrugo in nekatere proizvajalce kmetijskih izdelkov, ne podpira pa naporov KZ Brkini, v kateri je vendar včlanjenih največ kmetov. Direktor občinske uprave gospod Ivan Barba, ki

se je ob upravičeni odsotnosti gospoda župana udeležil občnega zbora v imenu Občine Ilirska Bistrica je poskušal prisotne prepričati, da občina podpira vsak napor zadruge za sanacijo stanja v kmetijstvu, kar mu pa zadrugniki niso verjeli, saj so na posameznih primerih dokazovali, da občina eno govori, dela pa drugo. Gospod Barba je ponovil stališče župana, da pričakuje od zadruge program urejanja kmetijstva v občini in posebej opredelitev dela pospeševalne službe, zadrugniki so nasprotno menili, da brez predhodnega dogovora z občino o določenih

strategijah usmeritve kmetijstva konkreten program ni mogoče napisati. Zgodba o jari kači se nadaljuje. Je bilo prej jajce ali kokoš?

Razpravo je nekoliko umiril predstavnik Kmetijske gozdarske zbornice gospod Štubelj, ki je opozoril, da bi bilo smotno to razpravo prekiniti, saj razčiščevanje starih grehov ne bo rešilo nastale situacije in je ponovil mnenje enega od razpravljalcev, da bi bilo smiselno v projekt sanacije vložiti več pozitivne energije in razmisliti kako naprej. Ravno s tem namenom se je vključila v reševanje KGZ, saj meni, da lahko kot nevtralna institucija pripomore k sprejemu primerne programa, ki ga vidi predvsem v združevanju majhnih zadrug, saj so te same realno preslabotne, da bi same lahko preživele. Poudaril je, da bo na podlagi podatkov, ki jim jih bodo posredovale posamezne zadruge KGZ, izdelala program možnosti in predlagala oblike združevanja v močnejše zadrugne skupine, poudaril pa je tudi, da ne bodo nikogar silili, da se združuje, saj je to le pravica članov posameznih zadrug. Po njegovi oceni bodo aktivnosti po izdelavi programa in združevanju trajale celo naslednje leto in kratkoročnih rezultatov ni pričakovati. Izrazil je tudi dvom v prisilno poravnavo, saj ta predstavlja

predvsem reševanje problema upnikov, nikakor pa ne rešuje prezadolženosti kmetijske zadruge. Zavzel se je tudi za to, da ne bi prišlo do razprodaje zadrugnega premoženja, saj je prepričan, da bo ministrstvo za kmetijstvo v naslednjem letu namenilo kar nekaj sredstev za sanacijo posameznih zadrug v fazi združevanja z drugimi zadrugami.

Ob razpravi o slednjem so se zadrugniki odločili, da je vsekakor nujno poskusiti s pripravami na izvedbo prisilne poravnave, saj v nasprotnem ob vse daljšem blokiranem računu zadrugi grozi stečaj.

Občni zbor je razpravljal tudi o odstopih nekaterih članov upravnega odbora in njihovih izstopih iz zadruge in potrdil podaljšanje članstva obstoječemu upravnemu in nadzornemu odboru do sprejema zaključnega računa, ko naj bi bil občni zbor tudi volilni občni zbor.

Zadrugniki so občni zbor zaključili z željo, da bi se v kratkem stanje zadrugništva v Bistrici izboljšalo in so podprli napore upravnega odbora v aktivnostih za združitev v močnejšo zadrugo na tem prostoru.

Jožef Šlenc

PROIZVODNJA HRANE V BODOČE

KZ Brkini nadaljuje z dejavnostmi za pripravo na novo sezono. Pri pripravi pa bo nujno upoštevati nekaj sprememb, ki jih pogojuje bodoči trg. V naslednjem letu stopi namreč konec leta v veljavo nov zakon o prometu z živili, ki bo v kmečko proizvodnjo prinesel kar nekaj sprememb. Zakon namreč predvideva sledenje hrani (HACCP), ne samo kot je to do sedaj uvedeno pri živini, mesu in mleku, ampak tudi pri vseh ostalih vrstah hrane, kot tudi pri nekaterih dopolnilnih dejavnostih kmetov. Bistriške kmete bo to najbolj prizadelo pri proizvajalcih mleka, medu in predelavi vrtnin. Obrata za predelavo mesa, sušilnici, sta pri nas samo dva, sta pa verjetno že prej zaradi zahtev veterinarskega zakona uredili svoje obrate primerno zahtevam HACCP. Tudi dopolnilna dejavnost kmečkega turizma se je že srečala z visokimi zahtevami varovanja zdravja gostov, včasih precej nerazumljivimi in z zahtevo po velikih vlaganjih v opremo predvsem kuhinj. Podobno je tudi pri drobnici. Večji proizvajalci sira, so svoje sirarne že dokaj prilagodili zahtevam sistema HACCP. Pridelovalci medu do sedaj niso imeli zagotovljenih

vseh zahtevanih prostorov, verjetno pa bodo zaradi manjše proizvodnje pri marsikom povzročile nove zahteve probleme. HACCP sistem sledenju hrani in postavljanje kontrolnih točk sledenju proizvodnje bo vsekakor najbolj prizadelo proizvajalce kisanega zelja. Danes verjetno noben kmet v bistriški občini nima objekta prilagojenega tem visokim zahtevam, saj je proizvodnja v večini primerov tehnološko precej improvizirana, saj ni zahtevna in tradicionalna proizvodnja omogoča kisanje tudi v higiensko ne ravno zadovoljivih pogojih. Problem bo predvsem pri tistih kmetih, ki svojo proizvodnjo prodajajo večjim trgovcem. Veliki prehranski sistemi, kot so Mercator, Interspar, Tuš pa tudi naša Ilirija ne bodo več mogli kupovati kisane proizvode brez ustrezne dokumentacije o sledenju proizvodnje in kontrolirani kvaliteti. Očitna je v tem smislu bila poteza Mercatorja, ki je v svojem sklopu združil večino tovrstnih slovenskih obratov, kot so Eta Kamnik, KŽK Kranj, Povrtina Maribor ali Gosad Središče ob Dravi in prevzel skoraj monopol nad tovrstno proizvodnjo. Praktično je bistriška

zeljarna ena redkih večjih obratov, ki jih niso pobrali veliki sistemi. Ena od oblik in sestavnih delov HACCP sistema spremljanja proizvodnje je tudi izobraževanje ljudi, ki delajo v tej proizvodnji.

KZ Brkini namerava v naslednjem letu nastaviti proizvodnjo kisanih proizvodov predvsem za znane kupce.

Po dosedanjih dogovorih z večjimi kupci predvideva, da bo v naslednjem letu kisala:

- 150 ton korenčka
- 150 ton repe
- 80 ton kumaric
- 80 ton zelenega paradižnika
- 20 ton korenk zelene
- 300 ton zelja v glavah
- 700 ton ribanega zelja

Poleg tega pa bo predvidoma odkupila za svoje pogodbenne kupce še:

- 300 ton svežega zelja in
- 300 ton krompirja.

Po zaključku pogodb s kupci bo v zimskem času sklepala pogodbe s svojimi člani za proizvodnjo omenjenih vrtnin, kjer bo predpisala hibride, ki jih bo odkupovala, kot tudi zahteve, ki jih v okviru sistema HACCP morajo izpolniti tudi kmetje v fazi kmetijske predelave. Podrobnejše informacije bodo zainteresenti za sklepanje pogodb dobili v januarju mesecu v pisarni Emke d.o.o. in na Kmetijski pospeševalni službi. V ta namen bo KZ Brkini za pogodbenike organizirala skupaj s Kmetijsko pospeševalno službo izobraževanje v okviru zahtev sistema HACCP. Kot uvod v to izobraževanje pa objavljamo danes kratek pregled zakonskih zahtev za omenjeni sistem spremljanja kvalitete živilskih proizvodov.

Jožef Šlenc

Kmetijska zadruga Brkini z.o.o.

želi svojim članom svojim kupcem in vsem Bistričanom vesel Božič v družinskem krogu

in zaleta polno novo leto 2002

Upravni odbor

Ali bomo s prestrukturiranjem proizvodnje v KZ Brkini kdaj dobili podobno sliko z Brkinsko marko?

“HACCP PRISTOP” V ŽIVILSKI INDUSTRIJI

ZAKAJ VSE VEČ DRŽAV VKLJUČUJE V SVOJO ZAKONODAJO OBVEZNO IZGRADNJO HACCP SISTEMA ZA ŽIVILSKO INDUSTRIJO

Skrb za človekovo zdravje je postalo danes eno vodilnih “gibanj” v razvitem svetu. Zaradi vsevečjega onesnaženja okolja je težko proizvajati varno hrano. K slabemu stanju prispevajo tudi nenehne borbe za dobiček, ki silijo proizvajalce v proizvodnjo cenejše prehrane. Taka živila pa so velikokrat tudi vprašljive kakovosti. Varno živilo je tisto, ki ne povzroča bolezni ali drugih težav po zaužitju. Vendar ne samo to. Pomembna je tudi sestava živila (predvsem razmerje med hranilnimi snovmi). Večina držav se zato odloča, da morajo proizvajalci živil skrbeti za to, da bodo njihovi proizvodi varni za potrošnike. Mednarodno priznan sistem, ki omogoča proizvodnjo varnega živila, je HACCP sistem (Hazard Analysis and Critical Control Point), ki temelji na analizi tveganj ter ugotavljanju kritičnih kontrolnih točk.

ZAKONSKA PODLAGA ZA IZGRADNJO SISTEMA PO HACCP NAČELIH

Tuja zakonodaja ter priporočila (ameriška FDA, smernice evropske unije, Codex Alimentarius) predpisujejo za živilsko industrijo izgradnjo sistema lastne kontrole, ki temelji na sedmih principih HACCP sistema.

Slovenska zakonodaja ločuje pristojnosti veterinarske uprave (veterinarski inšpektorji), ki bdi nad proizvajalci živil živalskega izvora (v to skupino spadajo poleg živil iz mesa, rib in drugih vodnih živali še jajca, mleko, med) ter zdravstvene inšpekcije, ki nadzoruje ostale proizvajalce živil. Za vse proizvajalce živil je izgradnja HACCP sistema zakonsko predpisana (Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilom, Ur.l. RS 52/00). Za proizvajalce živil živalskega izvora je bil še pred sprejemom zakona izdan izvršilni predpis (Pravilnik o veterinarsko-sanitarnih pogojih za proizvodnjo živil živalskega izvora ter oddajo v promet za javno potrošnjo, Ur.l. RS 91/99), ki natančno predpisuje pogoje za obratovanje.

Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilom določa v svojem 17. členu: Pravne in fizične osebe, ki opravljajo proizvodnjo in promet z živilom in javno oskrbo s pitno vodo, morajo v notranjem nadzoru spremljati in zagotavljati njihovo zdravstveno ustreznost v vseh fazah proizvodnje in prometa. Notranji nadzor mora biti vzpostavljen na osnovah HACCP sistema, ki omogoča prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih tveganj za zdravje, izvajanje potrebnih ukrepov ter vzpostavlja stalen nadzor na tistih mestih (kritičnih kontrolnih točkah) v proizvodnji in prometu živil, kjer se tveganja lahko pojavijo. Proizvodnjo opredeljuje kot pripravo, obdelavo, predelavo, dodelavo in pakiranje živil ter izdelkov in snovi, ki prihajajo v stik z živilom, v končno obliko ter hrambo pri proizvajalcu. Za

proizvodnjo pa šteje tudi pripravo jedi za javno prehrano. Promet so vsi postopki po končani proizvodnji, ki vključujejo hrambo, prevoz, razdeljevanje in prodajo končnih proizvodov, vključno z njihovim izvozom ali uvozom, z namenom oskrbe uporabnika s proizvodi proti plačilu ali brez plačila, razen v znanstvene namene.

HACCP SISTEM VZPOREDNO S SISTEMOM KAKOVOSTI PO ISO STANDARDIH 9001/9002

Osnovni dokument v HACCP sistemu je HACCP plan. Podjetja, ki imajo zgrajen sistem kakovosti po ISO standardih serije 9000, lahko kar nekaj dokumentacije vključijo v HACCP plan. Kar pa je zagotovo novega pri vzpostavitvi sistema po HACCP načelih, je analiza tveganja in določitev kritičnih kontrolnih točk. Kritične kontrolne točke so v sistemu kakovosti po ISO standardih serije 9000 kontrolne točke, vključene v plan kontrole kakovosti.

Razlika med klasičnimi kontrolnimi točkami in kritičnimi kontrolnimi točkami je ta, da moramo pri identifikaciji kritičnih kontrolnih točk dobro poznati tehnološki proces, lastnosti surovin ter vsa možna tveganja, ki so prisotna na določenih stopnjah procesa ter postopke preprečevanja oziroma zniževanja tveganja na sprejemljivo raven. Do sedaj se je kontrola kakovosti spraševala kako, kdaj, kdo. Nova filozofija nadzora kakovosti pa daje velik poudarek na vprašanje zakaj. Do odgovorov nas pripelje analiza tveganja, ki jo izvedemo za vsako stopnjo v procesu (od prevzema surovine do odpreme), pri čemer moramo upoštevati tudi ravnanje z živilom pri prodajalcu oziroma potrošniku.

Potrošniku ponuditi varno in kakovostno živilo bi moral biti cilj vsakogar, ki je udeležen v verigi proizvodnje in prometa z živilom. Z uvajanjem tako HACCP sistema, kot sistema vodenja po ISO standardih serije 9000, so vzpostavljeni osnovni pogoji za proizvodnjo varnega in kakovostnega živila.

UVAJANJE HACCP SISTEMA

Pred pričetkom uvajanja HACCP

sistema v podjetju, je potrebno izvesti naslednje korake:

- imenovati HACCP tim
- opisati živila, ki jih proizvajamo ter njihov način distribucije, določiti način uporabe živila ter ciljno skupino potrošnikov
- izdelati seznam vseh sestavin za vse izdelke
- izdelati diagrame poteka proizvodnje za vse izdelke ali skupine izdelkov
- verificirati diagrame med procesom
- ugotoviti, ali so standardni operacijski postopki sanitacije (SSOP-Sanitation Standard Operating Procedures) učinkoviti in ali ustrezajo zakonskim predpisom
- izdelati HACCP plan po sedmih osnovnih načelih:
 - 1.izvesti analizo tveganja
 - 2.določiti kritične kontrolne točke (KKT)
 - 3.določiti kritične mejne vrednosti za vsako KKT
 - 4.vesti nadzor (monitoring) za vsako KKT
 - 5.predvideti popravne ukrepe
 - 6.določiti načine verifikacije (preverjanja delovanja) sistema
 - 7.izdelati dokumentacijski sistem

Sistem se gradi z izvajanjem kontrol na kritičnih kontrolnih točkah po predvidenem planu (monitoring). O vseh kontrolah, ugotovitvah in ukrepanjih je potrebno voditi zapise. Sistem je potrebno validirati, preveriti njegovo ustreznost tudi na zunanem nivoju (pooblaščen zunanje institucije). Na podlagi analize opravljenih kontrol se korigira HACCP plan in s tem izboljšuje sistem ter povečuje varnost proizvedenih živil. Ob vsaki tehnološki spremembi ali zamenjavi surovin, embalaže in drugih snovi, ki prihajajo v stik z živilom je za vse spremembe potrebno opraviti ponovno analizo tveganja. Osnova za uspešno izvajanje sistema je dobra higienska praksa, kateri je potrebno posvetiti posebno skrb.

Nenazadnje pa vsak sistem gradijo ljudje, zato je ena izmed najpomembnejših nalog vodstva izobraževanje in usposabljanje zaposlenih.

Vprašanja ali pripombe pošljite na elektronski naslov: sofst@siol.com

Naši oglaševalci se predstavijo

JAVNI ZAVOD KRAŠKE LEKARNE ILIRSKA BISTRICA

Lekarna v Ilirski Bistrici

Korenine javnega zavoda KRAŠKE LEKARNE IL. BISTRICA segajo v leto 1968, ko so se lekarna Ilirska Bistrica, lekarna Postojna s podružnico v Pivki in lekarna Sežana s podružnicama v Komnu in Divači združile.

Zavod se je leta 1970 preimenoval v KRAŠKE LEKARNE s sedežem v Ilirski Bistrici na Gregorčičevi 8.

V letu 1979 se je ta delovna organizacija združila z delovno organizacijo ZDRUŽENO ZDRAVSTVO JUŽNE PRIMORSKE.

opravlja svojo dejavnost na območju šestih občin: Ilirska Bistrica, Pivka, Postojna, Komen, Sežana in Divača.

V javnem zavodu je trenutno zaposlenih 36 delavcev, s tem, da je 80% strokovnega kadra, od tega 57% magistrov farmacije.

Lekarniška dejavnost je del zdravstvene dejavnosti, ki zagotavlja preskrbo prebivalstva ter zdravstvenih zavodov in drugih organizacij z zdravili. Poleg tega pa lekarna

Vedno nasmejane in prijazne uslužbenke vam bodo rade volje pomagale pri vseh vaših težavah

V sklopu te delovne organizacije je bil ustanovljen TOZD KRAŠKE LEKARNE ILIRSKA BISTRICA in v letu 1981 se delovna organizacija ZZ JUŽNE PRIMORSKE preimenuje v ZDRAVSTVENI CENTER KOPER, katerega sestavni del je tudi TOZD KRAŠKE LEKARNE.

Na podlagi zakona o zavodih pa so občine Ilirska Bistrica, Postojna in Sežana z odlokom o ustanovitvi, ki je bil izdan 31.3.1993 ustanovile javni zavod KRAŠKE LEKARNE ILIRSKA BISTRICA.

Z novim zakonom o lokalni samoupravi iz leta 1994 javni zavod KRAŠKE LEKARNE ILIRSKA BISTRICA s sedežem v Ilirski Bistrici

opravljajo tudi del preskrbe prebivalstva z medicinskimi pripomočki, sredstvi za nego in varovanje zdravja ter veterinarskimi zdravili.

URNIK LEKARNE ILIRSKA BISTRICA:

PONEDELJEK - PETEK:

7 - 19

DEŽURSTVO 19 - 21

SOBOTA:

7 - 14

DEŽURSTVO 19 - 21

NEDELJA, PRAZNIKI:

DEŽURSTVO 9 - 11 IN 18 - 19

VOŠČILO

LEKARNA ILIRSKA BISTRICA

ŽELI VSEM SVOJIM ZAPOSLENIM, SVOJIM STRANKAM TER VSEM OBČANOM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE, SREČNO NOVO LETO 2002 TER OBILO ZDRAVJA.

Pohitite!
V poslovno-stanovanjskem objektu POLJANE in poslovno-trgovskem objektu PRIMORKA v Postojni je na voljo samo še nekaj poslovnih prostorov.

postojna: vroči m² naprodaj

primorje Primorje Ajdovščina d.d., 05 36 90 351, 36 90 331

Harije so slemenska vas na JV delu Brkinov, na nadmorski višini 522 m in z 275 prebivalci. Ležijo ob cesti proti Tominjam, ki se v spodnjem delu odcepi od ceste Ilirska Bistrica - Podgrad. Pod Harijami sta dve akumulacijski jezera, Klivnik in Mola, iz katerih se napaja reka Reka. Pri Harijah sta dve večji vzpetini - na vzhodu Grmada (508 m), zahodno nad vasjo pa Ded (572 m). Njive so večinoma na južnih pobočjih, nekaj jih je tudi ob potoku Klivniku. Na severno stran odteka več potokov, med katirimi je največji Gnojevec, ki izvira pod Dedom. V spodnjem delu vasi stoji cerkev sv. Štefana. Večina ljudi je zaposlenih v Ilirski Bistrici, nekaj tudi v Podgradu in drugod. Med NOB je bila v vasi javka, etapna kuhinja za partizane in več bunkerjev. Pred leti je v Harijah imela vsaka hiša nekaj glav živine in vsaj enega konja.

Daleč naokrog je poznana brkinska slivovka. V Harijah je primerna zemlja za pridelavo krompirja, pšenice, koruze, krmne pese, fižola...

ZNANI HARIJCI

Alojz Mihelčič (1880-1975)

V Harijah se je 3. marca 1880 v skromni, s slamo kriti Kočanovi hiši, rodil mali Alojzij. Mati je zgodaj umrla, oče pa, čeprav priden in marljiv, ni zmozel nahraniti osem lačnih otrok. Začel se je zadolževati, dokler ni bil prisiljen prodati kmetije in oditi s trebuhom za kruhom v širni svet.

Mali Alojzij je že kot otrok čutil veliko veselje do glasbe, kar je opazil vaški župnik, kateremu je ministriral. Že v osnovni šoli se je učil klavir in glasbeno teorijo pri glasbeniku Martinu Zarniku, nadučitelju v bližnjem Trnovem. Nato je študiral na orglarski šoli v Ljubljani, kjer se je izpopolnil v orglah, klavirju in kompoziciji. Po študiju leta 1869 je bil pomožni učitelj in orglar v Štangi pri Litiji, kjer je bil

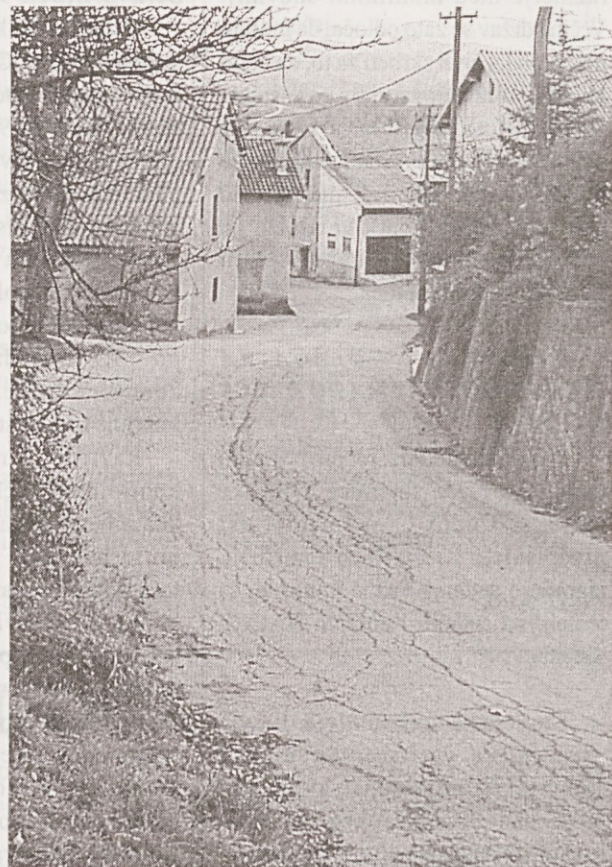
glasbi posvetil z dušo in srcem, vendar pa to ni bilo njegovo edino delo. Vseskozi je bil pomembna osebnost v slovenskem javnem življenju. Leta 1919 je prišel v Celje, kjer je imel veletrgovino z vinom, postal župan občine Celje Okolica in ustanovil mešani pevski zbor. Od leta 1931 pa do upokojitve, ko se je preselil v Ljubljano, je bil ravnatelj Vzajemne zavarovalnice. Med svojim županovanjem v Celju je bil leta 1938 v celjskem okraju izvoljen za poslanca in tako leta 1939 postal prvi podpredsednik jugoslovanske narodne skupščine in član senata Kraljevine Jugoslavije. Med okupacijo so ga nemške oblasti zaprle in izgnale na Hrvaško, od koder se mu je posrečilo priti v Ljubljano, kjer je 10. februarja 1975 tudi umrl.

Pogled na vas

Cerkev sv.Štefana

Med II.svet. vojno so Italijani največji harijski zvon, ki je tehtal kar 1500 kilogramov, odpeljali v trnovsko cerkev v Ilirsko Bistrico, 1987 pa je bil vrnjen na staro mesto.

Glavna harijska ulica

Bratje Boštjančič

tudi zborovodja tamkajšnjega zbora. Že takrat je po nasvetu Mateja Hubada začel zbirati in zapisovati slovenske ljudske pesmi, od katerih je mnoge priredil za moški in mešani pevski zbor in jih tudi izdal. Ko je odslužil vojaški rok, je bil orglar in župan v Metliki, kjer je ustanovil številni moški, mešani in ženski zbor. V tem času je tudi postal nadzornik cerkvenega petja in orglarjev v semiški dekaniji. Ustanovil je tudi tamburaški zbor. Alojz Mihelčič se je

Alojz Mihelčič je začel skladati že zelo zgodaj, saj je bila njegova prva skladba objavljena leta 1898 Cerkvem glasbeniku. Njegove skladbe so preproste, lahke, domače. Večji del njegovega opusa je posvečen cerkveni glasbi, saj je izmed njegovih 430 skladbami kar 296 cerkvenih, in sicer: latinska maša, dve slovenski maši za mešani zbor, 2 slovenski maši za eno- ali dvoglasno petje, 30 mašnih skladb, 17 božičnih, 20 velikonočnih,

73 Marijinih, 55 obhajilnih in blagoslovnih, Večerni zvon za mešani zbor, soli, orgle in godalni orkester, 30 preludijev za orgle itd. 134 posvetnih pesmi, od katerih so nekatere ponarodele, je zbranih v zbirkah Štirje venčki slovenskih narodnih pesmi, Šmarski odmevi, Šest slovenskih pesmi, 18 slovenskih narodnih pesmi za mešani zbor, Moje in narodne, kjer je najbolj priljubljena Polje. Njegova najbolj znana posvetna skladba je venček Nebo žari, niz prizorov iz prve svetovne vojne, ki je leta 1967 izšel že v 11. izdaji.

FRANC BILC

V Harijah je tudi od leta 1818 do svoje smrti leta 1824 bival leksikograf in narodni buditelj Franc Bilc.

BRATJE BOŠTJANČIČ

Bratje Boštjančič so se začeli pojavljati v letih 1956 - 1957, in sicer kot »Harijski bratje«. Skupino so sestavljali štirje bratje, Sašo, Silvo, Lojze in Marjan. Kmalu so dosegli veliko popularnost na celotnem slovenskem ozemlju. Nastopali so na različnih prireditvah, Četrtekovih večerih, pa tudi na prireditvah državne ravni, večinoma ob spremljavi orkestra. Največ pa so nastopali na Kvarnerju, veliko tudi v Opatiji. Izdali so veliko plošč, nazadnje so leta 1994 skupaj s skupino Bistric.

KULTURNO DRUŠTVO ALOJZIJ MIHELČIČ

V Harijah deluje tudi Kulturno društvo Alojzij Mihelčič. Njegove korenine segajo v daljna osemdeseta leta, ko je bil ustanovljen mešani pevski zbor, ki pa je kasneje na žalost propadel. Do ponovne oživitve je prišlo leta 1999, ko je pevska skupina Harije gostovala v Koštaboni. Trenutno šteje društvo 35 članov in je sestavljeno iz treh skupin: mešani pevski zbor, etno skupina in Harijske novice.

Mešani pevski zbor, ki ga vodi g. Saša Boštjančič, nadaljuje tradicijo istoimenskega zbora, ki je prenehal

delovati leta 1989. Zbor je tako letos nastopil v Podgradu, na Pregarjah in v Kuteževem.

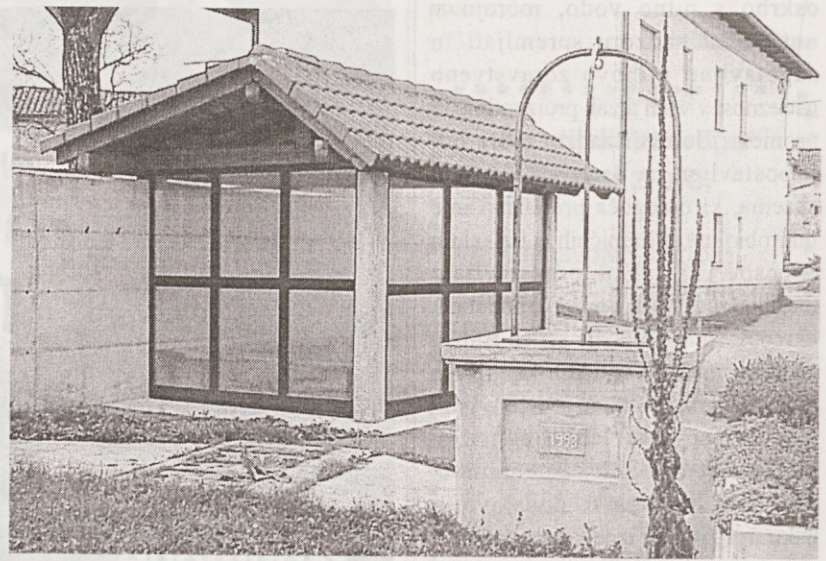
Drugi del kulturnega društva je etno skupina, ki se ukvarja z ohranjanjem starih običajev in na splošno s starimi, že skoraj izumrlimi stvarmi iz naših krajev.

HARIJSKE NOVICE

Harijci izdajamo tudi krajevno glasilo, Harijske novice, ki izidejo enkrat na leto, in sicer 26. decembra, na praznik sv. Štefana. Ideja za to se je porodila davnega leta 1999 in na čelu s takratnim urednikom, g. Klavdijem Ujčičem smo to tudi realizirali. Tako bo letos izšla že tretja številka, v kateri

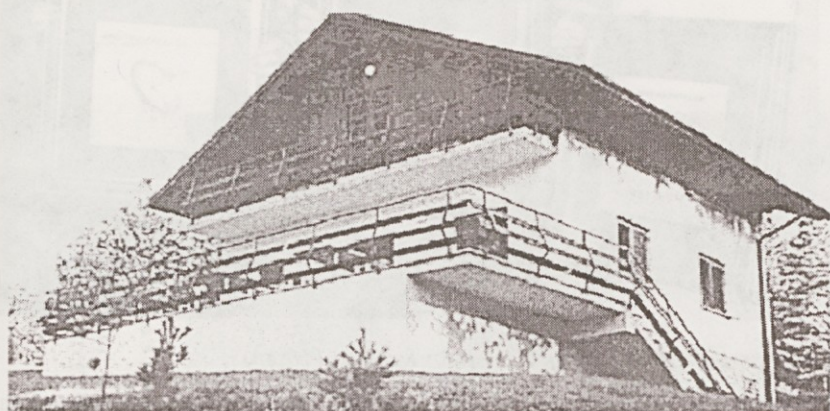
Etno skupina

Vodnjak pri avtobusni postaji. Na levi je videti kamnite pokrove, ki prekrivajo vhod v vodnjak

Občni zbor Kulturnega društva Alojz Mihelčič

Ribiška koča

boste lahko prebrali marsikaj zanimivega o zgodovini Harij, o dogajanju v preteklem letu pri nas in še marsikaj zanimivega.

POTEP PO VASI

Marsikdo ne ve, vendar tudi v Harijah je včasih delovala osnovna šola, ki so jo obiskovali otroci iz Harij, Tominj, Soz in Zalčev. Ustanovljena je bila davnega leta 1898, in sicer kot enorazredna podružnična šola, ki pa je kmalu postala samostojna, saj so jo razširili na štiri razrede, kasneje tudi do osmega razreda. V 50. letih 20. stoletja je šolo obiskovalo čez 70 otrok. Nasprotno je v 70. letih prejšnjega stoletja število otrok začelo padati, kar je harijsko šolo pahnilo v naročje ilirskobistriške OŠ D. Ketteja, katere podružnica je postala. In tako je prišlo leto 1978, ko je pod budnim očesom učiteljic Dragice Gombač in Anice

Kapelica na začetku vasi pod cerkvijo

Prime šolo obiskovalo le še 12 učencev in so jo po več kot osemdesetih letih kot zadnjo izmed šestih podružničnih šol na Bistriškem začasno ukinili, kar je pomenilo njeno zaprtje.

Danes je v njej trgovina, poleg nje pa vaško igrišče.

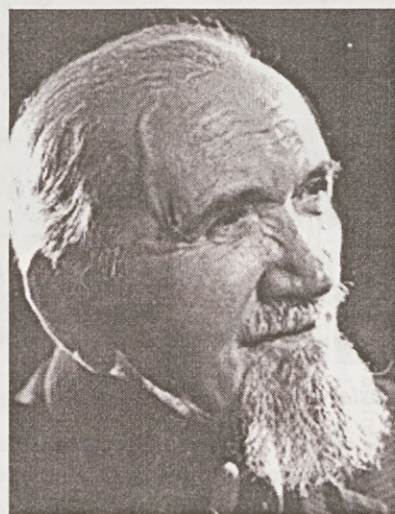
Štefanovo v Harijah

Pri jezeru Mola pod Sozami je nastal prekrasen objekt, ki so ga zgradili ribiči za svoje potrebe. Vanj so morali vložiti tudi ogromno truda in predvsem dela, da je sedaj takšen kot je. Sprašujemo se, ali je bilo potrebno res čakati prek dvajset let, da je pri jezeru nastal prvi takšen objekt. Pa vendar, tukaj je in bolje, da je bil zgrajen zdaj kot nikoli. Hkrati naj poudarim, da bi bila lahko jezera Klivnik in Mola odlična turistično-izletniška točka, kar pa na žalost trenutno ni uresničeno. Upamo, da bo kdaj v prihodnosti.

Dokaz, da tudi Harijci včasih složno poprimemo za delo je tudi nova avtobusna postaja, ki smo jo zgradili lani, Lojze in Stipe, glavna mojstra pri grajenju, in ostali domačini, ki so pomagali pri zidavi, so odlično opravili svoje del, tako da otrokom ob slabem vremenu ni potrebno stati na prostem. Letos smo postajo tudi zastekli, kar je pripomoglo k dodatni zaščiti pred vetrom, dežjem, snegom in podobnimi vremenskimi nevšečnostmi.

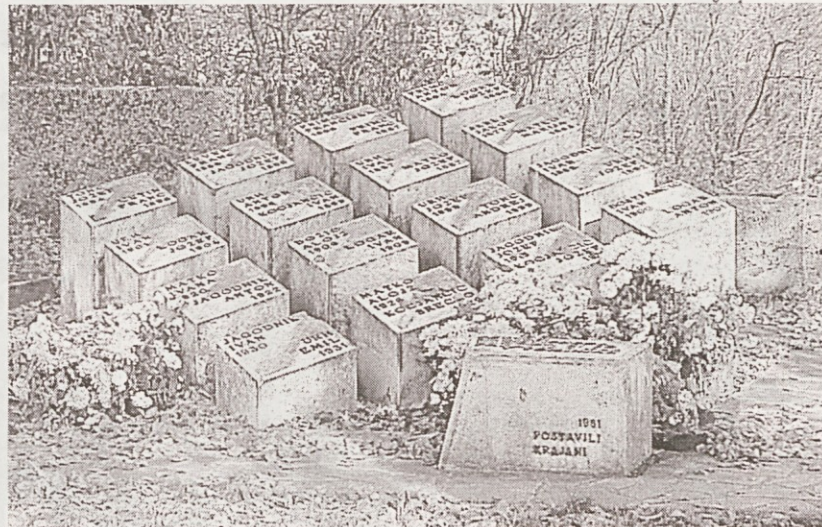
Harijska pošta

Pred stotimi leti, 16. avgusta 1901, je takratna poštna uprava v Trstu podelila klobučarju Jožefu Polhu iz Harij koncesijo za vodenje pomožne pošte v Harijah. Polhovi so imeli takrat že klobučarsko delavnico in trgovino, na dejavnost vezan stalni urnik, kar je

Alojz Mihelčič

bil eden izmed pogojev, da so lahko zaprosili za omenjeno koncesijo. Razdeljevanje pošte ni bilo posebej plačano delo, zato je koncesionar računal le na povečanje prometa pri svoji obrti. Družine Polhovi - Klebčarjevi, se je zaradi nove "obrti" upravičeno prijelo novo hišno ime "pri Poštarjevih". Pomožna pošta v Harijah je delovala vse do 16. aprila 1931, ko so jo ukinile italijanske oblasti.

Spomenik žrtvam nacističnega zločina, ki so padli 18.5.1944 v Tominjah; postavili krajani 1981 leta

Igrišče za nekdanjo šolo

naokrog edina posvečena temu svetniku, zato je bila nekdanj, na Štefanov god, shajališče konjarjev in tudi njihovih konj.

Starejši vaščani še pomnijo, kako živahno je bilo v Harijah na Štefanovo. Po veliki maši, ki so se je praviloma udeleževali konjarji iz Harij, vseh sosednjih vasi, Brkinov in Čičarije ter bistrške doline, je sledila blagoslovitev konj, ki so jih za to priložnost še posebej lepo pripravili in okrasili. Povojna leta so naredila svoje. Oblasti niso bile naklonjene takim in podobnim verskim navadam, pa tudi konj je bilo vse manj. Žeganje konj, kot se je reklo, se je ohranilo še nekaj let po drugi svetovni vojni. Toda konj je bilo vsem manj, zato so se ob koncu pri maši zbirali le konjarji sami, ki so se svojemu zavetniku oddolžili z denarnimi prispevki za cerkvene potrebe, konj pa niso smeli več blagoslovljati. Prijazen ljudski običaj je nato za dolga desetletja zamrl.

Leta 1994 pa je skupina ljubiteljev konj iz Ilirske Bistrice, ki smo se jim

pridružili tudi domačini iz Harij in okolice, uspešno izvedla obnovo starega običaja, ki je skoraj zbežal iz spomina in zavesti, čeprav le za skupino sedmih konj. Navdušeni nad uspehom in odmevom ljudi, posebno med lastniki konj, ki jih je na Bistriškem okrog 100, se vsako leto bolj skrbno pripravljamo na žeganje. Tudi Harijci se pripravljamo na ta praznik, saj poskrbimo za jedačo, pijačo in prijetno vzdušje.

Prvo leto obuditve tega praznika se je zbralo 7 konj, naslednja leta pa se je število konj povečevalo, in sicer je bila udeležba po letih takšna: 1995 - 20 konj, 1996 - 25 konj, 1997 - 30 konj, 1998 - 40 konj, 1999 - 25 konj, 2000 - 25 konj. Organizacijski odbor je vsako leto pripravil tudi drobna spominska darila za konjarje in pokrovitelje. Tako smo do sedaj pripravili leta 1995 spominsko razglednico in poštni žig (Vojko Čeligoj, Romeo Volk), leta 1996 smo izdali spominske podobice sv. Štefana (Romeo Volk, Danijel Cek), leta 1997 smo naredili podkvice iz blaga (Diana Valenčič, Janja Škoberne), leta 1998 smo podarili poslikane stekleničke (Martina Česnik), leta 1999 steklene podkvice z napisom (Martina Česnik) in leta 2000 lesene spominske obeske s spominskim žigom (Ivan Česnik, Štefan Gombač).

Na internetu že kar nekaj let obstaja tudi Harijska spletna stran, in sicer na naslovu <http://www.harije.si>, kjer lahko najdete marsikaj o vasi, o zgodovini, tekočem dogajanju in še o marsičem. Tudi Harijske novice so preko interneta dostopne vesoljnemu svetu. Redno dodajamo nove vsebine, galerije slik in podobno. Zatorej ne oklevajte in nas obiščite.

Za objavo pripravil
Zvonko Boštjančič

Trgovina, nekoč šola, davno, davno pa graščina

EDINI ČAS, KO ŽIVIMO KOT V PRAVLJICAH, JE OTROŠTVO...

December je čas veselja, pisanih lučk in lepih želja. Najbolj so ga veseli otroci, saj jih s svojim prihodom razveselijo kar

trije dobri mošje: Miklavž, Božiček in dedek Mraz.

Legenda pravi, da so nekoč živele tri uboge sestre. Zaradi revščine se niso mogle poročiti. Neke noči se je do njihove hiše prikradel dobri mož Miklavž in jim skozi okno vrgel mošnjo zlatnikov. Sestre so obogatele in se poročile. V spomin na tiste čase nas vsako leto znova, na večer pred svojim godom, to je 5. decembra, obdaruje sv. Miklavž. Dobrotnik pa ni le prijatelj otrok. Je tudi zavetnik številnih rokodelcev. Častijo ga: gostilničarji, trgovci z vinom, izdelovalci in trgovci s parfumi, ladjarji, mornarji, splavarji, mlinarji, peki, trgovci z žitom in semeni, mesarji, pivovarji, žganjarji, kmetje, tkalci, trgovci s čipkami in blagom, kamnoseki, sodarji, izdelovalci gumbov, svečarji in trgovci z vsem mogočim blagom.

Nekaj od teh se je zbralo v nedeljo 2. decembra t.l. v Domu na Vidmu. Razstavili so: čipke, cvetje, glinene izdelke, voščilnice, praznične jedi in predstavili svojo ponudbo. Še posebej smo bili veseli, da sta se tridesetim razstavljalcem pridružili tudi obe novo pečeni mojstrici, pedikerka Milka Prosen in frizerka Nives Saftič.

Najbolj živahno je bilo v popoldanskem času, ko so Dom na Vidmu preplavili najmlajši. Pod mentorskim vodstvom: Ester Mršnik, Marike Mikuletič, Erike Iskra, Nevenke in Rebeke Tomšič, Gordane Ujčič in Kristine Maslo ter s pomočjo najmlajših članov skavtske organizacije, volčičev in volkuljic, so izdelovali okraske iz testa in papirja, svetilke, pisali pisma sv. Miklavžu, risali, strigili in se neskončno zabavali.

Ob 17. uri so prisluhnili pravljici o sv. Miklavžu in treh študentih. Člani K.D. Alojzij Mihelčič iz Harij so prikazali Miklavževanje na vasi. Na harmoniko je zaigral Jan Gombač. Mojca Memon pa je v imenu RC Ilirska Bistrica podelila nagrado za najlepšo čestitko, ki jo je prejel avtor Frane Dolgan.

Po tem so se otroci in starši z baklami in lučkami odpravili k cerkvi sv. Jurija in izročili sv. Miklavžu zvrhano košaro drobnih želja. Na čelo spreveda je stopil sv. Miklavž v spremstvu angelov, snežink in hudičkov. Ob nesebični pomoči gospoda Danila Puglja in številnih drugih dobrotnikov, je kolona varno prispela pred okrepčevalnico Mikoza, kjer jih je postreglo prijazno osebje. Otroci so se pogreli s toplim čajem, sv. Miklavž pa je obdaroval prav vse z jabolki, pecivom in bonboni.

Dan se je že kar nekaj časa spogledoval z nočjo. Nenađoma se je odločil, poljubil jo je in ji voščil lahko noč. Legla sta k počitku. Otroci, sv. Miklavž, angeli, snežinke in hudički so odšli domov. Otroci so legli v tople postelje. Mame so jim prebrale pravljice in utonili so v sladke sen. Sv. Miklavž pa je sedel za mizo in bral

Miklavževanje na vasi. (foto: Kristina Maslo)

pisma želja do zgodnjih jutranjih ur.

Pravljice so mlade. Za mlade. Ne premikajo gora, ne zatekamo se vanje. Mi jih živimo. Zato: »Hvala ti sv.

Ilirska Bistrica, organizirala Miklavževanje. V Domu na Vidmu je bila na ogled razstava izdelkov domačih obrtnikov. Otroci so ustvarjali

Sprehod z baklami. (foto: Kristina Maslo)

Miklavž! Pridi še! Prinesi nam sneg in dobro voljo!»

Območna obrtna zbornica Ilirska Bistrica je v nedeljo, 2. decembra t.l., pod pokroviteljstvom Občine

v delavnicah in se v spremstvu sv. Miklavža sprehodili po mestnih ulicah. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki ste pomagali pri soustvarjanju in realizaciji projekta.

Sv. Miklavž s spremstvom. (foto: Kristina Maslo)

VABILO NA ŠTEFANOVO V HARIJE

26. decembra t.l. bo od 9.30 uri v Harijah slavnostna maša.

Pri sv. maši bodo sodelovali rogisti iz Domžal.

Ob 10. uri bo v cerkvi sv. Štefana koncert.

Sodelovali bodo: Otroški pevski zbor Zvonček iz Ilirske Bistrice, Me PZ Podgrad, Me PZ Ahec Jasen-Podgora, kvartet Bratje Boštjančič iz Harij, rogisti iz Domžal, duet godal Hravatin-Zafred in domači Me PZ Alojzij Mihelčič iz Harij.

Po koncertu bo tradicionalno žegnajne konj in kulturni program.

Vljudno vabljeni!

PRVE MOJSTRSKE DIPLOME

Naši prvi mojstrici in mojster. (foto: Dragica Prosen)

15. november 2001 je bil zagotovo eden izmed najpomembnejših dni za slovensko obrt in njeno odličnost. V prisotnosti predsednika države, predsednika državnega zbora, šolske ministric in ministra za delo, je Obrtna zbornica Slovenije pod geslom »Delo in znanje naredita mojstra«, podelila mojstrske diplome 187 obrtnim mojstricam in mojstrom. Prvi generaciji mojstrov so se pridružili tudi trije člani naše stanovanjske organizacije iz Ilirske Bistrice, kar je glede na številčno stanje in gmotni položaj izjemen uspeh. Zato smo še toliko bolj veseli, da smemo stisniti roko mojstrici kozmetične nege Emiliji Prosen, mojstru avtomehaniku Antonu Lazarju in frizerski mojstrici Nives Saftič.

Naj zaključimo z besedami gospe Emilije Prosen, mojstrice kozmetične nege: »Dodatna strokovna izobrazba in usposobljenost je največ, kar lahko storiš zase in za druge!»

VOŠČILO

Ko se utrinjajo zvezde, zablešči tisoč skrivnosti v naš svet; glej, zvezde imajo svoj ceh: nobena ni sama na nebu, skupaj močnejše žarijo, dotikajo se, da preživijo.

(J. Stropnik)

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO.
OOZ ILIRSKA BISTRICA

PIVOVARNA
IN GOSTILNA

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 2002.

VOŠČILO

CZNI želi vsem članom
vesele božične praznike
ter srečno in zdravo novo leto 2002

želimo vam vesel Božič in srečno Novo leto 2002

IRBIS

Koseze 32c, 6250 Ilirska Bistrica
tel.: 05/71-00-280, 71-00-281, fax: 05/71-00-285

Biblioteka za pouk in razbavo

Čuvaj Suta in drugi spisi

Najprej sem pogostil otroke s čokolado. Ta je bila pripravljena iz kakava, konzerviranega mleka, sladkorja in vode. Ko so se nasladkali, so se drug za drugim poizgubili na prosto. Nato so prišli na vrsto odrasli. Ti so dobili čaj s »pemmicanom« (posušeno in v prah strto meso).

Eden izmed sinov Sääfing-Boys-a, ki je bil pogoščen z otroci, se je vrnil. Pred vhodom v »iglu« je na ves glas zatulil: »Kakommi mai«. To bi pomenilo: »Sem na smrt lačen!« Moji gostje so se temu na ves glas režali. Če bi Eskim rad jedel, izreče to-le prošnjo: »Narrijimarunga«. To se pravi: »Želim jesti«. Nevarnost je pretila, da nam mali sin Sääfing-Boys-a ne umrje od samega gladu.

Ko je bilo odraslim vsega dovolj, se je smel tudi on do mile volje najesti. Ni trajalo dolgo, pa je že dobil pomočnico v osebi gibčen Uttute. Obema je šel izvrstni pemmican v slast, da ju je bilo veselje gledati. Po starem pregovoru, da vzgledi mičejo, se je znova zbrala pri meni cela čeda otrok. Zadovoljni so bili, da so smeli le nekoliko pokusiti. Nato so se prav priljudno zahvalili: vsak na svoj način.

Otroci Eskimov so na splošno pohlevni in se obnašajo prav dostojno. Njihovi starši jih celo ljubijo, posebno dečke. Ti so v družinah pravi gospodarji. Kaznovani niso nikoli. To se zdi staršem nečloveško in grdo. Tudi trdih besed nikoli ne slišijo. Kljub temu niso ne poredni ne sirovi. Ko dorastejo, zadostuje ena sama očetova ali materina beseda, da opuste nedovoljeno. Med seboj se ne zmerjajo, ne prepirajo in ne pretepajo.

Ti otroci niso prepuščeni sami sebi. Vez med njimi in njihovimi starši je zato zelo trdna. Dečki dobe za igračo malo »harpuno« (ostro). Potem sanjarijo o kajaku in lovu na tjulnje. Kajak je lahak, s

kožami prevlečen in kot pšica brz čoln. Veslati v njem — to je umetnost in ponos vsakega Eskima.

Žena v posebnem oblačilu.

Med neprestanimi pripravami je napočil za nas čas odhoda. Večer prej so nam hoteli tudi Eskimi iz-

kazati svojo gostoljubnost. Eden izmed njihovih »gospodarjev«, Donald po imenu, je povabil nas in vse može bivališča k sebi na gostijo. Jedli smo kuhane glave severnih jelenov in zmrznjen mozeg. To je slaščica, da bi si človek prste obliznil. Kdor je ni nikoli okusil, nima niti pojma o njeni slasti. Kuhan mozeg naj se pred zmrznjenim kar lepo skrije! Eskim ga uživa z zato nalašč pripravljenimi paličicami iz kosti. Mozeg pa ne sme biti pretrd, ker se potem lomi in ga je težko izvleči.

Ponovno moram reči, da je zmrznjen mozeg nekaj izvrstnega. Ne tako vsebina želodca severnega jelena, kar smatrajo Eskimi za pravo »mano«. Enako črevesje severne kokoši, ki se imenuje snežka. To sta edini njihovi jedi, ki sta se mi gabili. Drugače je pa njihova kuharska umetnost često enostavna. Meso in ribe pojedó deloma sirove ali zmrznjene, deloma kuhane ali pečene. Zelo ljubijo kompot, ki je sestavljen iz neke koreninice in trana. Radi jedó sirovo kožo raznih vrst kitov, posebno »potvala«. Enako tolsto meso kitov, zajcev, severnih jelenov, ptic, medvedov, celo psóv. V sili pa jedó vse vprek. Zgodilo se je, da je ta ali ona žena skuhalá juho iz svojih starih irhastih hlač. Jedó z vilicami, ki jim jih je podaril Bog ob rojstvu. Ljubijo kavo, tobak, posebno pa žganje. Če ga pa imajo kaj »pod kapo«, niso sirovi. Niso taki kakor nekateri izmed naših pijancev, ki bi se hoteli takrat rvati s samim Brdavsom. Ne, le mirni in dobrušni so.

Take židane volje so postali tudi na Donaldovi gostiji. Ko smo se dodobra najedli, so poklicali »angakoka« (čarovnika). Prosili so ga, naj bi začaral zle duhove ter meni in mojim spremljevalcem izprosil srečno potovanje. Naš čarovnik je bil videti zelo prebrisan. Tako prebrisani in pa tudi zvijačni so vsi

Pes kakor ga rabijo Eskimi za vprego svojih sani.

«angakoki». Sami o sebi trdijo, da se jim je dano pogovarjati z duhovi. Tudi lahko neovirano potujejo v podzemlje in v nebo. Svojo moč dokazujejo na zimskih večernih sejah, ki se vrše v sobah. Eden izmed zbranih Eskimov dobro zagrne okna in nato upihne luč, da je popolna tema. Vsi čakajo... «Angakok» sedi na podu in začne vganjati pravcatega vraga. Zdaj vpije in tuli, da se trese vsa hiša. Zdaj zopet rjove, zdaj vzdihuje in se reži prav po peklensko. S tem uveri svoje poslušalce, da so ga duhovi, katere mora začarati, tudi v resnici obiskali. Kričal ni on, temveč duhovi. Vpliv kakega «angakoka» zavisi od njegove spretnosti. On ima moč «panati» razne bolezni. Zato pa ga je treba dobro plačati, ker se drugače nič ne posreči. Eskimi so mu v svojem praznoverju zelo podložni. Vsak «angakok» se mora dolgo pripravljati za svoje «poslanstvo».

Čarovnik, ki je počastil Donaldovo gostijo, je prinesel s seboj neko godalo. Nanj je začel udarjati, zraven je pel in plesal. Energično je stresal z glavo in cepetal z nogami. Sedaj je vpil na vse grlo, sedaj je pritajeno šepetal. Slišati je bilo, kot bi več oseb hkrati za stavo klepetalo in kričalo. Eskimi so bili vzhičeni in so ga bodrili: «Atte, attel!» — Njegovi gibi so bili vsak čas bolj divji in močni. Potil se je in gosti lasje so mu štrleli na vse strani. S strašnimi izrazi obraza je skakal naokrog in «panal» zle duhove. Zdaj se je zdelo, da se z njimi mirno pogovarja, zdaj zopet, kakor bi se s silnim naporom branil demona in se z njim bil.

Končno je odvrnil od sebe lažnjivega duha tou-räka in ga tudi premagal. Svoje divjanje in čarovanje je zaključil s silnim krikom. Ta krik je bil glas hudobnega duha, ki je podlegel v boju.

Eskimo na lovu.

S pomočjo drugih, deloma nepristranskih in dobrih bogov je zmagal hinavskega in potuhnjenega demona. Ta demon se ne upa gledati drugim v oči, ker vedno nekaj prikriva. «Touräk» se je moral tedaj odpovedati vsaki zli moči nad nami. Dobri in naklonjeni bogovi pa so obljubili varovati «Hobluna» — «belega moža».

Carovnik se je stresel in si obrisal znojne srage... Zagotovil nam je, da nas na dolgem potovanju ne čaka nič hudega.

Priredila Maksa Samsa,

Našo rojakinjo Makso Samsa smo doslej poznali le kot pesnico, katere pesmi lahko prebiramo v zbirkah Nekaj pesmi, Bleščeče prevare in pa v najnovejši z naslovom Živela sem za pesem.

Malokdo pa ve, da je pisala tudi črtice. Leta 1930 je v Trstu, v zbirki Biblioteka za pouk in zabavo, objavljena njena priredba avtorja Kristjana Ledena z naslovom V deželi Eskimov.

Delček življenja in simbioze med avtorjem črtice ter Eskimi, ljudstvom, ki ima svoje življenje tesno povezano z naravo in ne pozna obremenjujočih stvari vsakdanjosti, s katerimi se obremenjujemo in si grenimo življenje mi, je podano v že omenjenem prispevku.

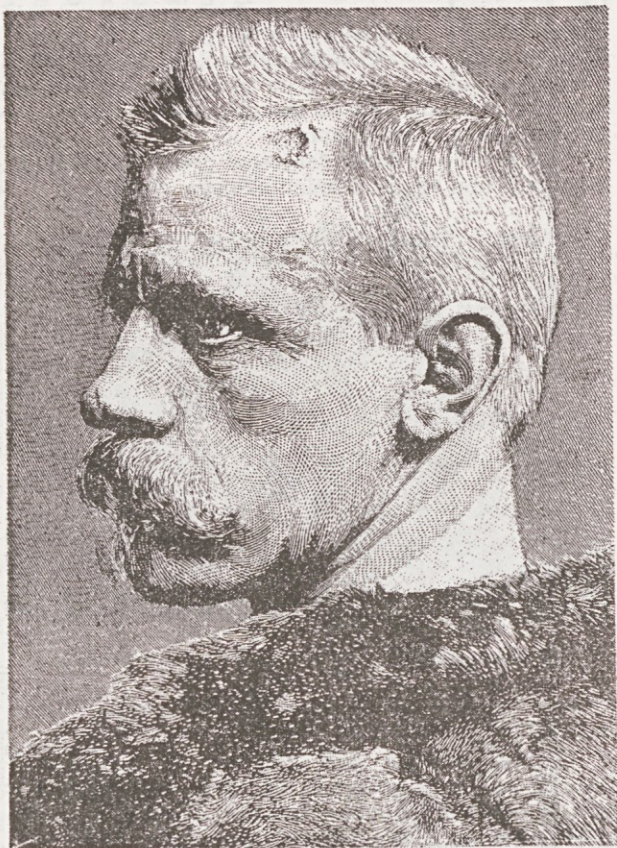
Logar Damijana

V DEŽELI ESKIMOV

PO DNEVNIKU KRISTJANA LEDEN-A

Kadarkoli se mi ozirajo oči po sneženih poljih domovine, hite moje misli v daljno Grenlandijo. V duhu še enkrat obišejo deželo globoko zajedenih Fjordov in ogromnih, po morju plavajočih ledenih gor... Spomnim se njene zime, razsvetljene po čudoviti polarni luči... Dneva, ki ustvarja čarobne svetlobne prikazni severne zarje... Plamenečega solnca, okrašenega z venci in obdanega z navzkrižnimi pasoluci... Zemlje, kjer je vse tako priprosto in veličastno: bel sneg, zamodrel led, viharno, rjoveče morje... Spomnim se svojega bivanja med Eskimi, ki živijo kot prednja straža človeštva ob mrtvaški tihoti večnega ledu...

To ljudstvo je med vsemi živečimi najzanimivejše. Njihovo življenje jim poteka ob morju. Ob njem živijo, ono jih redi, po njem potujejo. Zato so njegova živa slika: Vsi prešerno veseli, kadar je vreme mirno in sijajo solnce — resni, kadar rjovejo viharji. Po svojem značaju so med vsemi ljudstvi sveta najbolj čednostni. Glavne njihove lastnosti so: dobrosrčnost, miroljubnost in strpnost. Z vsemi brati na zemlji bi radi živeli v miru. Ne poznajo preprirov ne besedičenj, ker živijo v neprestanem boju z neizprosno naravo. Ona sama jim je vcepila nauk: «Kar želiš, da stori drugi tebi, to stori ti njim!» — Trdo življenje jih je naučilo ve-

Nansen.

Raziskovalec tečajnih pokrajin. Organizator pomoči stradajočim v Rusiji. Pri Zvezi narodov je dosegel, da so izdajali ljudem brez državljanstva tkzv. «Nansenov pas».

likega zakona človeškega srca: pomagati drugim. Njim je nekaj nezaslišnega dejstvo, da žive nekateri v izobilju, ko trpe drugi črno pomanjkanje. Njihova dolžnost jim narekuje: «Pomagaj, dokler moreš!» — Če stradajo stradajo skupno.

Vse poletje in dober del jeseni prebivajo v šatorih. Ponavadi ima vsaka družina svojega. Šotor ima pol-

Družina Eskimov pred svojim poletnim šotorom.

krožno obliko in en sam vhod. Na zunaj in od znotraj je pokrit s kožami, ki na propuščajo vode.

V takem šotoru sem stanoval tudi jaz in moji tovariši do konca vinotoka. Začeli pa so divjati sneženi viharji. Zapustili smo šotor in se preselili v neko kočo iz ledu in snega. To smo si zgradili takole: Obsekali smo velike ledene plošče in jih postavili pokončno. Ob strani smo zvalili dva ledena kosa in ves medprostor dobro zadelali s snegom. Vse to smo

pokrili s platnom starega šotora. Sneg je bil namreč še premehak, da bi napravili kupolaste hiše, imenovane «iglu.» V taki kot smo si jo zgradili mi, ni posebno gorkote, ker je led dober prevodnik. Vsekakor pa je zelo dobro zavetje pred vetrom.

Ko je bila naša ledena koča dokončana, nam je bila prva misel odriniti proti jugu. Tam bi si nabavili poletnih kožuhov severnih jelenov. Svoje smo bili iz-

Vhod v sneženo kočo.

gubili pri neki nesreči na morju. Daleč na severu pa se nismo mogli oskrbeti z novimi. Zimski kožuhi teh živali nimajo za oblačilo nikake vrednosti.

S svojimi pripravami za potovanje smo napredovali polagoma, a izdatno. Način zimskega potovanja na Grenlandiji so sani s pasjo vprego. S takimi sanmi smo nameravali odriniti tudi mi. Čakali smo, da začnejo zmrzovati reke v bližini našega taborišča. Za

potovanje smo imeli na razpolago le šest psov. Ti bi ne mogli vleči pretežkega bremena. Zato bi lahko vzeli s seboj le najpotrebnejše. To bi bilo: spalne

Mlada žena s sinčkom pred poletnim šotorom.

vreče, nekoliko živeža in streliva, nekaj tobaka in vžigalic. Pipo tudi; nikakor pa ne steklenice »žganjar-

ke». Poleg tega nizko število spremljevalcev. Posebno tašče naj bi izostale. Brez teh oženjen Eskim nikoli ne potuje.

Med pripravami za potovanje nas je v naši ledeni hiši iznenadil silen snežni vihar. Sneg je postal končno dovolj trd. Iz njega smo si napravili kupolasto »iglu«. Taka hiša je vsa bela in blesteča. Je toplejša kakor ledena in sploh kakor vsa bivališča na severu. Sneg je v nasprotju z ledom le slab prevodnik toplote. V taki snežni hiši je možno zvišati temperaturo nad ničlo. Seveda le takrat, če je v njej zbranih zadosti ljudi in če gori eskimska svetiljka s tranom (ribja maščoba). Taka svetiljka je velika plitva skleda, narejena iz neke vrste kamna v obliki polumeseca. Na desni strani leži stenj, ki je narejen iz tkanine ali mokrega mahu.

Od dihanja zbranih oseb in od toplote, ki jo dajejo tranove svetiljke, se ogrejejo stene snežne hiše. Zato je treba izvrtati v strehi majhno luknjo. Tako ogrete stene zopet zmrznejo in postanejo bolj trdne ter odporne. Kadar gori več svetilk, postane zrak dušljiv. Takrat je treba narediti v strehi več takih lukenj, da ima nepokvarjen zrak prost dostop. Če postane zopet premrzlo, si je kaj lahko pomagati. Vzeti je treba prgišče snega in zamašiti z njim luknje v strehi. Tako je vse v redu in kar je glavno: skrajno priročno in enostavno.

Tudi radi okna ni, da bi si belil glave. Vzeti je treba kos ledu. Tega je treba lepo obdelati in ugladiti. Postati mora tako tenak, da proseva skozenj solnce kot skozi steklo. Tako okno je postavljeno nad vhodom. Ta je obrnjen proti jugu ali jugovzhodu. V taki snežni hiši je prav lahko pogrešati peči. Če je človek dobro oblečen, zadostuje že lastna telesna toplota in gorkota eskimske svetiljke. Razumeti je treba, da se

v njej ne posreči pogostokrat zvišati temperature nad ničlo. Še najčesče, če je nova.

Snežna hiša ima prednost pred vsemi zimskimi bivališči na skrajnem severu. Tudi pred hišami iz kamenja in ruš, v katerih stanujejo Grenlandci pozimi. Te se dvigajo kaka dva metra nad zemljo, nekoliko pa so v tleh. Streha je ravna in nekoliko obokana. Take hiše so na zunaj podobne kupu zemlje. Imajo po eno samo veliko sobo. V njej stanuje po več družin: možje, žene, starši in otroci, vsi skupaj. Soba je tako nizka, da ji srednjevelik človek seže z glavo do stropa. Ima obliko pravokota. Ob eni strani je pregrada, kjer ležijo domači v dolgi vrsti drug ob drugem. Noge imajo obrnjene k steni, a glave po sobi. Če stanuje v eni hiši več družin, je pregrada razdeljena s trami. Vsak prostor služi posamezni družini za spalnico. Seveda ni tu niti govora o kaki udobnosti. Postelje so iz kož tjulnjev in severnih jelenov. Gola tla so pokrita s ploščicami. Ponekod tak pod celo ribajo. Seveda, bi rekli po domače: vsake kvačre enkrat.

V naši «snegulki» se nam je vedno bolj bližal čas, ko je bilo treba odriniti proti jugu. Za odhodnico sem povabil k sebi Eskime na malo pogoščenje. V ta namen smo prenesli v mojo «zimsko palačo» vse stvari, ki so bile rešene ob nesreči na morju. Med njimi je bilo tudi nekaj sveč iz stearine. Že ena sama zadočuje za razsvetljivo vse «iglu». Odboj svetlobe od belih in čistih sten in obokanega stropa učinkuje zelo svečano in blesteče... Ledeni kristali snega se iskre in migotajo kot bi bili sami demanti. Vsi Eskimi — staro in mlado — so bili kakor očarani. Taka nova snežna hiša je vsekakor pravcati pravljični grad. Veseli eskimski otroci pa so podobni bajnim bitjem in pritlikavcem.

Mali Eskimo.

Dvojna dioptrija DOLINA MIRU

Z vseh strani mi naročajo, naj bom vsaj za praznike v svojem pisanju bolj resen in prizanesljiv do svoje okolice in naj ne delam

intrige, kjer ni treba. Prav, ampak, o čem naj pišem, vas vprašam? O tem, da je naš Bistrc končno podoben pravemu mestu, odkar imamo semaforje zaradi prekopanih cest? Meni se prav dopade, da si medtem, ko čakam z avtom v vrsti na zeleno luč, lahko privoščim zamujeno jutranjo meditacijo. Veste, ni fajn kar zdirjati komaj prebujen od doma brez predhodne duševne priprave naravnost v trgovino, ker se človek v takšnem stanju lahko spusti v kakšno nepremišljeno investicijo, posebno še zdaj pred prazniki, ko mu trgovci ponujajo vse mogoče vabe v svojih izložbenih oknih. Človek mora prej utrjevati svojo močno voljo proti tovrstnim skušnjavam, da jih zna premagovati. V teh razmerah bi bilo kar prav, če bi komunala, ali kdor že raje stroji po pločnikih in cestah, malo zavlekel z delom tja čez praznike in bi tako preusmeril pozornost občanov iz izložb na semafor, kdaj se bo na njem končno prižgala zelena luč. Preveč smo se navadili dvosmernega prometa, kar na človeka vpliva destruktivno, saj ga navaja v miselnost, da njegovo gibanje nima določene smeri niti cilja zaradi propustnosti, v kateri izginja, posebno, če se nihče ne drži omejitve hitrosti. To bi lahko veljalo tudi za predpraznično trošenje denarja za nepotrebna darila.

Nič ne bi bilo narobe, če bi imeli semafor tudi na svojih takvinih in na kreditnih karticah, ki jih vneto požirajo blagajniške mašince in iz njih odtakajo namišljeno gotovino na svoj račun. Nikoli se ne utegnemo vprašati, če nam je res treba vse tiste šare, ki jo nakupimo in koga bomo osrečili z njo, ker je zmeraj prepozno za tovrstno premišljevanja, ko je že opravljeno. V bistvu gre le za hlajenje naše potrošniške mrzlice, ki se nas drži cel december in se mora nekje izživeti. Veste, materializem ni posedovanje nekaj presežnih količin dobrin, kot se skušamo prepričevati, ampak napačen odnos do njih. Današnja jara gospoda

misli, da s tem razbremenjuje svojo slabo vest, ko skuša čim več tega pregrešnega mamona spraviti v obtok v obliki prazničnih daril. Ta zakleti krog obdarovanja ne seže do tistih, ki bi se jih v resnici veselili in jih bili predvsem - potrebni. Torej ne dosega namenjena nekoga osrečiti, ampak veljajo za prestižno potezo, s katero držimo obdarovance v zavesti odvisnosti in predvsem pripadnosti nekemu sloju, ki je moralno prisiljen to početi, sicer izpade iz igre. Vem, da bo kdo skočil pokonci, da spet načenjam prepovedane teme ravno v prazničnih dneh in načrtno kvarim razpoloženje. Ampak, saj vam ne mislim dajati nasvetov, kaj smete početi in koliko kupovati, marveč samo na glas razmišljam o tem prikitem družabnem terorizmu, ki se je v zadnjih letih zelo razmahnil z vdorom ameriške miselnosti v naš

drugih oblik organiziranega mučenja posameznika in se napil miru. Božično-novoletni prazniki bi lahko bili eno takšnih očičujočih stanj, ko naj bi začeli teči svoj novi letni krog z zanosom in vedrino, da nekaj puščamo za sabo. Izrekamo in napišemo si neznansko količino želja naenkrat, za katere že vnaprej vemo, da so neuresničljive. Zakaj si jih ne bi rajši po malem privoščili skozi vse leto? Ste kdaj razmišljali o tem? S tem ne bi bile naše želje nič manjše, niti naša zavest ne bi bila prikrajšana za občutek, da se ne zmenimo za sočloveka. Dolina miru ne bo zaradi tega nič bolj odmaknjena iz našega dosega, če bi pogostejše zahajali vanjo. Veste, tudi teden se začneja vsakih sedem dni znova in celo dan, le da smo v svojem hitenju prezrli, da je to prastara oblika samoobnavljanja človeške narave.

prostor. Vprašujem se, kako so mulci toliko let pod komunizmom zdržali cel december samo z Dedkom Mrazom, Miklavž je bil itak v ilegali) zdaj pa jim ne zadoščajo niti trije mitološki liki skupaj, da bi nasitili njihov apetit po obdarovanju. Je to notranji vzgib po ohranitvi izgubljenosti se vrednot, ali samo prebrisano trženje človeške dovtetnosti za tuje vplive? O tem ne bi razsojal. Brez simbolov in mitov ne moremo živeti in brez praznikov tudi ne, ker bi življenje postalo preveč enolično, vendar ne na račun poneumljanja s potrošniško naravnano mitologijo. Vsak človek vsaj enkrat na leto išče svojo 'dolino miru', kjer bi se rad otresel vsakdanjih bremen in

Naši predniki so to vedeli, zato se držali koledarja in obhajali praznike. Ni nam treba hoditi ravno v Indijo po notranji mir, ampak vsak dan samo nekaj korakov vase in nam bo zadoščalo za sproti. Mir, to skoraj pozabljeno besedo je možno spet udomačiti tudi na domačih tleh skozi vse leto, če mu bomo znali narediti malo prostora v sebi. Sporočila praznikov nas prepričujejo o tem, da so namenjeni ravno temu, da se v njih izpraznimo in ne nosimo svojih bremen dalje, ker se nam bo življenje res zdelo nekega dne pretežko. Naj ne bosta 'sreča in zdravje', ki si ju bomo v prihajajočih prazničnih dneh najpogostejše izrekli, le prazni vljudnostni besedi, ampak resna želja po duhovnem in telesnem blagostanju. Vse se namreč začneja pri besedi. Torej ravnajmo odgovorno z njo in ji vmimo prvotno svetost, pa se bomo lažje sporazumevali. Karkoli boste počeli v teh prazničnih dneh, počnite s srcem. Nikar ne rinite s svojimi skrbmi v prihodnost, kajti vse pride in odide ob svojem času, ampak praznujte in si spočijte v svoji dolini miru...

vaš Joško Stegu

LETNI OBČNI ZBOR KULTURNEGA DRUŠTVA MEŠANI PEVSKI ZBOR »TABOR KALC 1869« IZ KNEŽAKA

Običajno o letnih srečanjih raznih društev poročamo po izteku koledarskega leta. Pevci MePZ »Tabor Kalc 1869« iz Knežaka, ki delujejo kot kulturno društvo z istim imenom, so se odločili, da pregledajo svoje dosedanje delo in si zastavijo načrte za naprej že pred začetkom nove pevske sezone, zato so se na letnem občnem zboru zbrali sredi novembra na Mašunu.

Že polnoštevilna udeležba praktično vseh članov, teh je že 54, kaže na resnost dela in pripadnost

mladih petju in tovrstnemu druženju. Na številna poročila komisij in organov društva, ki so običajna za takšne sestanke, je bilo kar nekaj razprav, pohval in tudi samokritike, saj se mladi zavedajo koliko pomeni pri delu tako velikega zbora odkrita beseda in samodisciplina.

Buren aplavz pa si je zaslužilo poročilo o delu v sezoni 2000/2001, ki ga je podal predsednik Erik Delost. To obdobje, ki so ga zaključili poleti z gostovanjem po Dalmaciji, je bilo namreč zelo uspešno in z vajami povezani napor in odrekanja bogato poplačani z nastopi. Kar 17 se jih je nabralo. Od domačih so bili vsekakor najpomembnejši: Revija študentskih zborov v Trbovljah, »Po Martinu se dobimo« v Knežaku, dva Božična koncerta, gostovanje v Begunjah in Starem trgu, Koncert treh pevskih zborov, Primorska poje v Kopru, gostovanje na letnem koncertu MoPZ Slavina v Pivki, Občinska revija v Podgradu, zaključek akcije Primorskih novic »Naj župnik« in krajevna revija »Knežak v pesmi«. Večkrat so se pevci izkazali kot dobri organizatorji in soorganizatorji prireditve, ki jih je tudi po njihovi zaslugi v Knežaku kar precej.

Pristne stike zbor nadaljuje in na novo vzpostavlja tudi preko meja. Takšno druženje z zamejskimi pevci iz Saleža je botrovalo odmevni prireditvi »Mimoze za vse« ob 8. marcu - Dnevu žena v kulturnem domu v Zgoniku. Nove prijatelje pa so pridobili na enotedenskem gostovanju po Dalmaciji, kjer so gostovali pri Slovenskem društvu Triglav iz Splita in KUD Čilipi iz Čilipov. Tudi neurađni nastopi v Dubrovniku so naleteli na občudovanje in medijski odmev.

Ob vsem tem jim je uspelo realizirati tudi izdajo lične zgibanke, s katero lahko kvalitetno predstavijo zbor in kraje od koder prihajajo pevci na vsakem nastopu doma ali v tujini.

Predstavitve zbora in njihovega dela imajo tudi na internetni strani, ki jo stalno osvežujejo.

Kot veliko pohvalo za dosedanje delo in spodbudo za naprej vsekakor smatrajo Bronasto občinsko plaketo, ki so jo prejeli ob letošnjem občinskem prazniku Občine Ilirska Bistrica.

Prav aktivno delo in rezultati mladih pevcev pa so lahko tudi izraz zahvale vsem donatorjem in sponzorjem, ki so jim izčrpno pomagali pri doseganju ciljev in na katerih pomoč računajo tudi v bodoče, saj sicer ne bo možno realizirati zastavljenih načrtov.

Počitnice so bile namreč kratke in zbor že dva meseca pridno vadi vsak vikend. Pridružil se jim je nekaj novih članic in članov, ponoviti je treba star repertoar in naštudirati novega, kajti tudi v sezoni 2001/2002 imajo že po planu kar natrpan program nastopov in gostovanj, vedno pa pride še kaj vmes in prijaznim povabilom se pevke in pevci težko odrečejo.

Prvo uspešno gostovanje so že opravili, saj so 1. decembra gostovali na Dolenjskem, pri prijateljih iz KD Dvor na Krki. Ob dobrih nastopih drugih gostujočih skupin (Trobilni ansambel »Musicus«, MoPZ Ambrus, MoPZ Ig) in domačega MePZ Dvor, je množičnost in ubrano petje MePZ »Tabor Kalc 1869«, ki je nastopil kot zadnji, zopet najbolj ogrelo dlani poslušalcev v napolnjeni novi, zelo akustični in prijetni dvorani. Kot je običajno za vsa podobna gostovanja, pa je prijateljsko druženje v prijetnem vzdušju potrajalo kar v zgodnje nedeljsko jutro.

Za božično novoletni čas pripravljajo posebno prireditev v sodelovanju z nekaj zamejskimi zbori in glasbeniki. Scenarij naj zaenkrat ostane skrivnost. V decembru bodo gostovali predvsem po Italiji, v Knežaku pa planirajo nastop v začetku januarja. Ni dvoma, da bodo zopet poskrbeli za prijetno presenečenje in praznično darilo iz svojih grl vsem poslušalcem.

Predsednik je poročilo zaključil z besedami: »Odzivi na vseh naših nastopih so bili navdušujoči, kar pomeni, da z našim delovanjem jadramo v pravi smeri«. Če bo prav veter bo tako tudi v bodoče, kajti zastavljeni plan zbora, z glavnim ciljem - širokim repertoarjem in dvigom kvalitete petja - se je že začel uresničevati. Ne gre pozabiti, da k doseženemu »jadranju« in nizanju novih uspehov zbora veliko pripomore njihov pevovodja, učitelj in prijatelj Vilko Majerič, ki zna odlično krmariti med resnim delom in mladostno razposajenostjo, med željami in možnostmi, skratka med vsemi raznolikostmi tako množičnega zbora, kot je MePZ »Tabor Kalc 1869«.

Vojko Mihelj

Bistr'ske škuôrke Vam voščijo!

Vse kar je slabo, z božičem, novim letom naj zbledi!

Vse kar je dobro, naj za vekomaj ostane! Naj v letu 2002 v miru sreča nežno vas objame!

HALLO - PIZZA - KUDRA -
710-0-710

Vedno večje število ljudi si prizadeva živeti bolj zdravo in polno življenje. S tem se pojavlja potreba po čim več informacijah s področja

varovanja in krepitve zdravja. Prav zato sem se odločila, da bralcem v nekaj prispevkih podam določene teme s tega področja.

Časi, ko so se ljudje borili z lakoto in preživetjem so za veliko večino že davno mimo. Hrane je v izobilju, umrljivost je majhna, naravne selekcije z neozdravljivimi boleznimi in podhranjenostjo skoraj ni več. V tem smislu nam je sodobni čas naklonjen. A le na videz. Vsakdanje bitke za uveljavitev v družbi in uspešno življenje terjajo svoj davek predvsem v mestih, vse bolj pa se zajedajo tudi na podeželje. Premalo gibanja, nezdrave razvade in preobilna, a premalo pestra hrana povzročajo številne kronične bolezni, ki se jih navadno zavemo šele, ko je že prepozno. Razširjenost bolezni srca in ožilja, rakavih in drugih bolezni ter prezgodnja smrtnost zaradi njih so v veliki meri odvisni prav od načina prehrane. Prav nepravilno prehranjevanje je med vsemi dejavniki tveganja na prvem mestu. Ujeti v sodoben način življenja ob stalno dosegljivem obilju hrane vse bolj posegamo po živilih, ki organizmu zaradi svoje sestave ali količine škodijo. Še vedno pojemo preveč neakovostnih maščob in premalo varovalnih snovi, ki so v sadju, zelenjavi in premalo polnovrednih izdelkih iz žit. Prav tako uživamo premalo rib, ki so še posebno primerna varovalna hrana, predvsem takrat, ko z njimi nadomestimo meso klavnih živali.

Dobro prehranjevanje predstavlja enega od življenjskih užitkov. Predstavlja lahko zadovoljstvo ob skupnih družinskih obrokih, ob praznovanjih in družabnih dogodkih.

Pomembno je, da uživamo raznoliko, pestro hrano in da obroke porazdelimo tekom celega dne. Zdravo prehranjevanje omogoča normalno delovanje našega organizma, krepí zdravje in nas varuje pred nastankom mnogih bolezni. Ker nobeno živilo ne vsebuje vseh snovi, ki so potrebne za normalno delovanje našega telesa, še enkrat poudarjam, da je potrebno uživati mešano in raznoliko prehrano. Zato kombiniramo različne skupine živil in s tem zadostimo potrebe telesa po beljakovinah, ogljikovih hidratih, maščobah, vitaminih in mineralih.

Zdrava je torej samo uravnotežena prehrana. Telo moramo preskrbeti z zadostno energijo in z vsemi hranljivimi snovmi. Naše telo potrebuje za dnevno delo ravno pravo količino kalorij, ne premalo in ne preveč. Živila, s katerimi dobimo te kalorije, pa morajo vsebovati tudi dnevno potrebno količino mineralov, vitaminov in drugih snovi, če želimo, da bomo zdravi. Neusklajenost enega ali drugega pa lahko privede do motenj in posledično bolezni.

Svetovna zdravstvena organizacija je izdala priporočila o tem, kako naj si izoblikujemo pravilne prehrabene navade in sestavimo uravnoteženo

PRAVILNA PREHRANA – POGOJ ZA ZDRAVJE

prehrano. Glavna priporočila so povzeta v obliki piramide zdrave prehrane. Oblika piramide prikazuje katere skupine živil in v kakšni količini so najbolj primerne za sestavo prehrane. Uravnotežena prehrana naj bi vsebovala 50 do 70% ogljikovih hidratov, 15 do 20% beljakovin, 5 do 10% pa naj bi prispevale maščobe.

Primerne ogljikove hidrate vnašamo, če uživamo polnozrnat kruh, žita in testenine, riž, krompir. Ta živila lahko jemo vsak dan. Sadje in zelenjava prav tako prispevata k vnosu ustreznih ogljikovih hidratov ter jih lahko obilno jemo vsak dan. Ustrezne beljakovine dobimo, če jemo stročnice, lupinaste plodove, semena in nadomestke za meso, beljakovine živalskega izvora pa, če zmerno uživamo ribe, belo meso, posneto mleko ter mlečne izdelke. Pri izbiri maščob se odločamo za rastlinske maščobe, ki jih v postopku priprave živil uporabljamo zelo varčno.

Pri zdravi prehrani upoštevamo naslednje:

Izogibamo se živilom z nasičenimi maščobnimi kislinami in tistimi, ki vsebujejo več holesterola (trdne masti, rdeče meso, mesni izdelki) in jih zamenjujemo z živilmi z nenasičenimi maščobnimi kislinami (olji, rastlinskimi maščobami, lešniki, orehi)

Izogibamo se enostavnim ogljikovim hidratom (sladkor, umetne pijače, sladice) in uživamo živila s sestavljenimi ogljikovimi hidrati (žita, kruh, riž, sadje in naravni sadni sokovi).

Zmanjšujemo vnos soli.

Poudarek je na sadju in zelenjavi, polnovrednih žitaricah in stročnicah, ribah in belem mesu. Živila naj bodo čim bolj raznovrstna.

Na dan naj bi popili vsaj dva litra tekočine. Za žejo pijemo vodo, naravne sokove, kompote in nesladkane čaje. Tekočina je za dobro delovanje vseh telesnih funkcij zelo pomembna. Že blaga izsušitev lahko pomembno zmanjša naše telesne in duševne sposobnosti

Celodnevno prehrano razdelimo na več manjših obrokov.

Koliko obrokov na dan pa je zdravo jesti?

Zdravo je jesti toliko obrokov, da imamo stalno ravno prav poln želodec. Priporočeni so trije glavni dnevni obroki, to so zajtrk, kosilo in večerja, vmes pa še eno do dve malici. Med glavnimi obroki naj bo tri do štiri ure razmaka. Vsak glavni obrok naj vsebuje

sadje in zelenjavo ter jedi iz enostavnih ogljikovih hidratov, mesa naj bo le za manjši zrezek. Tako torej pojemo več manjših dnevnih obrokov, količino hrane pa prilagodimo naši dnevni dejavnosti. S tako razporeditvijo obrokov se izognemo možnosti, da bi pojedli preveč za en obrok. Raziskave namreč kažejo, da manjkajoči obroki pravzaprav povzročijo, da pri naslednjem obroku navadno pojemo več. Ko obrok izpustimo, telo izgubo energije zaradi izpuščenega obroka nadomesti s shranjevanjem vsega, kar pojemo pri naslednjem obroku.

Kako naj porazdelimo hrano preko celega dneva?

Energijo naj bi telesu zagotovili takrat, ko jo bo lahko porabilo. Najprimernejši del dneva, da si zagotovimo energijo, je prav gotovo jutro. "Prazna vreča ne stoji pokonci," so vedeli že včasih. Zelo pomemben dnevni obrok je torej zajtrk, s katerim zagotovimo energijo za telesne in duševne napore.

Ena največjih napak, ki jih delamo danes pri prehranjevanju je, da jemo na hitro, kar tja v en dan, ne da bi se zavedali, da smo pravzaprav jedli. Pomembno je, da hrano dobro prežvečimo. Če to lahko storimo še v prijetnem, ne prehrupnem okolju, bo prebava bolj uspešna. Ob prebavi hrane se v telesu sprožijo posebni hormonski in encimski sistemi, ki delujejo, če je telo umirjeno. Če je telo pod stresom, pa se v telesu sproščajo popolnoma drugi hormoni, ki na proces prebave in presnove ne vplivajo ugodno. Zato, če le gre, uživajte hrano v miru, sede in počasi.

Vsekakor moram poudariti, da je piramida zdrave prehrane osnova za primerno sestavljanje naših obrokov samo za zdravo osebo oz. tako osebo, ki ima primerno telesno težo. Previsoka ali prenizka telesna teža ter prisotnost kakšne bolezni ali presnovne motnje, zahteva poseben pristop.

Pri tem sem mnenja, da občasno lahko "grešimo" z živili, ki niso priporočena - sladkarije, pečenka ali podobno, brez slabe vesti, vendar s pozitivnim odnosom do sebe in svojega telesa. To pa pomeni še naprej skrbeti za uravnoteženo in ustrezno pripravljeno prehrano ter redno telesno aktivnost. Vsekakor, ne smemo se ujeti v razvado nezdrave prehrane in nezdravega načina življenja. Lep pozdrav.

Bojana Urh

ČESTITKA

**NADI
CELIN**

Abraham ti že prišel je nasproti, tihi družabnik na tvoji bo poti. Glej, da možička se nič ne boš bala, z njim ti usoda še mnogo bo dala!

Mož in otroci so glavno darilo, ki ti življenje ga je podarilo. Vse kar imaš, si s trdom pridobila, lep dom tvoji družini si uredila.

Prijatelji, sodelavci - vsi ti nazdravljamo, na tvojo srečo, zdravje zdaj čaše dvigamo. Naj mnogo praznovanj še s teboj doživimo, v želji, da sto let s tabo kdaj proslavimo.

(sodelavci iz laboratorija in otroško-šolskega dispanzerja ZD Ilirska Bistrica)

ZAMISLIL SEM SE... KAJ PA TI?

"Zamislil sem se... kaj pa ti?" "je bilo geslo Svetovnega dneva aidsa 2001. V skladu s temo iz leta 2000 " Moški lahko vplivamo " tudi letošnja kampanja osvetljuje številne načine, na katere moški lahko prispevajo k razvoju epidemije aidsa in tudi opozarja na pomembno vlogo, ki jo lahko igrajo pri njenem obvladovanju. Kot je očitno iz gesla, letošnja kampanja spodbuja moške povsod po svetu, naj pomembno prispevajo v boju proti aidsu.

Po vsej Sloveniji so ob tem dnevu potekale številne prireditve kot so okrogle mize, informacijske stojnice, razdeljevanje kondomov, zložen, rdečih pentelj.

V Ilirski Bistrici je bil 1. december obeležen z koncertom, ki ga je

organiziral Mladinski klub Nade Žagar. Občinski odbor Rdečega križa v Ilirski Bistrici je obiskovalce koncerta oskrbel z informativnim materialom, zaposlenim v trgovskem centru Mikoza je ob tej priložnosti razdelil rdeče pentlje, ki so jih pomagali pripraviti člani krožkov Rdečega križa po osnovnih šolah.

OK RK Ilirska Bistrica je pod vodstvom sekretarke Nade Čeligoj pripravil tudi stojnico na sejmu kjer so razdeljevali zloženke, rdeče pentlje in kondome. Referat za zdravstveno vzgojo pri Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica je skupaj z OK Rdečega križa izvedel na nekaterih osnovnih šolah predavanja oz. pogovor o nevarnosti in preprečevanju AIDSa.

Andreja Rebec

OMV ISTRABENZ
MATKO VINCENC s.p.

VOŠČILO OB NOVEM LETU

ZDRAVSTVENI DOM ILIRSKA BISTRICA
ŽELI VSEM OBČANKAM IN OBČANOM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO, VESELO, PREDVSEM
PA ZDRAVJA POLNO NOVO LETO 2002.

IRBIS

Koseze 32c, 6250 Ilirska Bistrica
tel.: 05/71-00-280, 71-00-281, fax: 05/71-00-285

Pravzaprav imamo zelo malo podatkov o tem v kaj so verovali prvi prebivalci naših krajev, čeprav sodijo najstarejše najdbe pri nas v jami Pod

Črmukljo pri Šembijah v obdobje mezolitika ali srednje kamene dobe. Dobrih 10-15 tisoč let nazaj. Po oceni arheologov gre za nekakšno nezavarovano postojanko, zgrajeno pod previsno steno s prislonjenimi koli, pokritimi z vejami in kožami. Obilica najdenih predmetov pa nam ne pove nič o verovanju tedanjih ljudi. Je pa v tistem času s prevzemom določenih delovnih obvez dobila ženska v plemenski skupnosti povdarjeno vlogo, ki se verjetno odseva v kultu plodnosti, kot nam ga razkrivajo kasnejše najdbe na drugih lokacijah.

Konkretnije najdbe v bližini, ki kažejo na določene kulturne obrede, zasledimo šele dobrih 1800 let p.n.š., v slovenskem prostoru, označenem kot kultura mostiščarjev. Najbližje našim krajem so najdbe v jami v dolini Glinščice pod Socerbo, ki kažejo na takrat razvit kanibalizem in krute obrede žrtvovanja ljudi iz verskih pobud. Najdbe raztresenih posameznih človeških kosti, skupaj s piščalko narejeno iz ženske nadlaktice in raztreseni ostanki hrane kažejo na tak obred. Ozadje kulta človeških žrtev je bil verjetno sicer nam nerazumljivem čaščenju rodovitnosti.

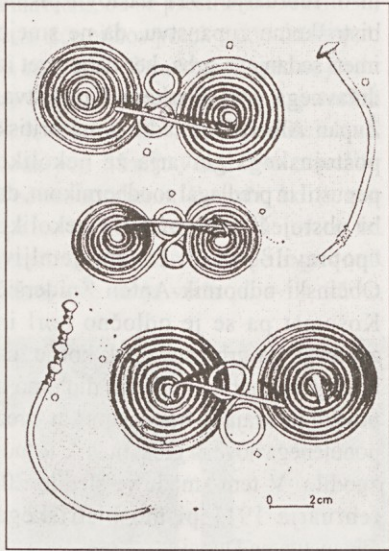
Prvi znaki različnih verovanj pri nas pa segajo v čas, ko so naše kraje poseljevala prva ilirska in keltska ljudstva, pa še pri teh večino spoznanj povzemamo iz sočasnosti najdb v okolici. Večino spoznanj o verovanju takratnih ljudi znanstveniki črpajo iz oblik pokopov in oblik oziroma vrst grobišč ter drugih arheoloških ostankov.

Čeprav nimamo dovolj podatkov o prebivalcih naših krajev iz obdobja

Fibula: arheološki izraz za zaponko za spenjanje oblačila in okras. Zelo pogoste so bakrene, bogatejše tudi z živalskimi okraski. Verski pomen pripisujejo fibulam očalarkam in fibulam s pticami.

bronaste dobe, predstavljajo nekatere najdbe žarnih grobišč jasen dokaz o teh prebivalcih. Do sedaj najdena žarna grobišča na Dolnjem Zemonu in na Katarini ter številnejša na gradišču nad Trnovim in Bistrico kažejo na poseljenost nekje v času med 12. in 8. stoletjem pred našim štetjem. Za lažjo predstavbo časovne oddaljenosti povejmo, da je to čas vladavine faraonov v Egiptu ali mikenske kulture v Grčiji. Takratni prebivalci naših krajev so dobili označbo po svojih grobovih, ki so predvsem faza takratnega verovanja v človekovo posmrtno življenje. Enostaven pokop v obredno sežiganja človeškega telesa v oblačilih, kasneje pri bojevniki tudi v bojni opremi, kaže na posebno mesto, ki ga je v njihovem kultu imelo sonce in njegova najbližja zemeljska prisposoba - ogenj. Glavnina najdenih bakrenih predmetov, predvsem v ženskih grobovih, kaže na to božanstvo. Poleg steklenega in jantarskega okrasja so to najpogostejše fibule "očalark" in občasno ptiči na sponkah. Prva kot simbol sonca in druga kot simbol vračanja duha, podobno kot se ptiči spomladi vračajo ob prebujanju narave. Kar nekaj takih drobnih predmetov so našli v bistriških žarnih grobiščih.

Pri nas na žalost ni do sedaj izkopanih nobenih bogatejših ostankov ali risb iz časa Japodov, kot recimo v Liki. Mnenje je, da, da so Japodi v naših

Na grobišču nad Ilirsko Bistrico, so med drugimi fibulami našli v enem grobu tudi bronaste fibule očalark, ki jim pripisujejo verski pomen, kot simbol boga sonca. Skica je iz Postojnskega muzeja.

kraji močnejše prevzemali sosednje vplive Liburnov ali keltskih Rundiktov ali Katalov, kot tudi tradicije skromnih žarnih grobišč Svetolucijskega (Most na Soči) tipa. Za razliko skupinskih žarnih grobišč, pri nas najbolj izrazitih pod Sv. Ahacem, se pojavljajo pogrebne gomile z enim grobom. Pri nas so enostavno vkopane v tla in pokrite s kamnito ploščo, kar odraža velik vpliv keltske kulture na Japode. Fibule "očalark" so tudi najbolj znani ženski okras, poleg zapesnic, ogrlic iz barvanega stekla in jantarja. Čeprav so na ozemljih Ilirov iz obdobja med 5 in 1. stoletjem pred n.š. našli recimo v Vačah manjšo votivno moškega plodnostnega (mogoče sončnega?) božanstva ali v Brezjah pri Trebelnem

upodobitev ženskega oprsja s krili, podobnega grški boginji zmage - Nike, pri nas podobnih primerkov niso našli, tako da težko govorimo o božanstvih plodnosti ali grških vplivih božanstev vojne na same Japode v tem času. So nam pa sosednja keltska plemena pustila nekaj znakov njihovih verovanj, ki so verjetno vplival tudi na verovanja Japodov.

Kelti prvotno niso poznali bogov. Verovali so v toteme, naravne sile in heroje v človeški podobi. Njihovi svečeniki druidi so ustno prenašali predstave vsakega rodu posebej. V Sloveniji so številni spomeniki v čast rekam od Drave do Save in Soče; vetru, svetemu gaju in prednikom. Tudi kult ženske rodovitnosti predstavljajo upodobitve boginj Nutreces, katerih bistvo predstavlja varuhinje žensk ob porodu in hraniteljice otrok. Predvsem vzreja konj pa je povezana z božanstvom plodnosti pri živalih, z boginjo Epono. Eno najvidnejših keltskih božanstev pa predstavlja Cernunnos, ki so ga upodobili kasneje Rimljani na enem od najdenih nagrobnikov v Beli Krajini. Božanstvo je upodobljeno v reliefu kot stoječa moška figura, ki ji raste iz glave jelenje rogovje in ima v levici merjasca, v desnici pa drži verjetno okrogel torkves, znamenje posebne moči. Na nasprotni strani pa je prikaz spreveda sm in prikaz darovanja človeške žrtve,

VEROVANJA V NAŠIH KRAJIH

Od kulta plodnosti do krščanstva

kjer ženska utaplja v svetem studencu odraslega moškega. Podoben prizor, v katerem ženska utaplja otroka, so našli na nekem nagrobniku v Rogatcu. Ker so veljali Kelti za okrutno ljudstvo, saj so napovedovali prihodnost s pomočjo odtekanja krvi in trzlajev umirajočih, sta to izredna spomenika keltske okrutne mitologije.

Najstarejše pričanje o verovanju v grške bogove je legenda o padcu Troje. Legenda ki jo je prvi zapisal grški pisec Strabon pravi, da je po uničenju Troje prišel v Apulijo v Italiji Diomed. Zavladal je tudi nad vrsto jadranskih otokov in nato živel ob obali morja pri izviru Timava. Tam je zgradil znamenito Diomedovo svetišče, ki se je dvigalo nad morjem pri izviru Timava. Strabon piše, da so tam vsako leto darovali Diomedu belega konja. (To je tudi prvo omenjanje znamenitih konj lipicancev v zgodovini.) Drugi sicer pravijo, da so ga darovali Neptunu, bodisi ker so Neptuna smatrali za boga morja in Timav za izvir morja. "Po kraju sodeč so konja darovali Neptunu", pravi jezuit Baucer, ko opisuje to grško svetišče.

S prihodom Rimljanov so tudi v naše kraje prodrla verovanja v rimske bogove in verjetno že v prvem stoletju po našem štetju se je pojavilo tudi krščanstvo. Kakih omembe vrednih vplivov rimskih bogov ne zasledimo, saj v naših krajih niso našli nikakršnih daritvenih oltarjev ali drugačnih ostankov teh verovanj. Je pa nekaj pomembnih spomenikov v okolici, ki jih bomo skušali zajeti in pokazati na verske spore med nastajajočim krščanstvom in ostalim čaščenjem rimskih božanstev. Mednje sodijo tudi spremembe prej omenjenega svetišča ob izviru Timava v svetišče vzhodnjaškemu bogu Mirti, ki mu je bilo na slovenskem ozemlju posvečenih kar nekaj svetišč. Najbolj znano je svetišče na Ptuj.

Upodabljanja rimskih božanstev so ohranjena na mnogih nagrobnih spomenikih po Sloveniji. Iz njih razberemo še vedno živ kult plodnosti in rodovitnosti, izražen s Priapovim udom, Venerino veslo štiti nosilca pred zlom, Merkurjeva palica varuje denarno blagostanje. Rimljani so prilagodili tudi keltske bogove svojim herojem Herkulu, Marsu, Vulkanu, Nemezi itd. Vpeljali so tudi druge, od katerih so na slovenskem ozemlju častili predvsem boga zdravilstva Eskulapa, trgovine Merkurja, lova Diano, lepote in spretnosti Apolona ter predvsem v posebnih središčih v vseh mestih kapitelsko trojico: Jupitra, Juno in Minervo. Seveda je terjal kult samosvoje oblike liturgije s petjem in svečane himne ter druga obredna besedila. V naših krajih se ni ohranil noben od ostankov nagrobnih spomenikov ali božanstv, zato ne vemo v kak meri so ta božanstva vplivala na verovanja prvotnega japonskega in keltskega prebivalstva ali kasnejših naseljencev Markomanov, za katere ni znano, če so jim Rimljani dovolili naselitev tudi pri nas. To nam potrjuje koncem četrtega stoletja tudi sv. Hieronim, ki pravi, da je okoliško prebivalstvo njegovega rodnega Stridona govorilo predvsem ilirski in keltski jezik.

Uradna cerkvena zgodovina govori o začetkih širjenja krščanstva naslednje: "...ocenjevati moremo obstoj kristjanov v severnojadranski metropoli

- Ogleju - ob koncu 1. stoletja kot možen, v večjem delu 2. stoletja kot zelo verjeten in na prehodu iz 2. v 3. stoletje kot zanesljiv." Kako to razumeti?

Legenda o svetem Mohorju prvem Oglejskem škofu, je postavljena v prvo stoletje našega štetja in pravi, da je v Oglej sv. Peter najprej poslal sv. Marka, ki je tam čudežno ozdravil od kuge Auktaulfija, sina enega od Rimskih veljakov Ulufa in tako zasejal upanje v Kristusovo vero. Množica meščanov je po tem dogodku prestopila v krščansko vero, med njimi tudi sv. Mohor, ki je skupaj z sv. Markom odpotoval v Rim. Tu ga je sv. Peter posvetil v škofa in poslal oznanjat krščanstvo nazaj v Oglej, kjer je vzgajal duhovnike in levite in kot pravi Baucer "oznanjal sv. Vero po Koroškem, Japidiji (pri nas torej), po Štajerskem in mestu Celju, kot pričajo mestne listine". Ko je postal novi upravitelj Norika Sevast, so se po

Kristogram: izraz za predmete s krščanskimi simboli, ki so se uporabljali kot verski pripomočki ali kot okras v začetkih krščanstva. Običajno imajo simbole goloba, rib ali križa v različnih oblikah, pogosto je tudi na posodju, oljenkah in drugem okrasju.

legendi k njemu obrnili meščani Ogleja in zahtevali, da prežene sv. Mohorja, ker so zaradi njega templji rimskih bogov prazni in skoraj vse ljudstvo pokristjanjeno. Sevast je preganjal krščanske vernike in mučil tudi sv. Mohorja. Ta je, po legendi, v zaporu molil in okrog njega se je pojavil sij. Ko ga je videl stražar, se je tudi on pokristjanil in sv. Mohor ga je sam krstil. Tudi njegov diakon sv. Fortunat je v istem času pokrstil precej meščanov. V strahu pred prevelikim vplivom krščanstva je dal Sevast sv. Mohorja in sv. Fortunata v zaporu umoriti.

Poleg Ogleja zasledimo v začetkih prve škofije v Trstu in Kopru. Baucer pravi: "V začetku so pastirovali v Trstu diakoni. To potrjuje, da so tedaj mogli postati škofje tudi diakoni. V Kopru je v teh letih oznanil sveto Vero Manzol."

Legenda ima mnogo nejasnosti in dokazov o čudežih, kot vse legende o začetkih krščanstva in prvih krščanskih mučenikih pri nas. Predvsem je treba poudariti, da v tistem času kristjani niso gradili cerkve, ampak so liturgične obrede opravljali v stanovanjskih hišah, kot tudi dejstvo, da se je krščanstvo šele porajalo in je bilo v Ogleju in okolici precej templjev posvečenih drugim rimskim bogovom. Ker so do srede četrtega stoletja prevladovala v rimskem cesarstvu obdobja preganjanja krščanstva, so to časi, ko je dala tudi okolica Ogleja kar nekaj mučenikov. Sv. Servul iz Socerba in sv. Sergij iz Črnega Kala sta poleg tržaškega škofa mučenika Sv. Justa najbolj znana. Na prehodu iz 3. v 4. stoletje je začela v rimski politiki prevladovati krščanska vera, zato ni čudno, da nimamo v naši okolici iz tistega časa praktično nobenih omembe vrednih ostankov krščanstva, pa tudi verovanj v druge rimske bogove ne. Ali to mogoče pomeni, da prebivalci naših krajev niso prevzeli nobenega drugega verovanja, ampak so ohranili svoja prejšnja božanstva? Edini ohranjeni viri so izkopenine v Škocjanskih jamah, kjer je bilo verjetno najprej svetišče posvečeno kakemu rimskemu božanstvu, kasneje pa je postalo verjetno prvo krščansko svetišče pri

nas. Najdbe kristogramov v teh jamah so poleg zgodbe o sv. Hieronimu najstarejša pričevanja o razvoju krščanstva v naših krajih.

V četrtem stoletju, točneje leta 313, se je s takimenovanim Milanskim dekretom položaj krščanske cerkve utrdil. Krščanstvo je ne le postalo enakopravna religija, temveč je, podprto z zakonodajo cesarja Konstantina, doseglo izrazit privilegiran položaj. Ker se je v tem času za krščanstvo odločalo vedno več bogatih rimskih patricijskih družin, je zelo kmalu izrinilo vsa druga verovanja. Poganstvo grško-rimskega panteona ni moglo več nastopati kot resen konkurent krščanstvu, prav tako pa tudi ne orientalske religije kot Mitrov, Dolihenov ali Izidin kult, ki z izjemo krščanstvu sorodnega judovstva niso preživeli 4. stoletja. Bolj odporni so bili različni keltski romanizirani kult, ki so v odročnih krajih rimskega carstva v

Najstarejši najdeni predmeti s simboli krščanstva so bili zlatniki, ki so jih našli na Vidmu ob gradnji doma JLA. Bizantinski novci sodijo v šesto stoletje, ko so naši kraji spadali v okvir bizantinskega dela Rimskega carstva. Fotografija odlitka je iz zbirke g. Volja Čeligoja

Ker to še ni doba gradnje cerkva, verska srečanja v stanovanjskih hišah pa so se še nadaljevala z vsakodnevnim življenjem, imamo pri nas za tisti čas pomemben prispevek k razvoju krščanske vere. V naših krajih je bil baje rojen eden od cerkvenih očetov Sv. Hieronim. To je tudi čas, ko se je krščanstvo prvič razcepilo zaradi silovitega razmaha arianske hereze. Poenostavljeno bi lahko dejali, da je bil to spor o veljavnosti svete trojice, oz. kot so arijanci zagovarjali Bog je bil eden in edini, sin mu je bil formalno podrejen. Največji zagovornik te smeri je bil škof Arian in ko so leta 325 izgnali v Ilirik, je tam nastal močna baza arianizma, ki se je ohranilo vse do 7. stoletja. Močan vpliv je imela tudi na razvoj krščanstva, saj je bila močna arianska kolonija v Ptuj, kjer se je arianizem širil vzporedno z krščanstvom. Pojav arianizma je namreč v rimski krščanski veri povzročil delitev, v kateri pa je v zahodnem delu prevladala smer, ki jo danes imenujemo krščanstvo.

In naš prispevek. Vsekakor dejstvo, da je bil nekje v naših krajih rojen Sv. Hieronim. O njem in Atili, šibi božji, pa drugič.

Jožef Štenc

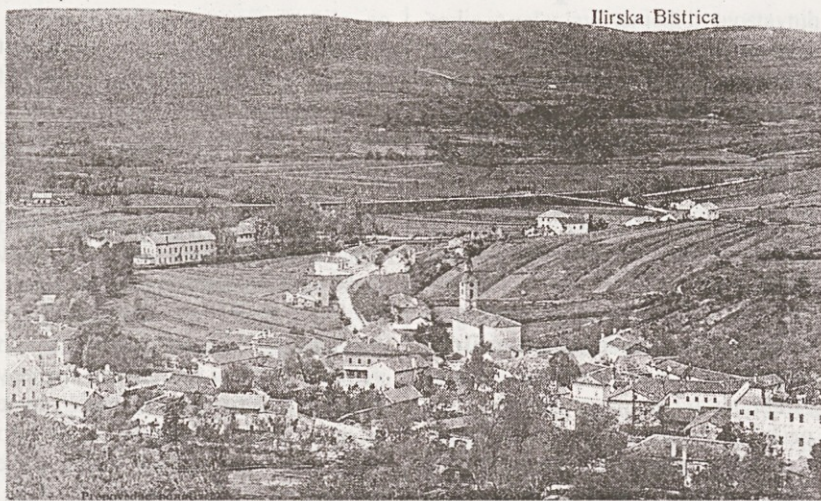
Devetdeset let je tega, ko se je naše mesto iz male vasice na obrobju Kranjske dežele prelevilo v trg s trškimi pravicami, kot so jih določali

predpisi v Avstrogrškem cesarstvu. Pot do tega naziva pa prav gotovo ni bila lahka. Znamo dovolj ceniti napore takratnih občinskih mož, da jim je to uspelo?

Veliki dogodek pa ni prišel sam od sebe. Temu cilju so bila posvečena mnoga desetletja trdega dela, utrjevanja domačega gospodarstva, razvijanje kulturnih ustanov, društvenega življenja in uveljavljanja kraja v širšem prostoru. Tradicionalnemu pilarstvu, mlinarstvu in obrtništvu so sledile še mnoge gospodarske dejavnosti tudi prve na Kranjskem; Zadruga mlekarstva, leta 1899 načrte zanj so naročili pri vrhunskem slovenskem arhitektu Ivanu Jagru, istega leta odpreda Anton Žnideršič Košomat in Rudolf Valenčič Fadguc Prvo kranjsko tovarno testenin PEKATETE, ko je leta 1904 pogorela, so jo le še modernizirali in razširili, leta 1909 so bistrski čebelarji ustanovili Kranjsko čebelarstvo zadrugo edino na Kranjskem, odpirali so hranilnice in posojilnice pa ustanovili Kranjsko parno opekarno in še in še. Bil je to čas tudi živahnega kulturnega življenja. Bistriška čitalnica in domače gasilsko društvo sta zgradila lepo skupno stavbo za obe dejavnosti, 1907. Ustanavljajo nova društva, obnovijo Telovadno društvo Sokol, 1905, pa čebelarstvo in planinsko društvo 1907, leta 1902 gosti Ilirska Bistrica glavno skupščino vseslovenske Družbe sv. Cirila in Metoda, med leti 1909 in 1912 gradijo Sokolski dom z (doslej edino) telovadnico za izvenšolske potrebe krajanov. Bogumil Brinšek bistveno prispeva k razvoju slovenske fotografije, jamarstva, smučarstva in planinstva. Sokolski tekmovalci Janko Kovačič dosega vrhunske telovadne uspehe po Evropi. Matematik in fizik prof. Janez Benigar Stipetov iz Trnovega v Zagrebu izdaja znanstvene knjige. In še in še bi lahko naštevati in se obenem spraševali, le od kod se je vzelo toliko ustvarjalne energije, v tako majhnem kraju?

Ilirska Bistrica je leta 1910 štela komaj 900 prebivalcev, sosednje Trnovo nekaj manj. Prav v ta čas in gotovo v želji, da se Ilirska Bistrica uveljavi tudi v širšem prostoru, sodi tudi pobuda, da dotedanja vas pridobi tudi trške pravice, da postane trg Ilirska Bistrica. Ne gre tudi zanemariti dejstva, da je v letu 1909 bližnja Postojna cesar Franc Jožef I. proglasil za mesto in velik dogodek je močno odmeval tudi pri nas. Je bila tudi to dodatna vzpodbuda?

Pot do uveljavitve te pobude pa ni bila tako preprosta. Za pridobitev trških pravic je kraj moral imeti tudi določeno število prebivalcev, razvito gospodarstvo, določene ustanove pa tudi določeno število hiš. Prav pri slednjem se je zataknilo. Pa tudi ta problem so občinski odborniki hitro rešili. Županstvo je takoj ustanovilo nekakšno zadrugo, najelo kredite, za katere so

Razglednica Ilirske Bistrice iz leta 1911, ko je kraj postal trg. Na skrajni levi je viden novozgrajeni gasilski dom s čitalnico, na skrajni desni pa velika stavba tovarne Pekatet. Na sliki zasledimo tudi še kakšno hišo krito s slamo. (Iz zbirke avtorja)

jamčili kar odborniki sami s svojim premoženjem in v letu dni postavili manjkajoče hiše. Ulice teh stavb, na sedanjem Partizanskem hribu se je še dolgo držalo ime "dolžna vas".

Okvirni pogoji so bili izpolnjeni in sredi leta 1910 je ilirskobistriško županstvo tudi uradno zaprosilo cesarsko "ministrstvo za notranje stvari" na Dunaju za dvig kraja v trg. Ves postopek je tekkel vsaj pol leta in se ves čas zapletal in odpletal.

O teh dogodkih nam je posredoval nekaj zanimivih podatkov odličen slovenski zgodovinar in znanstveni svetovalec Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. prof. Božo Otopčič. V arhivu notranjega ministrstva na Dunaju je odkril zanimivo korespondenco tega ministrstva z glavarstvom v Postojni in bistrskim županstvom, o tem kako so potekali pogovori med njimi. In kako so trmasti Bistričani tudi tokrat

Preko meje naše domovine

širi se glas o izbornih testeninah „Prve kranjske tovarne testenin Žnideršič & Valenčič v Ilir. Bistrici“.

Zanesljivo prave so le v zaklopnih po 1/4 kg. z najino firmo. Trgovcem cenike nastoj in poštnine prosto. (890-8)

V tedanjih časopisih na Slovenskem je moč zaslediti tudi reklamiranje izdelkov domačih podjetij. Mnoga so se ponašala tudi z izvozom čez tedanje meje. Oglas v "Slovenskem narodu", 19. junija 1900, ponosno povdarja izvozno uspešnost tovarne Pekatet.

uveljavili "svoj prav".

Presvitli cesar Franc Jožef I. je dne, 15. januarja 1911 podpisal svečano listino o proglasitvi Ilirske Bistrice v trg. Na svečani listini za katero so Bistričani posebej prosili, da mora biti pisana v slovenskem jeziku in zato morali plačati dodatnih 262 srbnih kron, lepo piše:

"Mi Franc Jožef Prvi, po milosti Božji cesar avstrijski, Apostolski kralj

uvažuje njegovo urejeno občinstvo in njegov gospodarski razvoj na prošnjo občinskega zastopa povzdigniti v trg..."

Veselo novico so v Ilirsko Bistrico sporočili telegrafično že 20. januarja. 1911. Verjetno so že tedaj sporočili, da imajo pravico do uporabe trškega grba. Sledil je odgovor bistrskega župana Alberta Domladiša Vencina, da ne potrebujejo grba, ker da ga že imajo. V zaplet z grbom se je po službeni

BILO JE PRED DEVETDESETIMI LETI ILIRSKA BISTRICA JE POSTALA TRG

dolžnosti vmešal tudi postojnski glavar in 6. februarja 1911 naslovil pismo bistrškemu županstvu, da ne smejo imeti sedanjega grba, ker da je vzet iz državnega grba Ilirskega Kraljestva. Župan Albert Domladiš je na pritisk postojnskega glavarja že nekoliko popustil in predlagal soodbornikom, da bi obstoječi grb vendarle nekoliko "popravili", da bi bil sprejemljiv. Občinski odbornik Anton Žnideršič Košomat pa se je odločno uprl in zahteval, da grb ostane tak kot je, da novega ne marajo in da naj diplomo o povzdigu kraja v trg izdajo kar brez ponujenega novega grba. In to se je tudi zgodilo. V tem smislu je sledilo 20. februarja 1911 pismo bistrškega županstva na Dunaj.

In tako so svečano listino na Dunaju

O BISTRŠKEM GRBU TUDI DR. LEON ČERMELJ

Znani primorski politik, literat in dejavni udeleženec mnogih za Primorsko usodnih dogodkov v prvi polovici preteklega stoletja, pa tudi na smrt obsojeni in pomiloščen udeleženec II. tržaškega procesa je v svojem delu SPOMINI NA MOJA TRŽAŠKA LETA, Slovenska Matica 1969 tudi omenja Ilirsko Bistrico in njeno željo, da postane trg.

Na strani 51 beremo:

"... Jeseni 1910 sem se končno odločil, da se vpišem na filozofsko fakulteto in sicer na Dunaju. ... Še kot prefekt v konviktu sem spet učil slovenščino Krekich-Strassolda, in sicer v ministrstvu. On mi je večkrat pokazal tudi kak spis v slovenščini in hrvaščini, ki je bil naslovljen na cesarja in ga je moral on reševati. Tako sem bral prošnjo Ilirske Bistrice, da bi postala trg in da bi smela v grb postaviti veslo, pokrito s preprogo. ..."

Zadeva z grbom je v nasprotju z vsem kar se je v resnici dogajalo med Ilirsko Bistrico in Dunajem. Menim, da si je mladi Lavo Čermelj zadevo slabo zapomnil in od tod njegovi napačni zaključki.

ogrski, češki dalmatinski, ilirski ... smo v Svojem cesarskem in kraljevskem polnooblastju za dobro spoznali s Svojim sklepom z dne 15. januarja 1911 l., Svoj zvesti kraj Ilirsko Bistrico, v političnem okraju postojnskem, v Svoji vojvodini kranjski, najmilostljiveje

zaključili in jo izdali šele 18. maja 1911, seveda brez novega trškega grba. Listino je podpisal "Prvi tajni svetnik in komornik ministra za notranje stvari dr. Maks grof Nickenburg..."

Bistrski občinski odborniki so tako po treh desetletjih uporabe svojega krajevnega grba, kljub zapletom in promociji kraja v trg, ohranili svojo zlatorumeno ladjico - liburno v grbu pa čeprav zanj niso imeli uradnega pristanka.

ŽUPANSTVO TRŠKE OBČINE ILIRSKA BISTRICA, žig županstva, kraj je leta 1911 dobil naziv trg, obenem pa izgubil svoj grb. Pa ne za dolgo!

Zapletov z uporabo starega bistrškega grba pa verjetno še ni bilo konec. Edini avtorju zapisa znani županski žig potem, ko je Ilirska Bistrica bila proglašena za trg, namreč nima grba. Gotovo je bistrški upornosti sledila kazen in z njo prepoved uporabe priljubljenega grba - zlatorumene liburne.

Kmalu so sledila leta prve svetovne vojne, dokumenti o boju za zlatorumeno ladjico v krajevnem grbu so se izgubili v redki ohranjeni dokumentaciji. Znova pa se liburna pojavi na prvih županskih žigih takoj po italijanski okupaciji naših krajev. Sprva še dvojezičnih, slovensko-italijanskih, nato pa samo še italijanskih do leta 1927. Z tem letom postane Ilirska Bistrica skupaj s sosednjim Trnovim Villa del Nevosa in zlato rumeno liburno predelavo v neokusno "srednjeveško barkačo z vezuvom v ozadju"!

Nesojena zlata antična ladjica, ki ni mogla v bistrski trški grb, pa nas spremlja v raznih izvedbah v krajevnem in občinskem grbu vse do današnjih dni.

In o tem, kako je Ilirska Bistrica skupaj s sosednjim Trnovim točno pred pol stoletja postala mesto, pa kdaj drugič!

Vojko Čeligoj

kalister

avto

OPEL

Dolenje 2a, 6254 Jelšane
TRGOVINA: 05/788-60-10
AVTOSALON: 05/788-60-09

Pooblaščen servis

Prodaja vozil

Originalni rezervni deli

Dodatna oprema

Delovni čas od 8. do 19. ure, v soboto od 8. do 14. ure.

ASTRA
CLASSIC
zelo ugodno

ČESTITKA

KTD VRBIŠČE ŠJME ŽELI VSEM OBČANOM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO.

FONTANA PRI MATETU

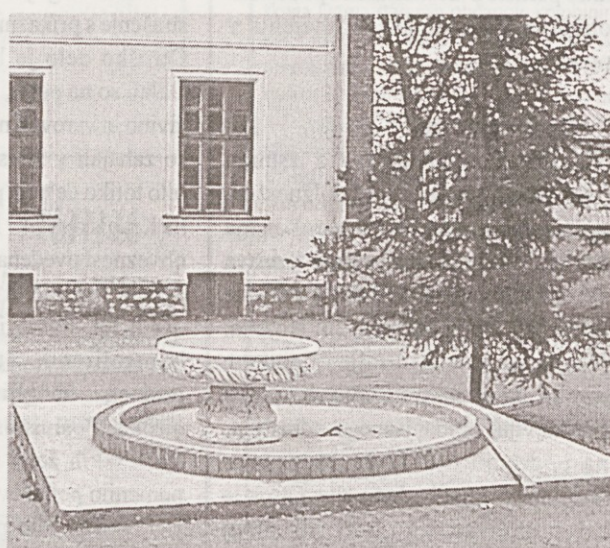
Trnovci so vedno imeli drugačen odnos do vode kot Bistričani. Ker so bili predvsem kmetje, jim je voda predstavljala enega od potrebnih virov za oskrbo živine. Le konec devetnajstega stoletja, ko so gradili zadružno mlekarino so razmišljali, da bi bilo "fajn", če bi lahko do mlekarne potegnili vodovodno omrežje, ki ga je Bistrica v tistem času že imela, ker pa do dogovora ni prišlo, so si pač tudi ob mlekarini zgradili svoj vodnjak. Imeli poleg tega še dva večja v sami vasi.

Bomo že pokazali Bistričanom. Sedaj bomo pa tudi mi lahko postavili ob vodi žage in mline. Ko so o tem zvedeli Bistričani, so se prestrašili. Mislili so, da si išče njihov potok v gori drugo pot, če sili voda v Trnovem in balo se je, da bo voda v Bistrici vsahnila. Kaj storiti? Pa je nekdo prišel na dobro misel: Izvir vode pod Stražico moramo zamašiti. Rečeno storjeno. Ponoči, ko je vse spalo, so šli Bistričani k izviru na Stražico, nabrali so kamenje in ga v ono jamo, kjer se je voda pojavila toliko

samostanu, na vrhu Gabrja in na kjer je bil živinski sejem v začetku Gubčeve ulice, sedaj pa je tam ÖMV črpalka. Ko je bil postavljen tudi po Trnovem vodovod, so ta korita dobila še "špine". Socializem je pometel tudi z njimi. Samostanskega so prenesli k gornjem vodnjaku, ko pa je živine zmanjkalo, ga je nadobudni ovčar hotel odpeljati na svoj pašnik. Na žalost ga je ob tem razbil. Gradnja črpalke in selitev sejma je odnesla drugega, tistega v Gabrju pa so ob gradnji vodovoda v tem delu

Stari trnovski vodnjak je v Kindlerjevem parku postal priložnostno korito za rože.

Nekdanjo največjo štirno v Trnovem sedaj označuje le ploščad z vodomatom, vendar še vedno brez vode.

Največji je bil nasproti samostanu, drugi pa nekoliko više.

O tekmovalstvu med krajema v odnosu do vode je zanimiva tudi bajka, ki jo je zapisal znani Bistričan Anton Žnideršič. Pripoveduje tako. "Iz neke votline visoko nad trnovsko vasjo pod hribom Stražica je začela vreti na dan voda. To je vzbudilo med trnovskim prebivalstvom nepopisno veselje. Hodili so k novemu izviru in odstranjevali skale, da bi vedno v večji meri pospešili pritok vode. Dejali so:

metali, da so studenec zasuli.

Ko so drugi dan prišli Trnovci k izviru so našli, da je presahnil. Na ta način, tako govori ustno sporočilo, so Bistričani Trnovce prevarali, svoje mline in žage pa obvarovali propasti." O fontanah Trnovci niso razmišljali, raje so v bližini vode postavili korita za pitje živini, ki so zamenjala znamenite stare kale. Italijanska oblast med obema vojnima je postavila tri večja betonska korita: ob vodnjaku pri

naselja neke v letu 1980 tudi uničili.

Tudi vodnjake so v glavnem zazidali. Edini ohranjen del je kamniti obod vodnjaka, ki so ga odnesli v bistrski park. Takrat so govorili, da gre za rimski vodnjak, ker se je na zapisu poznala letnica 17. Ko so razbrali tekst, se je seveda izkazalo, da ta vodnjak nima nič z Rimljani, da pa je vodnjak iz osemnajstega stoletja. Napis 17SZ*G*B*HA FARE*QVSTA CISTERNA nam pove: Leta 1752 je G.B.

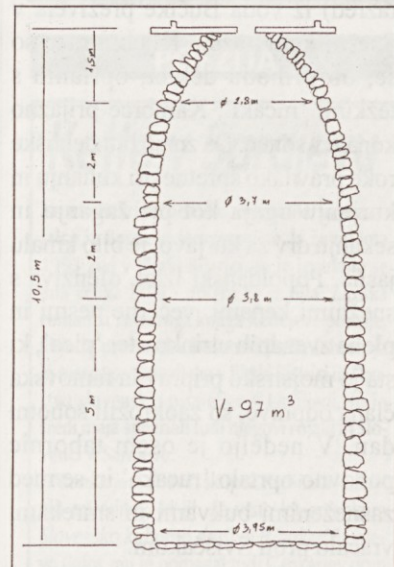

Končno bo Peter uresničil željo svojega očeta, da bi na vrtu postavil prijetno restavracijo z žarom.

napravil ta vodnjak. Kdo je bil G.B. niso nikoli razvozlati.

Ker pa je to serija o fontanah, se vprašamo, kje v Trnovem jo sploh imamo. Če zanemarimo del ob železniški postaji, ki ga bomo obiskali kasneje, sta včasih bile dve. Zadnje so Trnovci postavili na stari vodnjak pri samostanu, ko so ga pred tremi leti ponovno očistili, izmerili in obzidali. Voda v fontani na njem pa ni nikoli pricurljala.

Do letošnjega leta pa smo imeli veliko, res pravo pravcato fontano pri Matetu. Ko so leta 1954 lastniku gostilne nacionalizirali del dvorišča, so parkovno uredili vrt in ga želeli tudi okrasiti. Med idejami o trnovskem spomeniku borcem in drugimi podobnimi rešitvami je prevladala tista o fontani. Čeprav visoka, da otroci niso mogli brskati po njeni vodi, je delovala le kako leto po zgraditvi. Kasneje jo je okoliško drevje počasi zakrivalo in ni bila več zanimiva, saj smo v Bistrici dobili druge fontance. Lastnik gostilne je pred leti odkupil svoj vrt nazaj in naredil konec tudi tej fontani. Letos je kompresor opravil svoje in če bo šlo vse po načrtih, bomo drugo leto dobili

Ko so Trnovci očistili vodnjak, so ga temeljito izmerili. Skico je izdelal jamar Radivoj Šajn. Domačini si želijo, da bi ob vodnjaku stala tabla z opisom in skico vodnjaka. Izživ za Krajevno skupnost, Turistično društvo ali Društvo za krajevno zgodovino. Kdo ve?

na istem mestu prijeten žar. Tokrat je ogenj premagal vodo.

Naslednjič pa bazečki in parku in obvezne zlate ribice.

Jožef Šlenc

Bistriške gasilske novice

V zadnjih treh mesecih tega leta je PGD sodelovalo na 17-tih intervencijah. Štirikrat smo odpirali stanovanja, od tega smo v enem

stanovanja pomagali pri reševanju zastrupljene osebe, gasili smo štiri stavbne požare, prav toliko je bilo tudi reševanja pri prometnih nesrečah. Pogasili smo travniški požar, na ekološki nesreči na Reki reki pri Topolcu smo postavili pivniško pregrado, pogasili smo pet dimniških požarov, ki se pogosteje pojavljajo v tem letnem času, zato bi ob tej priložnosti opozorili občane, da pregledajo svoje dimnike oziroma, da pokličejo strokovno osebo, ki jim bo dimnik očistila. V nedeljo 09.12.2001 smo bili s strani regijskega poveljnika pozvani, da se udeležimo gašenja Švedske ladje Atlantic Start, katere notranjost je gorela od sobotnih jutranjih ur. Iz našega društva so se gašenja udeležili trije gasilci, kateri so imeli na akciji nalogo polniti skladiščne prostore ladje z lahko peno. Te pene se je v vseh dneh gašenja porabilo cca 7 ton. Ta akcija je

bila tudi ena izmed največjih in najzahtevnejših v zadnjih letih, na njej pa je sodelovalo 270 gasilcev.

Da bi uspešno sodelovali na intervencijah pa se moramo tudi usposabljanje, tako smo se poleg usposabljanja, ki ga pripravimo v društvu udeležili tudi usposabljanja v izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu pri Ljubljani. Naši gasilci so se udeležili usposabljanja za tehnično reševanje, za reševanje pri razlitju nevarnih snovi, za pomoč pri gašenju s helikopterji in lahkih letal,

"Očiščen dimnik ne potrebuje gasilca"

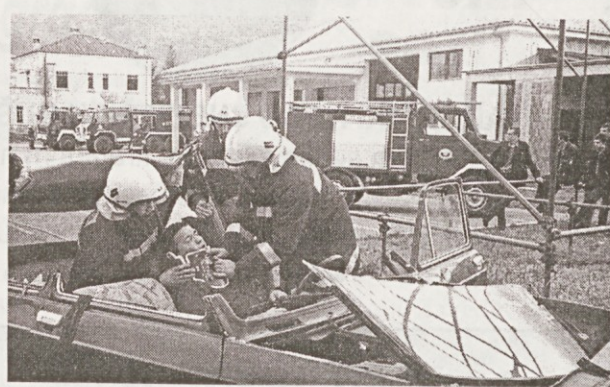
Gašenje travniškega požara

trije gasilci so opravili tudi tečaj za inštruktorje, udeležili smo se tudi predavanja ameriških strokovnjakov, ki so nam svoje izkušnje posredovali in nas podučili, kako se postopa pri reševanju, ko pride do razlitja nevarnih snovi.

Tudi v letošnjem letu se glede lastništva novega gasilskega doma ni premaknilo z mrtve točke. Birokratski mlini tako na MORS in vladi RS mejejo počasi. Želimo si, da bi v letu 2002 pridobili lastništvo in s tem dokončali nov gasilski dom, ki bo tako občini in tudi širše zagotavljal boljšo požarno varnost.

Na pomoč!

Janko Slavec
PGD Il. Bistrica

Usposabljanje pri reševanju pri tehničnih nesrečah

VOŠČILO

GASILCI ŽELIJO VSEM OBČANKAM IN OBČANOM VESELO, ZDRAVO IN OGNJEVARNO NOVO LETO 2002

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO
ILIRSKA BISTRICA

IZ DEJAVNOSTI SNEŽNIŠKIH RUŠEVCEV

Tudi drugo polovico novembra in v začetku decembra smo bili snežniški ruševci izredno dejavni. Vodniki so izkoristili sončne in ne preveč hladne jesenske dni ter svoje člane popeljali v naravo, kjer so predvsem naši mlajši člani spoznavali osnove gibanja in življenja v naravi. Tako so medvedki in čebelice obiskali Ahec, Črne njive ter »Drago«.

Mrzel in zasnežen novembrski vikend je skupina gozdovnic (8. razred) iz voda Bučike preživela v Snežniškem gozdu. Kljub mrazu so se, ob prihodu deklet, oprtnih s težkimi 'rucaki', Kambree prijazno kopale v soncu. Da znajo biti dekleške roke prav tako spretni pri kuhanju in kurjenju ognja kot pri žaganju in sekanju drv za kurjavo, je bilo kmalu jasno. Popoldanski izlet, ofenziva s snežnimi kepami, večerne pesmi in ploha zvezdnih utrinkov ter 'pica', ki sta jo mojstrsko pripravila fantovska člana odprave, so zaokrožili sobotni dan. V nedeljo je osem tabornic ponovno oprtalo 'rucake' in se med zasneženimi bukvami in smrekami vračalo proti Sviščakom.

Klub popotnikov je odšel na obisk k Mileni Močilnik v okolico Ljubljane, kjer so v pasjem zavetišču ves dan pomagali pri hranjenju psov, čistili in urejali pa so tudi pesjake. G. Milena, ki je bila izbrana za Slovenko leta, je bila pomoči zelo vesela, tako da naši popotniki že razmišljajo o ponovitvi akcije, pri kateri pa bi poleg fizične pomoči, radi zbrali tudi nekaj hrane za lačne živali.

Lepo sončno nedeljo, 25.11., se je družina GG (gozdovniki in gozdovnice) odpravila na izlet od Pivke do Ilirske Bistrice. Pot smo začeli ob 6.35 zjutraj na železniški postaji v Ilirski Bistrici. Po kratki vožnji z vlakom do Pivke smo se preko Sv. Primoža, kjer smo si ogledali italijansko utrdbno, čez Šilentaber in Šembije odpravili proti domu. Večji počitek smo si privoščili na Šilentabru, kjer se nam je odpiral lep pogled tako na Pivko, Snežniško planoto ter dolino Reke in Brkine na drugi strani, nekoliko v oddaljenosti pa se je ves zasnežen svetil tudi Triglav. Po približno 6-ih urah ne preveč naporne hoje, ko je bilo za nami že približno 18 kilometrov prehojene poti, smo se preko Črnih njiv spustili v Ilirsko Bistrico.

V soboto, 8.12. smo organizirali rodovo orientacijsko tekmovanje, ki se ga je udeležilo 5 gozdovniških in dve popotniški ekipi. Na progi, ki je bila dolga približno 14 kilometrov so morali taborniki poiskati 6 kontrolnih točk, med katerimi so bile 4 mrtve (na njih ni bilo kontrolorjev). Tekmovalci so morali opraviti tudi test iz poznavanja orientacije, v karto so morali vrisati kontrolne točke ter na terenu izmeriti azimute v naprej določenih točk. Vse ekipe so se dobro odrezale, opaziti je tudi napredek v znanju v primerjavi s preteklimi leti. To tekmovanje bo pomembna izkušnja, ki jim bo koristila na podobnih orientacijskih tekmovanjih, ki se bodo po Sloveniji kmalu začela.

Za RSR, Kovo in Ingrid

TABORNIKI RODU SNEŽNIŠKIH RUŠEVCEV
voščimo vsem svojim članom, krajanom naše občine
in še posebno bralcem časopisa Snežnik
vesele praznike in obilo uspeha v letu 2002.

BISTRIŠKI TABORNIKI OB DNEVU OTROKOVIH PRAVIC

Otrokove pravice

Slovenska literatura 19. in 20. stoletja, njena filmska upodobitev in pripovedi naših starih mam nas vodijo k misli, da je 'biti otrok' pred sto in več leti pomenilo nekaj čisto drugega kot pomeni danes. O obveznostih, ki so presegale otrokove zmožnosti in zrelost, piše Alenka Puhar v svojem Prvotnem besedilu življenja. V njem na hitro pomete z idealiziranimi podobami otroštva in družinskega življenja v preteklosti.

Razumevanje otroka kot dragocenega individuum, z lastnimi potrebami, pravicami in dolžnostmi, spoznavanje posebnosti otrokovega razvoja in priznavanje pomena otroštva za oblikovanje avtonomne odrasle osebnosti, so spoznanja 20. stoletja. Počasi so goltala ustaljene podobe otroka, ki je na področju dolžnosti predstavljal pomanjšanega odraslega, na področju pravic pa starševsko lastnino brez svobodne volje. Otrok je bil pojmovan kot bolj ali manj drugorazredno bitje. Že s prihodom na svet je bil velikokrat v mnogoštevilnih družinah nezaželen in je predstavljal le še ena lačna usta. Krepko v 20. stoletje se je na slovenskem prostoru obdržala navada povezovanja dojenčka, kar naj bi prispevalo k pokončni držji. Celotno prvo leto je bil otrok od ramen do stopal omotan v povoje. S tem je bil onemogočen zgodnji razvoj gibanja, preko katerega si otrok pridobiva prve izkušnje s svetom in razvija mišljenje, ter možnost za otroško igro. Kljub temu, da se je tedanji otrok, v primerjavi z današnjim, v obdobju odrasčanja dosti več gibal, je prvo leto pomembno. Tudi pestovanja ni bilo veliko. Dokler ni shodil, je otrok večino časa preležal v zibelki. Varoval ga je kakšno leto starejši otrok, tudi sam potreben varstva odraslega. Ta 'kultura zibelke', ki je bila značilna za slovensko območje, je pomenila nasprotje 'kulturi dotika', pristnejšega stika med starši in otrokom. O 'telesnosti' pa se v družini tako ali tako ni govorilo, kar je prisotno še danes. Pri hranjenju se je kazala patriarhalna naravnost družine.

Najboljša hrana in prostor za mizo sta pripadala očetu-gospodarju. Otroci so hrano dobivali zadnji, slabše in manjše obroke. Sami niso imeli dostopa do hrane. Vzeti hrano je pomenilo krasti. Tudi pri spanju in oblačenju so bili otroci zadnji na vrsti. Prve čevlje so dobili z vstopom v šolo. Starše so vikali in onikali, v družbi odraslih so molčali. Tako doma kot v šoli in cerkvi je bila vodilna vzgojna metoda šiba in strašenje s prikaznimi in zlemi duhovi. Otroško delo je bilo samoumevno. Delali so na polju, v tovarnah, pasli so živino in varovali mlajše otroke. V šolo so zahajali v zimskih mesecih, ko ni bilo toliko dela na polju. Čeprav je bila na Kranjskem in v Istri šestletna šolska obveznost uvedena že 1774. leta v času Marije Terezije in 1869 podaljšana na osem let, njeno izvrševanje ni bilo kontrolirano. Starši so si želeli pridnega, ubogljivega in pokornega otroka. Poslušnost in izpolnjevanje starševskih želja in potreb, je nujno pomenilo potlačevanje otrokovih.

Tako je bilo pred sto in več leti. Stoletje otroka, kakor so označili 20. stoletje, je otroku prineslo enakovrednejši položaj znotraj družine in družbe. Poudarilo je otrokovo vključevanje in soodločanje o stvareh, ki ga zadevajo. Otroke je kot najbolj ranljivo družbeno skupino formalno zavarovala Konvencija o otrokovih pravicah, sprejeta 20. 11. 1989 pri generalni skupščini združenih narodov (prej so otroke varovale druge deklaracije). Do danes jo je podpisalo 190 držav. Med članicami OZN je še vedno nista podpisali Somalija in ZDA. S Konvencijo so vsem otrokom, ne glede na raso, spol, jezik, veroizpoved, narodnost, premoženje... priznane pravice do preživetja, zaščite, razvoja in lastnega mnenja.

Od sprejetja Konvencije je 20. november proglašen za Svetovni dan otrokovih pravic. Bolj intenzivno kot prejšnja leta smo se ga spomnili bistriški taborniki RSR. V okviru tedenskih sestankov smo oblikovali zloženko, v kateri smo se dotaknili posameznih področij otrokovih pravic. Tako smo poudarili pravice otrok do varnega družinskega življenja, zadostne količine hrane, vode in primerne bivališča, do zdravstvenega varstva, do igre in brezplačnega izobraževanja, do

lastnih prepričanj, do zaščite pred zlorabami, nasiljem, trgovanjem in smrtno kaznijo. Otroci ne smejo biti izkoriščana delovna sila ali vojaki. Zavedajoč se, da v svetu živijo otroci, ki so življenjsko ogroženi ali so jim osnovne pravice grobo kršene, smo v zloženko zapisali nekaj konkretnih podatkov, povzetih po poročilih Unicefa (Sklad ZN za pomoč otrokom sveta, ustanovljen 1946 leta). Zaradi pomanjkanja pitne vode, podhranjenosti in nalezljivih bolezni letno umre 12 milijonov otrok. Med 160 milijoni otrok, ki ne obiskujejo osnovne šole, je 60 % deklic. V zadnjih desetletjih 20. stoletja je v vojni umrlo 2 milijona otrok, 5 milijonov je invalidov, 12 milijonov brezdomcev. V devetdesetih letih je bilo na smrtno kazen obsojenih več kot 100 otrok. Izvedenih je bilo 18 smrtnih kazni.

Zloženke smo razdelili med obiskovalce prireditve, ki smo jo organizirali v torek, 20. novembra v Sokolskem domu. Najprej so se skozi taborniško igro 'Lov na zaklad' z otrokovimi pravicami seznanili najmlajši. V sodelovanju z lokalno skupino Amnesty International (mednarodno gibanje, ki se zavzema za človekove pravice) smo s starejšimi udeleženci pisali pisma-apele v podporo in pomoč albanskemu dečku, ki so ga zaprle državne oblasti. S pomočjo Mladinskega centra smo predvajali animirani film o človekovih pravicah in igrani film o kršitvi otrokovih pravic.

Z našo akcijo smo želeli seznaniti otroke in mlade s svojimi pravicami, prav tako pa tudi z dolžnostmi. Opozorili smo na težke razmere, v katerih živijo otroci v naši bližini in v svetu. S pisanjem apelov smo prispevali kamenček na poti k rešitvi in povedali, da nam ni vseeno.

Kakor je skozi pisanje razvidno, se je v zadnjih sto letih zgodil velik premik na področju zaznavanja in opredelitve otrokovih pravic. Kljub temu vsakodnevne podobe v medijih opozarjajo, da je od priznavanja do zagotavljanja pravic vsakega otroka še dolga pot.

Za RSR, Ingrid Fatur

NAROČILNICA

Snežnik

Kot naročnik imate, z redno plačano naročnino:

- pravico do brezplačnega, enega malega oglasa, za vsako številko časopisa in
- 30% popust pri naročilu osmrtnic in zahval.

Naročilnico pošljite na naslov: Časopis Snežnik, Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica, po faksu 05/ 71 41 124, lahko pa tudi po telefonu na št: 05/71 00 320 ali na elektronski naslov: ga-commerce@siol.net

IME IN PRIIMEK

NASLOV

POŠTA

DATUM

PODPIS

RENAULT
AVTOSERVIS
Smrdelj Valter s.p.

6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 44
Tel.: 05/71-00-760, Fax: 05/71-00-761

POZOR

POZOR

POZOR

POZOR

VELIKA RAZPRODAJA VOZIL LETNIK 2001

POPUST:

TWINGO 150.000 SIT

CLIO 150.000 SIT

THALIA 150.000 SIT

KANGOO 250.000 SIT

MEGANE 250.000 SIT

SCENIK 250.000 SIT

LAGUNA 400.000 SIT

ESPACE 500.000 SIT

+

50.000 SIT BON ZVESTOBE

ČASOPIS SNEŽNIK, NE VEČ TAKO DALJNEGA LETA 1997

Snežnik na znamki in v filmu

V torek, 21. januarja, je Planinsko društvo Snežnik Ilirska Bistrica, ki letos slavi 90-letnico organiziranega delovanja, v povsem zasedeni dvorani Doma na Vidmu pripravilo predstavitev nove znamke s podobo najvišje izvenalpske gore na Slovenskem in prvo projekcijo dolgo pričakanega televizijskega filma o Snežniku. Prizadevni ilirskobistriški planinci so goro, ki tudi danes navdušuje mnoge, predstavljali na različne načine, a nikoli tako odmevno. Na sliki: Pošta Slovenije je poleg znamke izdala tudi kuverto prvega dne s priložnostnim poštnim žigom. Več na 3. strani.

Stavka v Lesonitu

Težavam delniške družbe Lesonit, s katerimi se že dolgo otepa, ni videti konca, a zdi se, da najhujše šele prihajajo, saj je stavkovni odbor zaradi kršitve splošne kolektivne pogodbe napovedal stavko, ki se bo začela v ponedeljek, 3. marca, ob 10. uri in bo po besedah predsednice stavkovnega odbora Majde Primc trajala do izpolnitve zahtev. Stavkovni odbor zahteva sklic skupščine delniške družbe, ki naj delavcem jasno odgovori na vprašanje, ali bodo obdržali delo ali ne, izplačilo zaostalih prejemkov in plač za januar ter poračun premalo izplačanih plač za obdobje od januarja 1995 do maja 1996.

Problemov največjega ilirskobistriškega podjetja, ki ima 529 zaposlenih, so se že večkrat dotaknili tudi člani občinskega sveta, nazadnje 1. februarja, ko so na podlagi znanih informacij z zaščiteno ugotovili, da je stanje v Lesonitu zelo resno. Poudarili so, da je v Lesonitu zaposlenih kar 25 odstotkov vseh delavcev v občini in da bi njegov stečaj pogubno vplival na vse veje gospodarstva, povzročil revščino in množico socialnih problemov. Županu so naročili, naj s pomočjo bank, poslovnih partnerjev in resornih ministrstev še naprej sodeluje pri reševanju težav v Lesonitu, ki mu bo v okviru svojih možnosti in pristojnosti pomagal tudi občinski svet, čeprav bi ga moral seznaniti s konkretnimi podatki. Sklep je bil soglasno sprejet, z njim pa je bila seznanjena tudi Lesonitova uprava.

V gradivu za 28. sejo, ki bo zadnjega februarja, so člani občinskega sveta prejeli tudi kratko "Informacijo o prizadevanjih za sanacijo Lesonita", ki jo je podpisal predsednik uprave Marko Černecki. V njej je rečeno, da je Lesonit v lanskem letu posloval z izgubo, ki znaša okoli 520 milijonov tolarjev, nekatere izgube pa bo za 220 milijonov tolarjev manj - toliko naj bi jo pokrili iz tako imenovanih rezervacij. Poslovanje z izgubo

je imelo za posledice čedalje večjo nelikvidnost, zamude pri plačevanju dobaviteljem, zmanjšanje ali celo prekinitev dobav surovin in mazuta ter grožnje z odklopom elektrike. Vse to je povzročilo zmanjšanje proizvodnje, neredno izplačevanje plač in pošiljanje delavcev na čakanje.

Uprava je zaradi tega pripravila sanacijski program poslovanja v naslednjih treh letih, ki je predvideval povečanje prodaje ter nižje stroške proizvodnje tudi na račun zmanjševanja števila zaposlenih, a ga Splošna banka Koper, ki jo je Lesonit zaprosil za 250 milijonov tolarjev kredita, ni hotela podpreti, po februarjem sestanku z ministrom za gospodarske dejavnosti pa je pripravljena dati kredit z državnim poroštvo samo v primeru, če se Lesonit reorganizira v holding s hčerinskimi družbami, kar bi po mnenju strokovnjakov v navezi z enim ali več poslovnimi partnerji omogočilo bolj racionalno organizacijo oziroma znižanje stroškov proizvodnje.

Če bo Lesonit našel ustrezne partnerje, ki se bodo vključili v sanacijo, naj bi za sedanji obseg proizvodnje zadostovalo 350 delavcev, ostalim pa bi morali poiskati delo v drugačnih proizvodnih programih ali kje drugje.

Ustanovljena
Nogometna šola Bistrice

Vodstvo mlajših selekcij Nogometnega kluba Ilirska Bistrica je skupaj s starši otrok, ki so včlanjeni vanje, v začetku junija ustanovilo športno društvo z imenom NOGOMETNA ŠOLA BISTRICA. Novoustanovljeno društvo je v bistvu nadgradnja dosedanjih izkušenj z mlajšimi selekcijami in pomeni nov korak k boljši organizaciji in predvsem k boljšemu strokovnemu delu. Izkazalo se je namreč, da je delo z mladimi nogometaši vse preveč ležalo na ramenih trenerjev selekcij in entuziastov, ki so se pritoževali nad mačehovskim odnosom vodstva kluba do najmlajših.

Nov prizidek bo junija sprejel prve oskrbovance

V petek, 16. maja, je Dom starejših občanov odprl nov objekt, pravzaprav prizidek k spodnji, skoraj šest let stari stavbi. V prizidku skupne površine 1.100 kvadratnih metrov, ki ga je po načrtih arhitekta Zdravka Leskovića v slabem letu dni zgradilo SGP Primorje Ajdovščina, je poleg spremljajočih prostorov še sedem dvoposteljnih in osem enoposteljnih sob, v katere se bo prve dni junija vselilo 22 oskrbovancev. V Domu starejših občanov, ki je popolnoma zaseden, živi 196 ljudi, na sprejem pa čaka kar 80 prosilcev.

Marija Šlenc Zver, direktorica ilirskobistriškega Doma starejših občanov, kombiniranega zavoda, ki ne skrbi samo za starejše, ampak tudi za mlajše osebe s telesnimi ali duševnimi motnjami (takih je 119), je na priložnostni svečanosti ob odprtju prizidka dejala, da so potrebe po institucionalni oskrbi starostnikov v eni izmed najstarejših slovenskih občin iz leta v leto večje, spreminjajo pa so tudi pričakovanja in potrebe nekaterih upokojencev, ki niso zadovoljni z doseženim stanovanjskim standardom in bi radi več zasebnosti, samostojnosti oziroma vsega tistega, kar izboljša kvaliteto življenja. Da bi ustregli njihovim željam, so se odločili za gradnjo prizidka, ki je po njenem velika pridobitev za dom, za ilirskobistriško občino in tudi za širše okolje.

Vodja investicije in pomočnik direktorice Marjan Blokar je dejal, da bo nova pridobi-

tev vsaj nekoliko skrajšala spisek čakajočih na sprejem in dvignila kakovost uslug ilirskobistriškega Doma starejših občanov, saj je prizidek povezan z matično hišo, hkrati pa je od nje tudi ločen. Pogledi na izgradnjo tovrstnih domov se spreminjajo: višji bivalni standard bo vse bolj "naravnano po meri človeka in ne zgolj po meri veljavnih normativov za takšne ustanove". Kljub temu je bila naložba vodena skrajno racionalno. Skupaj z ureditvijo okolice je ocenjena na 152 milijonov tolarjev, ki jih je v celoti pokrila Dom starejših občanov.

Objekt je pred številnimi povabljenici, predstavniki občine in izvajalci del uradno odprl Albin Knafelc, ki se bo prvi vselil v eno od petnajstih novih sob. V kulturnem programu je pod vodstvom Dimitrija Grlija nastopila pevska skupina Doma starejših občanov.

V prizidek ilirskobistriškega Doma starejših občanov se bo kmalu vselilo 22 novih stanovalcev. Nekateri si bodo sobe opremili po lastnih željah.

KONJENIŠTVO

Obisk turističnih kmetij in gradov

Konjeniško društvo "Snežnik" Ilirska Bistrica je 26. in 27. julija 1997 pripravilo drugi pohod "Snežniške konjenice", tokrat po gradovih in turističnih kmetijah ilirskobistriške občine. Na konjeniškem poligonu Žabovica se je v soboto zbralo 19 konjenikov, nekaj članov društva pa se jim je pridružil kasneje, tako da jih je na pohodu sodelovalo 25.

Kolona konj in jezdecov se je iz Ilirske Bistrice odpravila proti turistični kmetiji Bubec pri Zareču, od tam pa je krenila proti Smrjam in na Premski grad (na sliki). Po kratkem odmoru so se spustili v Spodnjo Bitnjo ter obiskali podkovskega kovača in turistično kmetijo Janežinovi na Janeževem Brdu. Pot jih je nato vodila na Šilen tabor ter grad Kolec pri Knežaku, kjer jim je Franc Gombač v gostilni Zala povedal marsikaj zanimivega o gradovih na ilirskobistriškem tudi v podgraškem narečju. Prvi dan pohoda so konjeniki zaključili na Mašunu pred tamkajšnjo graščino.

V nedeljo so prijezdili na Sviščake in se po jablanski poti mimo Kozleka spustili do Jabla-

nice in starega gradu, na Žabovico pa so prispeli vsi jezdec in konji nepoškodovani ob 18. uri zvečer.

"Snežniške konjenice", ki namerava v prihodnjih letih obiskati še druge kraje v ilirskobistriški in sosednjih občinah, je poveljeval njen stotnik Jadran Dekleva, organizacijski odbor (Marjan Benigar, Vladimir Vinšek in Marjan Logar) je vodil predsednik društva Andrej Jelen. Pohoda so se udeležili tudi člani "Kumske konjenice" in Konjeniškega društva "Jezerina" iz Obrova ter zamejci iz Italije, na ciljnim prostoru pa sta Franc Martinčič in Sandi Gombač, predstavnika Združenja konjenic Slovenije, vsem skupaj zaželela še veliko medsebojnega sodelovanja.

ROKOMET

LIČANOV MEMORIAL

Snežnik

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

Ustanovitelj: Borislav Zelnulović

Izdajatelj: "GA Commerce", Bazoviška 40

Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zelnulović

Uredniški odbor: Dragica Prosen, dr. Ivica Smajla, Vojko Čeligoj, dr. Maksimilijan Modić, Ivko Spetič (predsednik)

Urednik in novinar: Ksenija Montani
Lektor: Nevenka Ujčić
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič

Tisk: "GA Commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1400 izvodov

POEZIJA

Kette v Sarajevu

Ismetu Bekriću, pesniku, dramatik in prevajalcu iz Bosne in Hercegovine, ki že od leta 1993 živi v Ilirski Bistrici, se je izpolnila še ena velika želja - potem ko je bila "Zimska romanca", že druga knjiga Kettejeve poezije, ki jo je prevedel v bosanski jezik, februarja in marca predstavljena v Ilirski Bistrici in Društvu slovenskih pisateljev v Ljubljani, so jo sredi maja spoznali tudi njegovi rojaki v Slovenici v Sarajevu.

"Cankarjevi dnevi", skupek različnih kulturnih prireditev, ki jih že vrsto let organizira Slovensko kulturno društvo "Cankar" Sarajevo (letos mu je pomagal tudi Cankarjev dom iz Ljubljane), so bili lepa priložnost za predstavitev Kettejevih pesmi v bosanskem jeziku. Kljub temu, da je Dragotin Kette v Bosni in Hercegovini skoraj neznan, sta ga prevajalec in slovenist dr. Juraj Martinović ob prepevanju Zbora SKD "Cankar" Camerata Slovenica približala marsikomu, saj je prireditev izzvenela kot odraz njegovega spoštovanja in interesa do slovenske kulture. Predstavitve "Zimske romanca", zadnje prireditve v okviru letošnjih "Cankarjevih dni", sta se poleg učencev Osnovne šole "Safvet-beg Bašagić" (obnovljena je bila s pomočjo Slovenije, zato ji pravijo tudi slovenska šola) udeležila še pesnica Ferida Duraković in Drago Mirošić, veleposlanik Republike Slovenije v Republiki Bosni in Hercegovini.

UREDILI
POTI

Vrbica - Krajan male vasi Vrbica so sončni vikend izkoristili za ureditev poti od Vrbice do vrha klanca. To "roboto", kot Vrbičani rečejo prostovoljnemu delu, so vaščani opravili s traktorji in ostalimi stroji. Z ureditvijo poti so vaščani zaščitili vas pred jesenskim dežjem.

P. Nikolić

Oton Župancič
SNEŽNIK

Snežnik skoz okno gleda me ves čas,
kako pero mi teče po papirju.
"Minljivi smo, drobni proti vsemirju
to tvoje črkanje, in ti, in jaz..."

- Ti, ki komolce si razprl in rame
udobno sklonil, pa si še visok,
da s temenom zadevaš ob obok -
je mera tudi zate? - "Tudi zame.

Denes in jutri in še nekaj časa
ponosno kopljemo se v vsaki zori,
a pisano človeku je gori:
imena nič, spomina več, ne glasa!"

(DZS, Lj., 1959, Zbrano delo, 3)

REKREACIJA - MALI NOGOMET

REKORDNA UDELEŽBA V ZIMSKI LIGI

Športna zveza je pripravila to zimo že četrto po vrsti Zimsko ligo malega nogometa. Na tem tekmovanju je dana možnost registriranim igralcem nogometa, da se v zimskem premoru preizkusijo v tem športnorekreativnem tekmovanju. Kljub napovedim o udeležbi najboljših igralcev iz bližnje okolice za nekatere ekipe, so se odzvali v zelo velikem številu tudi rekreativci in mladi tekmovalci. S tem so potrdili cilj organizatorja, da se merijo med seboj predvsem v športnem duhu fairplaya in ne samo za naslove najboljšega. To je posebej poudarjeno pri organizaciji in bo tudi primerno nagrajeno na koncu tekmovanja.

Tekmovanje je začelo že v nedeljo 9. decembra s tekmami prvega kroga. Tokrat beležimo rekordno število nastopajočih igralcev in ekip. Med ostalimi sta dve ekipi tudi iz sosednjega območja Hrvaške (Lipa in Pasjak - Romi bar) kar daje prireditvi prividih mednarodnega značaja. Nastopa več kot 200 igralcev v 16 ekipah, ki se najprej pomerijo v dveh predtekmovnih skupinah po osem ekip. V tem delu si morajo priboriti najboljše mesto saj le prvo in drugo vodi v boj za naslov prvaka v dveh končnih obračunih. Ekipa uvrščena v skupini na vsa nižja mesta se bodo pomerila predzadnji dan tekmovanja le za uvrstitve od 5. do 16. mesta. Finalni obračuni za razvrstitev na najvišja mesta bodo tako v soboto, 2. februarja, ko bodo podeljena tudi vsa priznanja.

Vse tekme se bodo igrale v športni dvorani OŠ Antona Žnidaršiča v Ilirski Bistrici bodisi ob sobotah ali nedeljah odvisno od razpoložljivih terminov v dvorani.

Drugi krog je igran v soboto, 15. in nedeljo 16. decembra. V skupinah so

že nekoliko bolj znani kandidati za najvišja mesta. Lestvici sta naslednji:

Skupina A

1. Okrepčevalnica Danilo(6)
2. Podgrad(6), 3. Kočanja(3),
4. Kadeti NK(3), 5. Elektro Skok(3),

6. ŠD Zlatorog(3), 7. Brkini(0), 8. Dolina ljubavi(0)

Skupina B

1. Avtoshop, 2. ZAP Poklar - Kudra, 3. Romi bar, 4. Kim, 5. Balasty,
6. Autsajder, 7. Lipa, 8. Zidarstvo Šlosar

POGOVOR V TRIGLAV PUBU

V četrtek, 6. decembra 2001 je bila v Triglav pubu zanimiva prireditev, imenovana »POGOVOR V TRIGLAV PUBU«

Prvi gost tega »talk show-a« je bil Darko Milanič, dosednji kapetan slovenske nogometne reprezentance, ki je spregovoril tako o svoji nogometni karijeri in uvrstitvi Slovenije na svetovno nogometno prvenstvo, kot tudi o svojem zasebnem življenju, hobijih, prostem času. Nastopila je tudi glasbena skupina Malibu.

Prireditev, ki jo v posnetku predvajata tudi RADIO 94 ter TV GALEJA je vsekakor vredna ogleda. Potekala bo najmanj enkrat mesečno, povezoval pa jo bo Aleš Zidar, novinar radia 94.

Pokrovitelji pogovora v Pubu so bili Triglav Pub Il. Bistrica, Džedo Marmi iz Postojne in gostilna Pod gradom, Frank Dunja, Gornja Bitnja

Naslednji »POGOVOR V TRIGLAV PUBU« bo januarja. *Bojan Oblak*

VOŠČILO

PLANINSKO DRUŠTVO SNEŽNIK ILIRSKA BISTRICA
ŽELI VSEM SVOJIM ČLANOM PLANINSKEGA DRUŠTVA IN
OSTALIM PRIJATELJEM PLANINCEM TER POSLOVNIM
PARTNERJEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO TER
USPEŠNO NOVO LETO 2002.

REKREACIJA - ODBOJKA

TEKMOVANJE NA MEDOBČINSKEM NIVOJU

Devet (9) ženskih ekip in šest moških (mešanih) ekip daje športnorekreativni ligi v odbojki za sezono 2001-2002 nov pomen - ne samo zaradi množičnosti temveč tudi zaradi nastopanja ekip iz kar štirih občin. Razlogov za takšen odziv je verjetno več. Osnovni pa je v tem, da je odbojka lahko zelo zanimiva rekreativna panoga in da so tekmovanja le nadgradnja redne rekreacije posameznikov. Nekaj je nedvomno k temu razmahu pripomogla ureditev igrišča za odbojko na mivki in organizirane poletne aktivnosti na Športnem centru Trnovo, kjer so se zbirali rekreativci in rekreativke, tudi iz bistriške in sosednjih občin.

Na športni zvezi je kar precej dela ob dejstvu, da se po razpisu tekmovanja še vedno prijavljajo nove ekipe saj se je potrebno prilagoditi vsem, ki želijo nastopiti. Za organizatorji sta že dve tekmovanji od šestih predvidenih tako v ženski kot moški (mešani) konkurenci. Turnirski sistem omogoča nastop ekip enkrat mesečno. Na vsakem turnirju ekipa odigra dve tekmi za kateri dobi največ štiri točke za dve zmagi, ki se ji prištejejo v točkovanju turnirja (k točkam za uvrstitve na turnirju do največ osem, če je osem nastopajočih ekip).

Za ženske ekipe sta izvedena do sedaj dva turnirja v telovadnici OŠ Košana. Na prvem 14.11. je sodelovalo 6 ekip, na zadnjem 15. 12. pa kar osem.

Lestvica s skupnimi točkami obeh turnirjev je sledeča: 1. Pivka 20 T,

2. RSR Il. Bistrica 11 T, 3. Postojna SŠ I 9 T, 4. Rwožce Il. Bistrica 8 T, Košana mlade 8 T, 6. Košana 7 T, 8. Piškotek, Knežak 4 T, 9. Puščice, Knežak 2T, in 10. Postojna SŠ II 0 T.

Moške ekipe so odigrale dva turnirja šestih sodelujočih ekip. Prvi turnir je bil v soboto, 24. 11. v Športni dvorani v Il. Bistrici, drugi pa v soboto, 8. 12. v telovadnici OŠ Podgora.

Lestvica je sledeča: Dopolnimo v ponedeljek!

1. Tangice, Postojna 20 T, 2. RSR Il. Bistrica 14 T, 3. Divača 12 T, 4. Postojna 10 T, 5. Ekipa EC, Il. Bistrica 8 T in 6. Weis pub, Pivka 2 T. *Z.D.*

ČESTITKA

Športna zveza Ilirska Bistrica

vošči vsem občanom in občankam,

še posebejpa vsem športnicam, športnikom in športnim delavcem, veseli Božič in srečno Novo leto 2002 ter veliko športnih uspehov.

VOŠČILO

ŠPORTNO DRUŠTVO CARINIK ILIRSKA BISTRICA

VAM ŽELI VESELE BOŽIČ

TER SREČNO IN VESELO NOVO LETO.

NOVOLETNO VOŠČILO

ŠPORTNO REKREATIVNI KLUB PREGARJE

VAM ŽELI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN SREČNO NOVO LETO.

HTC ŠPORT
ŠPORTNA TRGOVINA
PTC MIKOZA
tel. 05/710-11-38
e-mail: htc@siol.net

ŠEPEC d.o.o. Postojna
prodajni center Jurček
Ljubljanska 15
tel. 05/726-51-47
TRGOVINA DIRENDAJ
DIRENDAJ - OTROŠKI RAJ

OMNIA ŠPORT

TRGOVINA OPREME ZA ŠPORT IN PROSTI ČAS

V MESECU JANUARJU VAS VABIMO

NA VELIKO POSEZONSKO
RAZPRODAJO OBUTVE IN OBLAČIL.

TRGOVINA ILIRSKA BISTRICA TPC MIKOZA

Bazoviška 32, 6250 Ilirska Bistrica

tel: 05/7101057, faks: 05/7101058

Vaš zavoj
v leto 2002
naj bo odločen
in premišljen.
Predvsem pa
varen. Srečno.

Smučarski klub Snežnik
Ilirska Bistrica

OHRANITE MLADOST, ZDRAVJE IN VITALNOST!

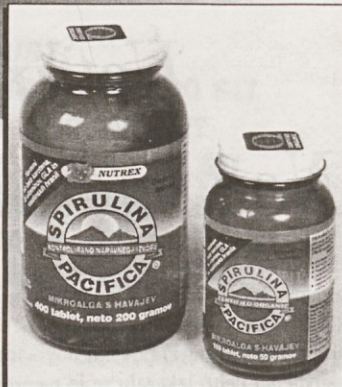
SPIRULINA
PACIFICA

Obogatite svojo prehrano z mikroalga iz oceanskih globin, ki je naravni vir vitaminov, mineralov, antioksidantov in vseh esencialnih aminokislin.

Spirulina PACIFICA

lahko kupite v vseh

dobro založenih lekarnah in trgovinah z zdravo hrano.

KAKO POSLUJE PODJETJE MOBITEL

Spoštovani.

Pred dobrim letom sem v Vašem mobitel centru v Kopru kupila GSM Benefon Twin. V letu dni je bil že petkrat (5x!) na Vašem servisu na popravilu. Po zadnjih dveh servisih sem nazaj dobila nepopravljen telefon in to po treh tednih. Nadomestnega telefona za čas popravila nisem dobila, ker ga zame nikoli ni bilo na razpolago. Ker uporabljam GSM v poslovne namene in je tudi številka objavljena v reklamnem materialu, je zaradi tega prišlo tudi do izpada prometa.

Med drugim sem pri zadnjem popravilu na servis poslala tudi pisno prošnjo, da mi aparat ali enkrat za vselej popravite ali pa zamenjate z novim. Poklicala sem tudi na servis, a mi je gospod, ki se je javil (žal se ni predstavil) celo namignil, da se malce šalim, ker telefon kar naprej pošiljam na servis. Najbrž je mislil, da neznansko uživam, ker sem kar naprej brez aparata. V tem letu sem bila brez njega skupno okoli TRI MESECE, vseeno pa moram plačevati 2.500 SIT mesečne naročnine! Da potnih stroškov do servisa sploh ne omenjam (Il. Bistrica – Koper)!

Spoštovani, če naročniku, ki ima neprestane težave s telefonom nočete ali ne želite pomagati, bi se lahko vsaj malo bolj korektno obnašali do njega!

Moralo bi Vam biti v interesu, da so uporabniki vaših storitev zadovoljni, saj je na trgu konkurenca vedno večja. Upam, da boste čimprej spoznali, da niste nedotakljivi saj bodo v nasprotnem primeru izbrali drugega ponudnika. Sama bom takoj po preteku pogodbe v mesecu maju izbrala SI.Mobil, saj je po izkušnjah mojih poslovnih partnerjev pri njih način dela drugačen, uporabnikom prijaznejši!

Uporabnica storitev **MOBITEL – GSM**

Spomini na mlada leta

opisal v naslednjih vrsticah.

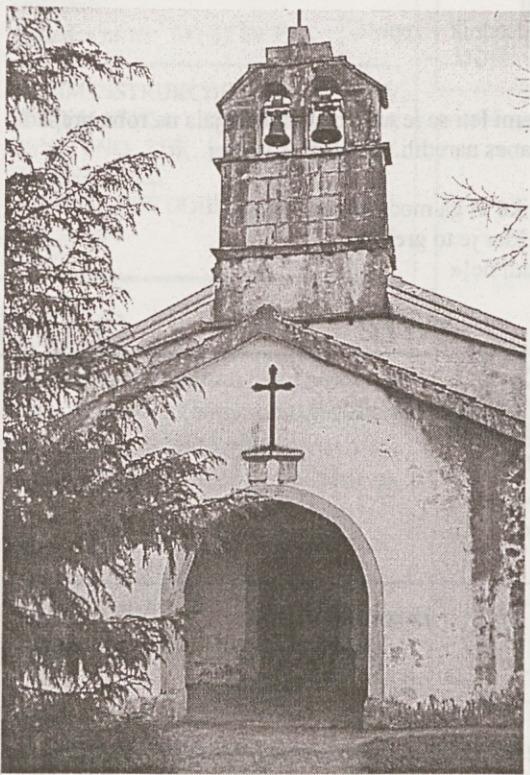
Na božični večer, ki smo mu pravili tudi Božična vilija, je od vsepovsod tako pokalo, da je zgedalo, kot da cele vasi med sabo kar tekmujejo, kje bo bolj grmelo. V zgodnjih petdesetih letih prejšnjega stoletja, na katere se nanašajo moji spomini, je bilo streljanje za božični večer dvakrat nevaren šport. Enkrat zato, ker so bila sredstva, s katerimi smo streljali silno nevarna, drugič pa zato, ker takratne oblasti tudi iz ideoloških razlogov niso na ta običaj gledale z simpatijami.

Priprave so tekale kar nekaj časa. Pripraviti in nabaviti je bilo potrebno karbid, ki pa se ga ni moglo kupiti kar v drogeriji. Trgovci so imeli prepoved prodaje karbida mulariji, vendar smo se znašli na druge načine. Karbid so namreč uporabljali ključavničarski mojstri, da so iz njega pridobivali aceten, nujno potrebno sredstvo pri avtogenskem varjenju. Karbida je bilo zato vedno dovolj pri roki. Karbid je pri spoju z vodo razvijal plin acetilen, kateri je pri vžigu povzročal eksplozijo. Od doma ali iz raznih odpadov smo privlekli raznovrstno posodo od škotel UNRE, odrezanih cevi in večjih ali manjših sodov. Kolikor je bila posoda večja, toliko strašnejši pok je povzročala. Z velikostjo posode je rasla tudi nevarnost poškodb, posebno, ker smo kar tekmovali med sabo.

Neke božične vilije pred kakimi petdesetimi leti so starejši fantje uprizorili pok, ki je bil tako močan, da so na cerkvi, okrog katere se je vse to dogajalo in pri sosednjih hišah popokale okenske šipe. Od nekod smo prinesli pravi benzinski 200-litrski sod,

PRAZNIČNO POKANJE

ki je bil brez dna in je imel na drugem koncu zvrtano luknjico. V luknjo, izkopano v zemljo, smo na nekaj kilogramov karbida zlili vodo in nanjo poveznili sod. Na sodu je sedel Ivo Jrečkov ter mašil luknjico z ritjo. Ko je Ive ugotovil, da se je nabralo dovolj plina, je zakričal Miletu Lenčovemu: »Pali, Mile!« Ta je z nekaj metrov dolgo fiziološko palico, na katerem koncu je gorela krpa, prižgal plin. Pok je bil tako strašen, da je pravi čudež, da smo ostali celi. Seveda se je vse skupaj slišalo tudi v dober kilometer oddaljeni miličniški postaji, in vrli možje so seveda takoj prihiteli v vas, mi pa seveda v beg.

Cerkev v Kosezah

Tista leta po vojni otroci nismo imeli, tako kot danes, na pretek obuval. Imel sem samo ene čizme, ki so bile pozimi nakovane z žebli zvezdarji, poleti pa razkovane. Prav tiste dni so mi doma naročili, naj nesem čizme na popravilo k čevljarju, ki smo mu pravili stric Šuštarjev. Bil je sicer dobrega srca, vendar smo se ga otroci po malem bali,

KRIŽ V SPOMIN MRTVIM PRIJATELJEM

Na poljih in travnikih, kjer danes rastejo poljščine in spomladi zacvetijo cvetlice v vsej svoji lepoti, se je pred 56 leti pretakala kri.

Med drugo svetovno vojno so bila bojišča v vasi Smrje ena izmed pomembnejših na našem področju. V bojih med partizani in Nemci, slednjih je bilo samo v Smrjah od štiri do pet tisoč, je vojni podleglo na tisoče ljudi. Vojake in druge ljudi, ki so v bojih umrli, so nekatere najprej prenesli v vaško cerkev, potem pa vse skupaj na skupno grobišče v Ločice, kjer so pokopali trupla ljudi skupaj z mrtvo živino. Vojna, ki je vasi prinesla ogromne izgube, med drugim je zgorelo tudi 22 gospodarskih poslopij in 4 hiše, se je na našem območju končala 5. maja 1949 s kapitulacijo Nemcev, štiri dni kasneje pa je vojna vihra potihnila na celotnem slovenskem območju.

Pred tremi leti je našo vas obiskal eden izmed preživelih nemških

vojakov, ki danes živi na Avstrijskem Koroškem. Po končani vojni je gospod, katerega ime mi žal ni uspelo izvedeti, preživel še štiri leta v ujetništvu na območju Pivke, kjer je delal kot mizarski mojster.

V spomin umrlim soborcem, med katerimi so bili tudi njegovi najboljši prijatelji in vsem tistim, ki so svoje življenje izgubili v ujetništvu je izdelal križ, ki ga je želel postaviti na skupno grobišče v Ločice. To zaradi agrarno obdelanih zemljišč ni bilo mogoče.

Križ, ki je ročno izdelan, je zdaj shranjen v vaški cerkvi. Želja je bila, da bi ga postavili v bližnjo okolico cerkve, vendar pa se s tem zagotovo ne bi vsi strinjali.

Pol stoletja je še vedno premalo, spomini na vojne grozote so v srcih mnogih še živi in postaviti križ nekdanjim vojnim nasprotnikom bi bilo tvegano dejanje. Mogoče nekoč, ko bodo ostali le spomini, bo križ vendarle postavljen, kajti v vsaki vojni ugasne na tisoče nedolžnih življenj, pa tudi če na nasprotnikovi strani. Navsezadnje gre le za spomin.

Nataša Grlj, Smrje

RIBARNICA

Agata Valenčič s.p.

Titov trg 8, Ilirska Bistrica
tel.: 05/71-45-746

**OD TORKA DO PETKA
DNEVNO SVEŽE RIBE!**

URNIK

ponedeljek in sobota

8 - 12

torek, sredo, četrtek in petek

8 - 12 in 14 - 17

**FIZIOTERAPIJA
IN TRGOVINA**

Rozmanova ul. 1

6250 Ilirska Bistrica

TRGOVINA - tel./fax.: 05/710-12-56

FIZIOTERAPIJA - tel.: 05/710-12-55

* ORTOPEDSKA OBUTEV

* MERILNIKI

KRVNEGA PRITISKA

* INKONTINENČNI PROGRAM

* NOGAVICE ZA KRČNE ŽILE

* VSI OSTALI

ORTOPEDSKI PRIPOMOČKI

VOŠČILO

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO
VAM ŽELI
PODJETJE PLAMA PUR.

Snežnik

VOŠČILO OB NOVEM LETU

UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK VOŠČI VSEM SVOJIM
BRALKAM IN BRALCEM TER POSLOVNIM PARTNERJEM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO.

**ZAVAROVALNICA TRIGLAV,
OBMOČNA ENOTA POSTOJNA**

*želi svojim poslovnim partnerjem,
sodelavcem in zavarovancem
prijetne praznike in v vseh pogledih
uspešno novo leto.*

triglav

Naslednje leto pa spet nekaj novega in navada se je prenesla tudi v današnje dni, vendar današnji mladini ni treba dosti misliti, s čim naj streljajo, ker imajo denar in si kupijo petarde in rakete kar v trgovini.

Danilo Pugelj

Veselite na poti do cilja

Vsak človek si zastavi nek cilj, neko vodilo, ki mu daje moč in motivacijo v življenju. Vsakega cilja pa ni mogoče doseči. Če ste tudi vi kdaj doživeli neuspeh, ki vam je vzel pogum in voljo, preberite to zgodbo. Dostikrat namreč doseči cilj, ki ste si ga zastavili ni najpomembnejše.

Dva prijatelja sta se odločila izkopati veliko jamo. Med tem, ko sta kopala, so se pojavili starejši fantje in ju povprašali, kaj počneta.

Navdušeno sta jim odgovorila, da nameravata skopati luknjo skozi zemljo. Fantje so se jima začeli smejati in povedali so jima, da je nemogoče skopati luknjo skozi naš planet.

Toda fantka sta kopala naprej in čez nekaj časa sta našla skrinjo, v kateri se je skrivalo veliko bogastvo. Pokazala sta svoj zaklad presenečenim gledalcem in jim tiho, zaupno dejala: »Čeprav nisva mogla izkopati luknjo skozi zemljo, pogledajte, kaj sva pri najinem poizkusu odkrila!«

Njun cilj je bil daleč preveč ambiciozen, toda vseeno ju je pripeljal do tega, da sta začela kopati!

In ravno zato si je potrebno postaviti nek cilj - da nas prisili k aktivnosti, k delovanju na poti, katero smo si zastavili.

Vsak cilj ne bo moč doseči. Vsakega dela ne bomo opravili uspešno. Vsaka zveza se ne bo obnesla. Vsaka želja se nam ne bo izpolnila. Vsaka ljubezen ne bo trajala večno. Vse sanje se nam ne bodo uresničile... Toda ko nam na poti k cilju zmanjka moči in ga ni več mogoče doseči, bomo mogoče lahko rekli: »Ni mi popolnoma uspelo, toda pogledaj kaj sem našel na svoji poti! Pogledj vse te čudovite reči, ki so vstopile v moje življenje, ker sem poizkusil nekaj narediti!«

Kopanje je tisto, skozi katerega živimo naše življenje. In verjamem, da je tisto, kar je resnično pomembno in kar v končni fazi šteje, veselje in uspeh na poti k cilju.

SAM

Spet sem sam,
pretvarjam se da tu je;
čisto sam,
sprehajava se v jutru.

Ni je, a nežno me objema,
in ko sem izgubljen, oči zaprem - takoj me najde!
V dežju, pločnik kot srebro je,
vse luči, skrivnostne so v reki
v temi so drevesa polna zvezdic
in vse kar vidim - sva le ona, jaz - za vedno skupaj...

Vendar vem, vse le sanje so,
sam s sabo govorim - in ne z njo.
In čeprav, vem, da slepa je,
pravim si, prišel bo najin čas!
Ljubim jo, a ko noč je mimo,
je ni, in reka je le reka.

Brez nje pa - ves svet se spremeni mi
drevesa gola so in polne ulice so tujcev.

Ljubim jo, a vsak dan učim se:
ves ta čas, sem si le lagal;
brez mene se svet naprej vrti ji,
svet, ki poln je sreče, sreče, ki je ne poznam.

Ljubim,
ljubim,
ljubim,

A z njo le v mislih sem!

Modrosti

Nihče ne pleše trezen, razen
če je popolnoma nor.

Optimist misli, da živimo v
najboljšem možnem svetu,
pesimist pa to ve.

Motiti se je človeško,
odpuščati pa božansko.

Človeško se je motiti,
neumno pa je vztrajati v
napaki.

Nihče ni tako star, da bi se
mu zdelo nemogoče živeti še
eno leto.

Kogar ljubijo bogovi, umre
mlad.

Kar me ne uniči, me okrepi.

Razumni ljudje se
prilagodijo svetu.
Nerazumni skušajo sebi
prilagoditi svet. Ves
napredek torej temelji na
nerazumnih ljudeh.

Zgodovina je verzija
preteklih dogodkov, za
katere so se ljudje odločili
da se strinjajo o njih.

Internet

DNEVNIK NEKEGA BOSANCA

Zaradi vojne je neki Bosanec s svojo družino zapustil domovino in odšel v Kanado...

1. avgust:

Vselili smo se v našo novo hišo v Kanadi. Tako sem vznemirjen! Tukaj je tako lepo. Planine so prekrasne. Komaj čakam, da jih vidim prekrite s snegom.

10. oktober:

Kanada. To je najlepša dežela na svetu. Listje je dobilo vse tiste rumene in oranžne barve. Vozil sem se v naravi in videl par jelenov. To so najlepše živali na svetu. Ljubim Kanado.

11. november:

Dan spomina (kanadski državni praznik). Kmalu se bo začel lov na jelene. Ne morem si predstavljati, da bi lahko kdo ubil tako prekrasno žival. Upam, da bo kmalu zapadel sneg. Tako je lepo!

8. december:

Nocoj je zapadel prvi sneg. Vstal sem, in videl vse pokrito z belim pokrivalom. Izgleda kot najlepša razglednica. Šli smo pred hišo in očistili sneg s stopnic ter dovoza, potem pa smo se kepali (jaz sem zmagal). Ko je šel mimo plug, smo morali ponovno očistiti dovoz. Kako je Kanada

prekrasna. Ljubim to državo.

14. december:

Nocoj spet sneži. Sploh nisem mogel z avtom ven, da bi se odpeljal v službo. Tukaj je zares lepo, le malce sem utrujen od kidanja snega. Spet prekleti plug.

21. december:

Ta bela nesnaga je spet padala celo noč! Dobil sem žulje od kidanja pa tudi hrbet me boli. Ta šimpanz z plugom kot da se skriva izza vogala in čaka, da jaz očistim pred vhodom. Idiot!

25. december:

Srečen ledeni Božič. Še nekaj hudičevega snega! Če dobim v roke to barabo, ki vozi plug, ga bom ubil! Vrag jih pocitraj, ker ne posipajo več soli po cestah da bi se sneg prej stopil.

27. december:

Nocoj zopet sneg. Že tri dni ne grem nikamor, razen očistiti sneg, kadar gre mimo plug. Nikamor ne morem, avto se je »zaglavil« v kupu snega pred vhodom, pa še mraz mi je. Pravijo, da bo nocoj padlo še novih trideset cm tega belega hudiča.

28. december:

Vremenska napoved je bila slaba. Zapadlo ga je pol metra. Če se bo tako

nadaljevalo, se ne bo stopil do poletja! Plug se je »zaglavil« in tisti puhoglavci je prišel k meni, da bi si sposodil lopato. Rekel sem mu, da sem polomil že šest lopat, ko sem čistil to belo nesnago, ki jo je on nakopičil pred moj vhod s plugom. Komaj sem se zadržal, da mu je nisem zlomil na glavi!

4. januar:

Končno sem šel iz hiše. Šel sem v trgovino, da nakupim nekaj hrane in ko sem se vračal, sem udaril z avtom jelena. 3.000 dolarjev škode na avtu! Te preplete pošasti bi bilo treba pobiti. Povsod so. Zakaj jih niso minulo jesen lovci iztrebili...

3. maj

Peljal avto k mehaniku. Neverjetno, kako je zarjavel od prelete soli, ki jo povsod sipajo.

10. maj:

Selim se na Florido. Sploh si ne morem predstavljati, kako lahko normalen človek živi v tej preletni Kanadi!

SE NADALJUJE...

Prevod in priredba: B.O.
Naslov izvirnika: Dnevnik
jednog Bosanca, vir: internet

Vici

KROŽEK

Lojze: "Niti najmanj me ne mika, da bi šli nocoj na KONFERENCO od SDS-a!"

Leo: "Tudi mene ne, ampak pomisli, kako bi bili veseli, če nas ne bi bilo!"

Lojze: "Imaš prav, potem pa moramo iti."

NESREČA

Leo: »Kaj si pa delal, da ti je počila guma na avtu?«

Ivan: »Povožil sem flašo...«

Leo: »Pa kaj je nisi videl?«

Ivan: »Ne, jo je imel naš predsednik v žepu!«

KORAK NAPREJ

Na tiskovni konferenci ZZZP:

»Prijatelji, še pred kakimi tremi leti se je naša občina nahajala na robu prepada, vendar smo od tedaj pa do danes naredili velik korak naprej...«

SPOVED

Pride pobožen občan k župniku in ga med drugim vpraša:

»Oče, včlanil sem se v ZZZP. Mar je to greh?«

»No, greh sicer ni, lepo pa tudi ne!«

Šale

NOSTALGIJA I.

Kaj bi v tem trenutku počel Tito, če bi bil še živ?

Obupano bi praskal po pokrovu krste!

NOSTALGIJA II.

Gredo črvi iz Dedinja in si pojejo:

»Mi smo Titovi, Tito je naš!«

Dr. Laden
priporoča...

Nagrado, zajtrk za 23 oseb
prejme... občinski svet...

FOTO FANTASY

FOTOGRAFIJE V ENI URI v Ilirski Bistrici
Bazoviška 32, tel.: 05/ 714 43 11

**ALBUMI
OKVIRJI
FOTOGRAFSKA
OPREMA
FOTOAPARATI
DALJNOGLEDI
FILMI**

Za najlepše trenutke v letu smo vam pripravili veliko ugodnosti in bogato ponudbo, da lahko obdarite in razveselite svoje najdražje.

★ Fotoaparat Canon BF 800 s torbico 8.900 SIT
★ Fotoaparat Canon Prizma ZOOM 65 21.900 SIT
darilo torbica Mc. LAREN

DO 31.12.2001 DOBI VSAK KUPEC DARILO!

Dom na Vidmu
Gregorčičeva 2, Ilirska Bistrica
tel. 05/71-41-344

ODPRTO: od ponedeljka do sobote od 10.00 do 21.00

VIDEO TOP 10 VHS

1. ŠESTI DAN znanstvena fantastika
2. CELICA thriller
3. DOKAZ ŽIVLJENJA thriller
4. NJENI TASTARI komedija
5. NEZLOMLJIVI thriller
6. ZELENA MILJA drama
7. MOŽJE ČASTI thriller
8. ZAČARAN komedija
9. VERTIKALA SMRTI akcija
10. PREŽEČI TIGER, SKRITI ZMAJ akcija

POSOJAMO TUDI FILME NA DVD - PREKO 200 NASLOVOV!

GOSTILNA S PRENOČIŠČI
POTOK
Ema Deželak s.p.

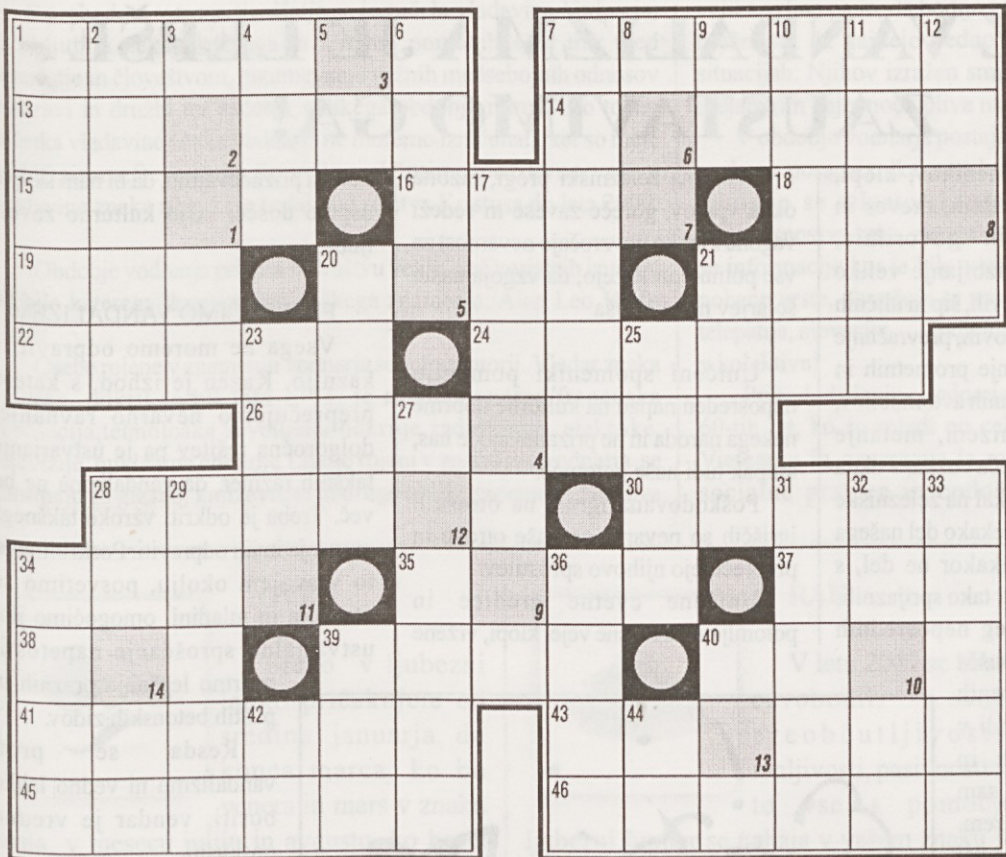
Dolenje 64, 6254 Jelšane
tel. +386 (0)5/71-42-648
GSM: 041/747-657

V soboto, 22.12. se bomo pozabavali in zaplesali skupaj s klapo »MORE«

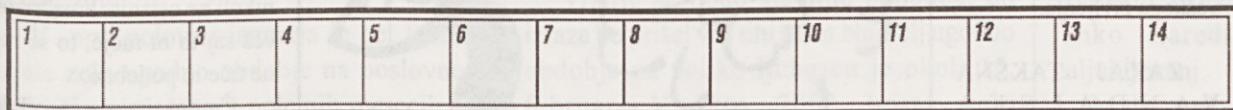
31.12. vas vabimo k nam na **SILVESTROVANJE**
1.1.2002 pa na **NOVOLETNI PLES**

**ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER VELIKO SREČE IN ZDRAVJA
V NOVI LETU.**

NAGRADNA KRIŽANKA Z GESLOM

ČRKE V OZNAČENIH POLJIH PRENESITE V SPODNJI LIK, KJER DOBITE NOVOLETNO VOŠČILO.

Mali oglasi

V Ilirski Bistrici ugodno prodamo adaptirano 3-sobno stanovanje, 55 m² v podprtiljiču bloka na Župančičevi ulici; Informacije na tel: 041/329-475

V Vrbici prodam 3.035 m² zazidljivo parcelo; Ponudbe na tel: 041/449-688.

Kupim stanovanje v Ilirski Bistrici od 50 - 70 m² v Prešernovi, Župančičevi, Gregorčičevi ulici ali na Vojkovem drevoredu. Ponudbe na tel.: 041/ 345 -753.

Prodamo dvosobno stanovanje cca. 60 m². Ponudbe na telefon: 00492331330500 ali v uredništvo Snežnika.

V Vrbici pri Ilirski Bistrici prodam DVE ZAZIDLJIVI PARCELI, velikosti 3.035 m² in 1.600 m². Telefon 041/449 688.

KUPIM vikend na Sviščakih. Ponudbe v uredništvo Snežnika.

V Ilirski Bistrici, Aljažev breg, PRODAM starejše gospodarsko poslopje, lokacija primerna za spremembo v stanovanjsko hišo, v izmeri 135 m² in z dvoriščem v izmeri 95m², z dvema garažama, ter z elektriko in vodo, po ugodni ceni. Možnost nakupa sosedovega zemljišča. Informacije na tel. 05/ 71 41 842 ali 05/ 71 45 129

IŠČEM kupca za polovico vikenda na Sviščakih. Ponudbe na tel: 041 52 89 79

NUDIM INŠTRUKCIJE IZ PREDMETOV MATEMATIKA IN FIZIKA ZA OSNOVNO TER 1. IN 2. LETNIK SREDNE ŠOLE. INFORMACIJE DOBITE NA TELEFON: 031/278-353

Vodoravno: 1. rimski zgodovinar (Gaius Crispus, 86 – 35 pr. n. št.), 7. znanstvena panoga, 13. dolina v Julijskih Alpah, 14. berač, potepuh, 15. ubožica, sirota, 16. konec molitve, 18. ime slovenskega glasbenega pedagoga Dariana, 19. žensko ime, 20. zagozda, 21. irsko otočje, 22. provinca in mesto v vzhodni Etiopiji, 24. sokolski pozdrav, 26. mesto v srednji Italiji, 28. ameriški filmski režiser in producent (Stanley), 30. jezero na severu Rusije, 34. slovaški pesnik (Janko), 35. Ober, 37. bes, 38. fraktura, 39. glavno mesto province Adrar v Mavretaniji, 40. ozek žleb v deski, 41. možnost za rešitev iz težkega položaja, 43. priprava za dviganje tekočin, 45. bančnik, bankir, 46. izdelovalec večjih kosov pohištva.

Navpično: 1. bojazen, 2. prizorišče, 3. slovenska gledališka igralka (Ančka), 4. pritok Save na meji med Hrvaško in Bosno, 5. okrajšava za starejši, 6. filipinsko jezero, 7. vrh pri Triglavu, 8. zvok, 9. enaki črki, 10. gosta juha iz mesa in zelenjave, 11. madžarski politik (Janos), 12. Mojzesov brat, 17. rimska boginja obrti, 20. polotok med Črnim in Azovskim morjem, 21. francoski kronist, 23. menično poročstvo, 25. plenum, seja, 27. gledališče, 28. kraj na Gorenjskem s kovaško industrijo, 29. indijski fizik, nobelovec leta 1930, 31. spojina alkohola s kislino, 32. Murnikov literarni junak, 33. gričevje z mnogimi oazami v Sahari, 34. društvo s posebnimi nameni, 36. reka, ki teče skozi Firence, 39. vzdevek Goethejeve matere, 40. lopa, kolnica, 42. kratica za nogometni klub, 44. kemični simbol za element americij.

Dimitrij Grlj

NAGRADO,
VEČERJO ZA DVE OSEBI PRI
GRILL DANILU,
za novembrsko križanko prejme:

NATAŠA BERNETIČ
ROZMANOVA 24 D, 6250
ILIRSKA BISTRICA

ČESTITAMO SREČNI
NAGRAJENKI IN JI ŽELIMO
"DOBER TEK".

REŠITEV NOVEMBRŠKE
KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. OPRSEJE, 7. KANOPA, 13. KRETEN, 14. ETANOL, 15. RAVI, 16. SPRAT, 18. ŠO, 19. ATON, 20. LEL, 21. ATA, 22. OLA, 23. BAS, 24. AVA, 25. ALT, 26. DOŽ, 27. DARK, 29. SI, 30. NERAT, 32. ALIL, 33. INTIMA, 35. ORNICA, 37. RITNIK, 38. PLATAK.

NAVPIČNO: 5. J(UKIO) E(NDO), 34. T(OMAŽ) T(ERČEK), 36. R(OD) L(AVER)

REŠITEV
DECEMBRSKE
KRIŽANKE

nam pošljite do **20.**
januarja 2002,

na naš naslov:

UREDNIŠTVO
ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40 6250 Ilirska
Bistrica

Med prispelimi pravičnimi
rešitvami bomo izžrebali
nekoga, ki bo prejel lepo
nagrado:

**VEČERJO ZA DVE
OSEBI V GOSTIŠČU
GRILL DANILU**

**GRILL
DANILO**

VOŠČILO

Občinski odbor Nove Slovenije – krščanske ljudske stranke
iz Ilirske Bistrice želi vsem občanom
lepe božične praznike ter srečno novo leto.

OBVESTILO

CZNI, v nadaljevanju Civilno združenje za nadzor nad institucijami je pravna oseba zasebnega prava, vpisana v register društev, ki pomaga članom pri odkrivanju nepravilnosti v slovenskih institucijah (vse vrste sodišč, državna administracija...) katerih posamezniki delujejo z nekontrolirano močjo neobjektivnih ocen na posledice navadnega državljana..

CZNI poziva vse, ki so bili oškodovani pri izreku sodbe zaradi pristranskosti, nestrokovnosti ali svojeglavosti sodnika, katere ni dokazno podprl.

Informacije na Franetič 05/788 00 33 in Kreslin 02/ 681 26 31

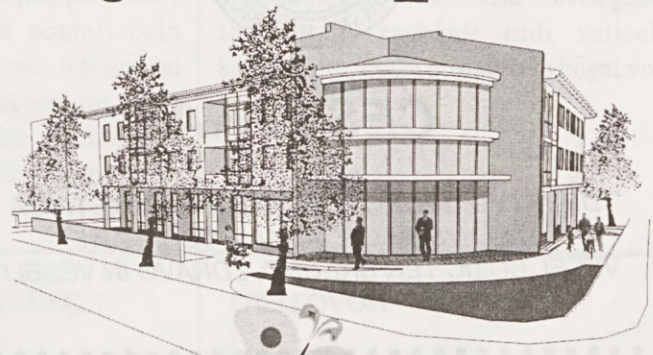
ČESTITKA

KOČANSKI TABORNIKI, ČLANI »PODGORSKEGA RODA«,
VAM VOŠČIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE,
V NOVEM LETU PA VELIKO UŽITKOV
V SPOZNAVANJU NARAVE, BIVANJU V NJEJ
IN DOŽIVLJANJU NJENIH LEHOT.

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

Izberite prvi!

V centru Postojne,

med Cesto na Kremenco

in Ulico 1. maja,

Primorje gradi moderen

poslovno stanovanjski

objekt Ribnik.

Poleg odlične lokacije se objekt
ponaša z estetsko dovršeno zunanjo
podobo in dobro premišljeno
razporeditvijo prostorov. Pritličje
je namenjeno poslovnim prostorom,
v dveh nadstropjih pa so manjša
in večja stanovanja. Predvideni rok
vselitve je začetek pomladi 2002.

*Nikar ne čakajte.
Izberite zdaj,
ko lahko izbirate.
Bodite prvi.*

primorje

Primorje Ajdovščina d.d.,
05 36 90 351, 36 90 331

POLICIJSKA KRONIKA

V času od 01.12.2001 do 14.12.2001 so policisti PP Ilirska Bistrica obravnavali na področju prometne varnosti skupno 10 prometnih nesreč, dva udeleženca sta bila lažje telesno poškodovana. V enem primeru je voznik pobegnil s kraja, vendar je bil še istega dne izsleden.

Na področju kriminalitete so pol. kriminalisti PP obravnavali 11 kaznivih dejanj in sicer 4 tatvine, 2 vloma, 4 poškodovanja tuje stvari in eno goljufijo. Storilci bodo ovadeni okrožnemu državnemu tožilstvu.

Na področju javnega reda in miru je bilo obravnavanih 13 kršitev, od tega 4 v zasebnih prostorih in 9 na javnem kraju, ena oseba je bila pridržana do istrežnitve, zoper vse je bil podan predlog za uvedbo postopka pri sodniku za prekrške.

PP je prejela tudi precej klicev zaradi neprimerne uporabe pirotehničnih sredstev, predvsem s strani mladoletnikov in otrok, zato predvsem starše opozarjamo, naj poskrbijo za varnost svojih otrok ter naj upoštevajo opozorila policistov in medijev o varnem ravnanju s pirotehničnimi sredstvi.

Poleg navedenega so policisti obravnavali še štiri manjše požare, v katerih je ena oseba zadobila opekline.

V dveh primerih so obravnavali povoženje divjadi, občan pa je na PP prinesel najdeno pištolo, katere lastnik se še ugotavlja.

Kolektiv PP Ilirska Bistrica želi vsem občanom in bralcem časopisa Snežnik srečno in uspešno Novo leto 2002, predvsem pa mirne in vesele praznike brez odvečnega pokanja pločvine in petard.

POZOR PETARDE !?

Petarda je otroku poškodovala oči in prste. Bo še lahko postal pilot, strojevodja, kuhar ...?

Policija ugotavlja, da se ob praznovanju božiča, novega leta, velike noči in ob drugih priložnostih množično uporabljajo različne vrste pirotehničnih izdelkov. Pri tem prihaja tudi do številnih telesnih poškodb, kršitev javnega reda in miru ter do materialne škode in pritožb občanov nad pretirano, nehumano ali objestno uporabo petard.

PETARDE

Oslépitve, opečeni prsti, požari,

prestrašeni sosedu... Je vredno poka petarde?

Da bi omilili perečo problematiko ter s tem zmanjšali predvsem število telesnih poškodb, pritožb občanov in drugih negativnih posledic, ki nastajajo z uporabo pirotehničnih izdelkov, je policija izdelala vrsto usmeritev za preventivno delovanje policije zaradi preprečevanja kršitev.

PETARDE !?

Petarda je zanetila požar in družina je za praznik ostala brez doma. Ima tudi vaš otrok tudi samo piratko v žepu?

ČESTITKA

**DRUŠTVO UPOKOJENCEV ILIRSKA BISTRICA
ŽELI VSEM OBČANKAM OBČANOM
VESEL BOŽIČ TER SREČNO, ZDRAVO IN VESELO
NOVO LETO.**

SDS

VOŠČILO

**OBČINSKI ODBOR SDS TER
SOCIALDEMOKRATSKA MLADINA ILIRSKA BISTRICA
VOŠČITA VSEM OBČANKAM IN OBČANOM,
ŠE POSEBEJ PA SVOJIM VOLILCEM IN SIMPATIZERJEM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO, ZDRAVO IN VESELO NOVO LETO 2002.**

Policija svetuje

BREZ VANDALIZMA JE LEPŠE - ZAUSTAVIMO GA!

Uničevanje spomenikov, klopi, igral na otroških igriščih, dreves in parkov, telefonskih govorilnic, skrunitev grobov, razbijanje veliko okrasnih plošč na zidovih, šip in uličnih svetilk, pisanje po zidovih, prevračanje smetnjakov, uničevanje prometnih in drugih znakov, parkiranih avtomobilov, nogometni huliganizem, metanje kamnov na mimovozeča vozila, v okna vlakov, nastavljanje skal na železniške proge ipd. so postali nekako del našega vsakdana, vendar nikakor ne del, s katerim bi se lahko kar tako sprijaznili, saj vandalizem poleg neposrednih posledic v okolju zapuša tudi motnje v družbenih odnosih ter lahko vodi v brezbriznost, strah in razkroj. Vandalizem sam po sebi kliče vandalizem. V mnogih deželah je postal veliko zlo mestnega pa tudi vaškega življenja.

**ZAKAJ TAKŠNA
V A N D A L S K A
DEJANJA?**

Razlogov je več:

Takšno stanje je včasih posledica prikritih napetosti v družbi oziroma odsev splošnega družbenega stanja in težav.

V isti sapi, ko se pritožujemo nad ravnanjem vandalov, pozabljamo na pivsko kulturo v Sloveniji, saj pri nas gostom strežejo tudi potem, ko že pijano visijo za šankom. Strežno osebje bi moralo prepoznati pijanega gosta in ga nato znati prepričati, naj preneha s popivanjem.

Mnogi se sami ali združeni v skupine napadalno vedejo do svoje okolice, najpogosteje v skladu s pravili tolp, zaradi osebne neuspešnosti, značajskih napak ali slabe vzgoje.

Na urejenih nogometnih igriščih, kjer bi se lahko gledalci dobro počutili, bi bilo manj vandalizma in huliganskih izpadov kot pa na navadno neudobnih stadionih, kjer navijače obravnavajo kot kriminalce.

Na vandalizem vpliva razbito in zanemarjeno okolje, kjer se ljudje kaj hitro lahko počutijo ogrožene.

**POSLEDICE VANDALIZMA
NOSIMO VSI!**

Zaradi poškodovanih in uničenih javnih telefonskih govorilnic ne trpi le Telekom, ampak vsi tisti, ki bi iz njih radi telefonirali, pa ne moremo.

Razbite svetilke ne kazijo le okolja, ampak tudi otežujejo gibanje ponoči in ne zagotavljajo občutka varnosti.

Tisti, ki v telefonskih govorilnicah zlorablajo tipko za pomoč ali za nevarnost, povzročajo nepotrebno delo in stroške intervencije, s tem pa posredno škodujejo tudi sebi.

Premaknjeni, poškodovani ali odstranjeni prometni znaki povzročajo nevarnost za vse udeležence v prometu.

Skale na železniški progi, razbita okna vlakov, goreče zavese in sedeži vagonov lahko povzročajo nevarnost za vse potnike in kažejo, da vzgoja naših šolarjev ni najboljša

Uničeni spomeniki pomenijo neposreden napad na kulturne dobrine nekega naroda in ne prizadevajo le nas, ampak tudi naše potomce.

Poškodovana igrala na otroških igriščih so nevarna za vaše otroke in preprečujejo njihovo sprostitve.

Uničene cvetne gredice in polomljene drevesne veje, klopi, vržene

Zato si prizadevamo, da bi nam skupaj uspelo doseči višjo kulturno zavest ljudi.

PREPREČIMO VANDALIZEM!

Vsega ne moremo odpraviti s kaznijo. Kazen je izhod, s katero preprečujemo nevarno ravnanje, dolgoročno rešitev pa je ustvarjanje takšnih razmer, da vandalizma ne bo več. Treba je odkriti vzroke takšnega ravnanja in jih odpraviti. Poskrbimo za to v svojem okolju, posvetimo se otrokom in mladini, omogočimo jim ustvarjalno sproščanje napetosti.

načrtno lepšanje praznih in pustih betonskih zidov.

Resda se proti vandalizmu ni vedno lahko boriti, vendar je vredno poskusiti.

Ob vandalskih dejanjih nikoli ne ostanite brezbrizni, češ saj to ni moje, to se me ne tiče in podobno.

Če opazite, da se nekdo vandalsko obnaša, ga skušajte opozoriti, naj tega ne počne.

Če presodite, da vašega poziva ne bodo upoštevali, pokličite policijo.

v jezera, kazijo naše okolje in zato škodijo vsem.

Vaši otroci se lahko poškodujejo z razbito steklovino ali uporabljenimi injekcijsko iglo, ki jo je prejšnji večer odvrnila skupina mladostnikov, ki se redno zbira na igriščih ob vrtcih.

Pobesneli navijači na nogometnih in drugih tekmah druge prikradajo za športne užitke. Med divjanjem in medsebojnim obračunavanjem pogosto poškodujejo tudi povsem nedolžne ljudi ali njihovo lastnino.

Turizma ne ogroža samo kriminaliteta. Med različnimi viri ogrožanja so na prvem mestu vandalizmi.

**ŠTEVILNE OBLIKE
VANDALIZMA SO KAZNIVA
DEJANJA!**

Vandalizem je tudi kaznivo dejanje, predvsem pa škodljivo vpliva na vsakdanje življenje, medsebojne odnose, ruši občutek varnosti in dobro počutje v okolju.

ŠKODO PLAČUJETE TUDI VI!

Čeprav se navedene oblike vandalizma med seboj razlikujejo in bi lahko našteali še celo vrsto vandalskih dejanj, imajo vsa nekaj skupnega - poškodovanje ali uničenje stvari!

Če je škoda povzročena vam, boste zanj plačevali sami, če pa so poškodovane javne dobrine, bomo plačevali vsi davkoplačevalci.

Nekaterih vrst škode, še posebej na spomenikih in naravnih dobrinah, seveda ni mogoče izraziti v denarju in je pogosto tudi ni več mogoče popraviti.

**OPERATIVNO
KOMUNIKACIJSKI CENTER
113 ali anonimni 080-1200**

Na vsak klic se bo policija odzvala ter ukrepala v skladu z zakonskimi pooblastili. Policija se bo poskušala pojavljati "na pravem kraju ob pravem času".

Bodite vzor vašim otrokom, sosedom in drugim sodržavljanom. Zavedajte se posledic vandalskih dejanj in nam pomagajte pri preprečevanju ter pri odkrivanju storilcev. Čisto in lepo urejeno okolje, prijazni in gostoljubni ljudje so za turistično ponudbo nepogrešljivi in tega se je potrebno nadvse zavedati.

Izberite vedenje, ki vas izpopolnjuje namesto vedenja, ki (vas) uničuje (okolje).

Možnost izbire je vaša največja svoboda.

Srečno!

**VESEL BOŽIČ
IN SREČNO
NOVO LETO
VAM ŽELI**

OPTIKA

Gregor Primc
Gregorčičeva 9, Ilirska Bistrica
Tel.: 05/71-00-510

KAJ NAM PRINAŠA LETO 2002 - LETO MARSA?

S prehodom v tretje tisočletje se je začela vladavina Vodnarja, ki obljublja nekaj velikega in izredno pomembnega: mir med znanostjo in človeštvom, razumevanje važnih medsebojnih odnosov v naravi in družbi ter začetek velikega obdobja miru. Čisto točno začetka vladavine znaka vodnarja ne moremo izračunati, ker so meje nedefinirane. Seveda pa še vedno občutimo pozitivne vplive vladavine znaka ribe, ki je trajalo od rojstva Kristusa do leta 2000.

Obdobje vodnarja prinaša človeštvu veliko več koristnih izumov od bilo katerega drugega astrološkega znamenja./Alen Leo 1860-1917/

Osebe rojene v znamenju vodnarja so reformatorji. Vladar znaka je uran, odkrit je bil leta 1781, je revolucionaren/francoska revolucija, tehnološka revolucija-odkritje radiofonije, elektrike, televizije, nuklearne energije. Ljudje rojeni v znamenju vodnarja se zanimajo za glasbo, književnost in druge oblike umetnosti. Njihova

velika vrlina pa je, da hodijo po neobičajnih poteh, ki jim odpirajo možnosti, da najdejo vedno rešitev tudi v kriznih in kritičnih situacijah. Njihov izražen smisel za pravico in predanost velikim idejam jim daje moč vpliva na svetovna dogajanja in zgodovino.

V obdobju vodnarja postaja pomembna vrednota individualnost vsakega posameznika, vse kar pripada kolektivismu se razpada, ukinjajo se diktatorski sistemi, prevzema se maksimalna odgovornost za sebe, znanja so zmeraj večja in nevarna, ne skrivajo se informacije kot je bilo v obdobju rib, ne priznava se avtoriteta nobene vrste, povečuje se naravna sposobnost ljudi, osveščenost, telepatija, inovacije.....individualna sposobnost ljudi pride do izraza v kolektivu!

Prihod vladavine vodnarja se je najmočnejše občutil v začetku 60-tih let, ko so mladi po celem svetu protestirali proti vojni v Vietnamu. Ta generacija je razumela, da nosijo odgovornost za socialne pravice in bodočnost planeta zemlje. Z mirnimi

demonstracijami in z odprtim odporom so se zavzemali za mir na svetu, za ukinitve lakote in siromaštva, in za pravico samoopredelitve vsakega naroda. Oni so na nek način pokazali cilje in poti človeštva v obdobju vodnarja.

Mars vlada letu 2002 in bo v svojem gibanju v 12 mesecih šel skozi ovna, bika, dvojčka, raka, leva, devico, tehtnico in škorpjona.

To pomeni, da bo naštetim znakom poklonil veliko energije, da bodo lahko uresničili svoje cilje.

Jupiter bo rakom poklonil srečo v domu do konca julija, v avgustu se seli v leva, takrat bo podpiral samozavest, individualnost. Saturn se v letu 2002 nahaja v dvojčkih in prinaša težko obdobje v mesecu maju in juniju. Srečni znaki v letu 2002 so ovni, biki, raki, levi in device.

Kaj lahko torej pričakujemo? Leto borb in konfrontacij, agresivnosti... Ljubezen in razumevanje sta potisnjena v drugi plan.

OVEN

Srečo v ljubezni lahko pričakujete od sredine januarja do konca marca, ko bo venera in mars v znaku

ovna, v mesecu juliju in avgustu, ko bosta mars in jupiter v levu pa boste zelo ponosni in darežljivi.

V prvi polovici januarja in cel februar imate zelo ugodno obdobje na poslovnem področju, prav tako v poletnih mesecih, ko vrednost vaših delnic lahko doseže vrtočlave vrednosti.

Nasvet: uporabite glavo, če boste med letom 2002 delali prave stvari in zato vas bodo proglasili gospodarjem, kar pa vam imponira, mislite na druge!

RAK

V letu 2002 se boste osvobodili svoje preobčutljivosti, ranljivosti, pasivnosti in to vse s pomočjo

ljubezni. Jupiter se nahaja v vašem znaku in vas bo prisilil na širjenje, plodnost, rast.

Vrstile se bodo številne ponudbe, do izraza bo prišel vaš tihi šarm. Najbolj ugodno obdobje za veliko ljubezen je okoli 15. februarja. V letu 2002 boste zelo širokogrudni, finančni dobitki so možni s prodajo hiše, zemljišča ali nepremičnine katero bi lahko nasledili. Nasvet: ne trošite preveč, ne bodite preveč darežljivi, ker vas jupiter sili na nerealno trošenje, pametno stabilizirajte vaše življenje!

TEHTNICA

Letos bo vaša največja lekcija-odnosi. Iskali boste svojo filozofijo življenja. Malo več

strasti vam bo v vaše življenje prinesla tranzitna venera v vodnarju, katera vam v kontaktu z marsom, neptunom, saturnom lahko naredi cel filmski scenarij zaljubljevanj.

Malo več sreče v ljubezni lahko pričakujete v maju in avgustu. Letos v finančnem smislu niste podvrženi riziku. V mesecu avgustu imate ugodno obdobje za zaslužek. Nasvet: zelo pametno ravnajte s svojo lastnino, ker je veliko ljudi okoli vas ljubosumnih.

KOZOROG

Ugodno obdobje za ljubezen imate v mesecu januarju in decembru. Jupiter v raku do 2. avgusta vam prinaša

številne prilike, lahko spoznate interesantno ribico ali raka.

Leto, ki prihaja vam bo dalo veliko poslovnih ambicij, stalno boste razmišljali o karieri. Finančno ste iz leta v leto bolj stabilni. V mesecu maju in juniju vam bo denar kar sam od sebe pritekal. Vse kar ste v preteklosti obračali se in v kar ste vlagali se vam bo obilno povrnilo. Nasvet: ne igrajte se z ognjem, niti z zakonom.

BIK

V letu 2002 se vam bo marsikaj dogajalo... Že v mesecu januarju se lahko prav močno zaljubite, še

močnejše pa v mesecu marcu, ko se mars nahaja v biku in v aprilu, ko bo venera prav tako v biku... Mars vam bo dajal dovolj energije za akcijo, venera pa vas bo polepšala... prav tako vam je dobro aspektiran tudi konec meseca julija. Do denarja v tem letu ne boste prišli prav zlahka, strah vas bo sprememb, želeli boste zadržati stare položaje. V začetku aprila lahko pričakujete večjo denarno transformacijo. Nasvet: Ne izbirajte preveč, zgrabite vse, kar vam se ponudi....

LEV

Težko boste prejeli ljubezen, strah vas bo preveč velikih zahtev drugih ljudi, čez celo

leto boste zelo nesigurni. Pretiravali boste s svojim delom in tako težko našli čas za polnjenje emocionalnih baterij. Od sredine januarja do konca marca vas bo mars izvelkel iz pasivnosti in v osvajanjih boste nepremagljivi. Finančni problemi bodo aktivni čez celo leto. Preobrat na bolje lahko pričakujete šele v prvih dneh avgusta. Nasvet: Ne obnašajte se kod sponzor, ker vam bo drugače denar spolzel iz rok.

ŠKORPIJON

V letu, ki prihaja boste zelo obrnjeni v svojo notranjost. Začetek aprila vam prinaša pomiritev,

notranji mir in toleranco. V začetku meseca junija pa boste začutili zelo močno željo, da se nekje in z nekom ustalite. Tisti, ki ste se obremenili s krediti, boste svojo finančno situacijo reševali v zadnjem času. Stalno boste živeli v stresnih situacijah, posebno v mesecu marcu, ko boste postali celo destruktivni. Pri delu boste zelo odvisni od drugih, kar pa nobeden škorpion nima preveč rad. Nasvet: držite se dobrega finančnega programa in čistih poslov.

VODNAR

Že v začetku februarja vam bodo zasijale vse zvezde v ljubezni. Venera se bo nahajala v vašem znaku

in znate čisto drugače od svojega vzorca svobode doživeti novo ljubezen. Osvajali boste ljudi z neverjetno estetiko, vaš zunanji izgled bo zelo važen. Živeli boste brez plana in programa, vaš finančni lom bo viden na vseh poljih. Nasvet: Če boste zraven genialne inspiracije zadržali tudi smisel za kapitalizem, boste postali zelo bogat vodnar.

DVOJČEK

V ljubezni imate priliko za novi start in to koncem januarja, prvi teden v mesecu maju in v drugi polovici

septembra. Leto 2002 vam prinaša izpite zrelosti, odgovornosti, hrabrosti na vseh področjih.

Našli se boste na mostu, ki vodi iz preteklosti v prihodnost. V mesecu avgustu vzemite svoje življenje v svoje roke. V poslovnem smislu je za vas temeljno leto, ker se saturn nahaja v dvojčkih in se boste počutili nesigurni v vsakem pogledu. Nasvet: Krenite samozavestno in pametno na pot samorealizacije.

Ne bežite od problemov!

DEVICA

Že koncem januarja lahko v službi spoznate osebo, ki vam bozelo z a k o m p l i c i r a l a življenje. Šele v marcu,

ko bo mars v biku boste lahko poiskali osebo, ki vam bo bolj podobna, sigurna, posesivna. Intuicija vam govori, da mora priti vaših 5 minut in tako boste v septembru spoznali škorpjona, kateri vas bo čisto prevzel. Finančna situacija se bo poboljšala, seveda, če se držite konkretnih ambicij. Nasvet: Uživate v maju, mogoče brez velikega truda zaslužite večjo količino denarja s pomočjo nekoga iz družine.

STRELEC

Že od 19. januarja se vam bo življenje zelo spremenilo, lahko se fatalno zaljubite, prijatelji se bodo

pojavi od nekod, družabno življenje se bo močno povečalo. V marcu pa lahko pričakujete iskre na vseh področjih zaradi venere, ki se bo nahajala v ovnu. Leto 2002 je za vas zelo pomembno leto, polno dogovorov, sestankov, pazite, da se ne povzpnete previsoko, ker lahko ostanete sami. Nasvet: Najbolje, da se že na začetku leta spustite na zemljo in vrnete v normalo. Vse lahko uresničite samo s svojim trudom.

RIBI

V ljubezni boste imeli probleme in to vse zaradi vaših idealov. Ves čas boste pasivni, sanjavi, Mars v

ribah vas bo delal zelo razdražljive. V mesecu juniju pa lahko zaplavate v mirne zakonske vode, s pomočjo tranzitnega jupitra v raku. Imovina in denar so najboljše aspektirani v mesecu februarju in marcu. V mesecu juniju se lahko spustite v finančne transakcije s pomočjo družine, kjer pa lahko tudi zelo obogatite. Nasvet: pazite kako razpolagate z denarjem v jesenskih mesecih.

KMEČKE ŽENE PROMOVIRAJO NAŠO OBČINO

Konec meseca oktobra je pevska skupina Društvo kmečkih žena iz Ilirske Bistrice nastopila na 2. Festival SLS SKD Slovenske ljudske stranke v Celju. Že dopoldan smo pevke nastopile na srečanju upokojenske zveze, predstavile smo se s Prešernovo Zdravljico in ljudsko pesmijo, poleg tega smo sodelovale tudi pri povezovanju kulturnega programa.

Sledilo je petje svete maše v cerkvi Sv. Duha v Celju, katere sta se udeležila predsednik stranke in minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Franci But, ter vodja poslanske skupine v ZD Janez Podobnik.

V popoldanskih urah je pevska skupina Društvo kmečkih žena zaključila svoje pevske nastope s predstavitvijo v okviru kulturnega programa 2. Festivala. Več tisočglava množica je pevkam z ilirskobistriškega namenila dolg in glasen aplavz.

Ob tej priložnosti se članice Društva kmečkih žena zahvaljujemo občinskemu odboru SLS SKD IL. Bistrica za prijazno povabilo. Še posebej gre zahvala za vsestransko

pomoč in podporo tajniku Janežič Toniju.

Predsednica društva
Fani Lopuh

PRI DeSUS-u DELOVNO IN DRUŽABNO

V prednovoletnem vzdušju je potekalo delovno srečanje članov DeSUSA iz ilirskobistriške občine, ki so se v petek, 14. decembra v velikem številu zbrali v Ribiškem domu pod Sozami. Z veseljem so ugotavljali, da so v preteklem letu bili dovolj uspešni kar se je pokazalo tudi pri zadnjih državnozborskih volitvah, ko so pridobili stranki svojega poslanca, enega od štirih v vsem slovenskem strankinem volilnem telesu. To je potrdil tudi predsednik stranke Janko Kušar in je ob čestitkah strankinemu občinskemu odboru, ki ga vodi Jože Štemberger, predstavil trenutne naloge

stranke v pripravi na 5. strankin kongres, ki bo konec meseca marca prihodnje leto v Postojni. O nalogah članov DeSUS na Primorskem je govoril tudi predsednik pokrajinskega odbora Branko Simonovič in čestital Bistričanom k uspešnemu delu. O nalogah stanke in problematiki s katero s ukvajo na postojnskem in kozinskem pa sta spregovorila tudi prisotna predsednika tamkajšnjih občinskih odborov DeSUS.

Večer so prisotni preživeli v prijetnem družabnem srečanju s harmoniko in pesmijo!

JM

ZAHVALA

Veseli smo, da nas je podjetje Ilirija d.d. vzelo pod svoje okrilje in nam že večkrat priskočilo na pomoč pri izvajanju prostoračasnih dejavnosti, izkazalo pozornost pri športnih dosežkih naših varovancev ter se tudi ob otvoritvi novega trgovskega centra 21.11.2001 spomnilo na nas.

S tem je pokazalo svojo odprtost in razumevanje za potrebe drugačnih ljudi, ki živijo med nami.

Varovanci in delavci
Varstveno delovnega centra
Il. Bistrica

Bistriški ZOO kotiček

HRČKI... KOT HOBBY!

Hrčki sodijo v družino hrčkov in voluharic, znotraj te pa v družino pravih rovk. V večini so rastlinojedi, prehranjujejo pa se tudi z nevretenčarji. V prosti naravi živijo do 2 leti. Pri nas, v Panonski nižini najdemo vrsto velikega

hrčka, ki je malo manjši od kunca.

Ta godrnjavi, razdražljivi hrček zraste tudi do 32 cm in je povečini rjavo rumene barve. Nam bolj znan in priljubljen je zlati hrček. Njegov pisan kožušček, posebno obnašanje, sproti nabiranje hrane, globoko spanje in ljubkost so lastnosti, ki so pripomogle, da je postal tako priljubljen hišni ljubljeneček. To je nočna žival, ki postane dejavna šele ko pade mrak. Zaradi načina življenja je zlati hrček vsejed, saj pozimi lovi

tudi manjše živali. Živi samotarsko življenje v rovi. Za zbiranje hrane uporablja velike čeljustne vrečke, ki služijo kot prehodna shramba med potjo v bivališče. V rovi se nahajajo shrambe v katere hrček kopiči hrano tako dolgo dokler jo je še kaj na voljo, šele potem jo začne jesti.

IZBIRA HRČKA!

Če ste se odločili za nakup hrčka potem ne pozabite, da je pomembno izbrati zdravega hrčka! Njegovo telesce mora biti lepo zaokroženo, kožušček čist, puhast brez golih zaplat, oči bistre. Da bi ga kar nalažje udomačili naj bo star med 4 in 7 tednov. Ker so hrčki zelo teritorialne narave je bolje vedno imeti samo enega v vsaki kletki.

PREHRANJEVALNE NAVADE!

Napogostejte jih hranimo z semeni, oreški, žitom in sadjem. Hranimo ga enkrat dnevno pozno popoldan ali zvečer. Hranimo ga zmerno (eno jušno žlico mešanih semen + košček sadja na obrok).

Bodite pozorni na to ali hrček hrano je ali jo kopiči v hišico. Hranite ga manj dokler nakopičene hrane ne poje. Nekaj najboljših zelenjav: brokoli, repa,

korenček, spinača, cvetača, peršil in v manjših količinah zelje, brstični ohrovt in zelena solata. Nikoli ne pustite hrčka brez vode!!! Kjub sočni hrani s katero ga hranite. Bodite pozorni na ostanke sadja v hrčkovih shrambi, ki lahko hitro zgnije. Dvakrat tedensko čistite hišico ali nakopičeno hrano drugje po bivalnem prostoru. Hrčki potrebujejo tudi minerale in vitamine, ki jih s sadno-zelenjavno hrano NE dobijo. Kot dopolnilno hrano mu ponudimo razne vitaminsko-mineralne dodatke v obliki zeliščnih kroglic, vitaminskih koktajlov, granulativ...ne pozabimo na mineralni kamen za brušenje zob.

BIVALNI PROSTOR!

Preden hrčka prinesete domov mu skrbno pripravite bivalni prostor.

Najprimernejše so kletke. Tla steljamo z oblanci iz posušenega lesa.

Le ti ne smejo biti iz cedrovega lesa, ki ima preveč izrazit vonj in lahko škoduje mladim hrčkom. Najprimernejše so kupljene stelje, ki so namenjene malim glodalcem in vsebuje ne-toksične, lsene, posušene oblance. V hišico nikoli ne vstavljate sintetičnih vlaken ali volne,

ki so za hrčke nevarne, saj jih le ta shranjuje v čeljustne vrečke.

Gnezdi lahko v pletenih, lesenih ali plastičnih gnezdi. Ker rad pleza in je zelo aktiven ga nikar ne puščajte brez kolesa, raznih vej in skatlic s katerimi si bo krajšal nočno lazenje.

Kletko ne postavite v bližino radiatorja, sonca ali odprtega okna.

Še mladega hrčka čim hitreje navadite uporabljati stranišče, in sicer tako da prvi teden opazujete v kateri kot hrček lula in pri naslednjem čiščenju tja vstavite majhno plastično, kotno stanišče za male glodalce. Napolnite ga z peskom ali mačjim posipom. Tako pripravljeno kletko lahko nato čistite enkrat mesečno.

ZDRAVSTVENE TEGOBE!

Ali je potrebno hrčka kpati? NE!!! Ker so zelo čisti in nimajo posebnih telesnih vonjav. Neprijetne vonjave lahko povzročijo le nečista kletka, zato jo enkrat mesečno očistite z dezinfekcijskim sredstvom. Če se umivanju ne morete izogniti potem za to uporabite čisto zobno ščetko in mlačno vodo. Hrčka nikar ne namakajte v vodi.

Hrčki se kar hitro prehladijo in so občutljivi na vonjave. Kihanje in šmrkanje je lahko znak alergije na različne vonjave ali prehlada.

Diareja je pogost pojav. Hrčka nekaj dni hranite le z suho dietno hrano, ki jo dobite v vsaki specializirani trgovini, v kateri lahko dobite tudi kapljice proti prehladu in diareji, ter sredstvo proti zajedalcem.

Če hrček odklanja hrano več dni in ima solzne oči potem se mu je lahko kaj zataknilo v čeljustno vrečko. Odpeljite ga k najbližjemu veterinarju za male živali.

Če pade iz visoke višine potem je lahko v šoku in nepremično obleži kot bi bil mrtev. Možnost resnejše poškodbe je redka. Za nekaj časa ga postavite v miren, temen kraj, da si opomore.

Za vse dodatne informacije se obrnite na
TUKANO ZOO IN VRT CENTER, Gregorčičeva 2
(Dom na Vidmu) Ilirska Bistrica tel.: 05/710-13-63!

SANTOMAS®

za posebne priložnosti

Iz kleti Ludvika N. Glavine
Šmarje 10, 6274 Šmarje
GSM: +386 41 728 724

VOŠČILO

RIBIŠKA DRUŽINA
VAM VOŠČI VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO, VESELO IN
ZDRAVO NOVO LETO 2002.

VOŠČILO

GOBARSKO DRUŠTVO
ILIRSKA BISTRICA
ŽELI VSEM SKUPAJ
VESEL BOŽIČ TER
ZDRAVO, SREČNO,
PREDVSEM PA VESELO
NOVO LETO 2002.

KOLEDAR PRIREDITEV ZA MESEC DECEMBER

VESELE DECEMBER V ILIRSKO BISTRICO

OSNOVNA ŠOLA ANTONA ŽNIDERŠIČA ILIRSKA BISTRICA tel. 05/711 02 60

05/711 02 60

OBISK DEDKA MRAZA Z IGRICO, 21.12.2001 OB 9. URINA ŠOLI

DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE ILIRSKA BISTRICA tel. 05/711 02 63

29.12.2001» SANKE DEDKA MRAZA« – pravljica o mezinčku (Kranjski komedijantje) V Domu na Vidmu ob 17.00 uri

OSNOVNA ŠOLA KNEŽAK tel. 05/788 00 02 21.12.2001 **Novoletno** rajanje in prihod Dedka Mraza na osnovni šoli ob 17.00 uri

OSNOVNA ŠOLA PODGRAD tel. 05/783 50 14 21.12.2001 **Obisk** Dedka Mraza s prireditvijo na osnovni šoli ob 9.00 uri

OSNOVNA ŠOLA PREGARJE tel. 05/789 51 60 **Prihod** Dedka Mraza z obdaritvijo vseh otrok 21.12.01 ob 12. uri

OSNOVNA ŠOLA PODGORA KUTEŽEVO tel. 05/787 01 62 **21.12.2001** OB 16.30 **PRIREDITEV IN OBISK DEDKA MRAZA Z OBDARITVIJO, TUDI ZA ZUNANJE OTROKE NAŠEGA ŠOLSKEGA OKOLIŠA**

SILVESTROVANJA PIVOVARNA IN GOSTILNA »PEK« DOLENJE tel. 05/788 50 29 Silvestrovanje z živo glasbo, 31.12.2001 od 20.00 ure dalje

KMEČKI TURIZEM JENEZINOVI, RATEČEVO BRDO tel. 05/7860 128 Silvestrovanje z živo glasbo, 31.12.2001 od 20. ure dalje

GOSTILNA »POVODNI MOŽ«, TOPOLC tel. 05/7141 540 Silvestrovanje z živo glasbo, 31.12.2001 od 20. ure dalje

GOSTILNA S PRENOČIŠČI POTOK, DOLENJE tel. 05/714 26 48 Silvestrovanje z živo glasbo 31.12.2001 ter Noletni ples 1.1.2001

OKREPČEVALNICA GRILL DANILO ILIRSKA BISTRICA 05/7141 517 Silvestrovanje z živo glasbo, 31.12.2001 in 1.1.2002

GOSTIŠČE MAŠUN 050 331 611 Silvestrovanje z glasbo, zabaval bo ansambel Snežnik Dne 31.12.2001 od 20.00 ure dalje

DOGODKI IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

PRIMORSKO NUMIZMATIČNO DRUŠTVO ILIRSKA BISTRICA tel. 05/7142 639 Društveno srečanje 23. decembra 2001 med 9.00–12.00

uro v pizzeriji Park v Ilirski Bistrici

DRUŠTVO UPOKOJENCEV ILIRSKA BISTRICA tel. 05/7145 598 30. december Prednovoletno srečanje društva hotel Delfin Izola od 18.00 ure dalje prevoz je organiziran, informacije na društvu sredi in petek od 9.-12. ure

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA – TURIZEM 2001/2002

Ogled gradu prem s stalno razstavo prazgodovinskih gradišč in izkopanin z območja, Prem Ogledi pod strokovnim vodstvom vodnika Mojca Memon, Prem Tel. 05/7860 400, 05/714 44 35

Ogled muzejsko urejene spominske sobe pesnika Dragotina Ketteja, Prem Marija Dolgan, Prem Tel. 05/7860 374, 05/714 44 35

OGLED SPOMINSKE SOBE NEKDANJE POMOŽNE POŠTE IN KLOBUČARNE, HARIJE

Alenka Penko, Harije Tel. 05/7141 573

RAZSTAVE

Stalna razstava starih fotografij Ilirske Bistrice avtorja Emila Maraža, bistro Baladur tel. 05/7141 935 Vsak dan od 7.00–23.00 ure

Prodajna razstava slik Jožeta Šajna, okrepčevalnica Grill Danilo Il. Bistrica tel. 05/7141 517 Vsak dan, razen ponedeljek od 9.-22. ure

Stalna razstava slik Jožeta Šajna, gostilna-pizzerija Škorpiljon tel. 05/7141332 vsak dan, razen torek od 10.-22. ure

ŠTEFANOVO V HARIJAH

Kulturno društvo Alojz Mihelčič, Harije tel. 05/7141 573 Božični koncert v cerkvi sv. Štefana v Harijah, dne 26.12.2001 ob 10. uri

Župnijski urad Podgrad sv. maša v cerkvi sv. Štefana ob 9.00 uri dne 26.12.2001 tel. 05/7835 021

Krajevna skupnost Harije »Štefanovo v Harijah« – Žegnanje konj ob 10.30 uri pred cerkvijo tel. 05/7144 383, 041/595 879 – Škoberne

BOŽIČNI KONCERT

Župnišče Jelšane tel. 05/788 50 09 24.12.2001 Božični koncert v cerkvi Marijinega vnebovzeta v Jelšanah ob 23.15 uri

NEKAJ NAMIGOV OB DECEMBERSKEM ČASU

Vabimo vas, da si ogledate jaslice v kateri izmed naših cerkva, posebej priporočamo ogled jaslic v cerkvi sv. Jurija in sv. Petra v Ilirski Bistrici, v cerkvi sv. Mihaela na Dolnjem Zemonu ter cerkvi sv. Križa v Vrbovem, ali v cerkvi sv. Antona na Ostrožnem Brdu. Vsekakor pa vas vabimo tudi v cerkev sv. Štefana v Harijah, saj si boste obenem ogledali tudi Božični koncert ter tradicionalno prireditev

VOŠČILO

ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO TER ZDRAVO NOVO LETO 2002.

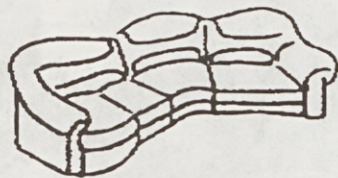

TIB TRANSPORT, d.d., Ilirska Bistrica Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica Tel. Hc.: +386 (0)5 70 40 100, fax: (0)5 71 41 105

PURPLATEX

d.o.o.

*** REZANA POLIURETANSKA PENA
* SEDEŽNE GARNITURE**

Gradišče 51, 6243 OBROV

PE PODGRAD: Podgrad 110, 6244 PODGRAD

Tel.: 05/783-62-10 centrala

05/783-62-11 direktor

Fax: 05/783-63-20

GSM: 041/611-395

e-mail: purplatex@siol.net

d.o.o. AJDOVŠČINA

Pekarna Ilirska Bistrica Cankarjeva 24 6250 Ilirska Bistrica tel/fax: 05/714 10 38

Sabina Murko s.p. Bazoviška 32, 6250 Il. Bistrica tel.: 05/71-00-610

VELIKA IZBIRA NOVOLETNIH DARIL IN OBLAČIL 10% DECEMBRSKI POPUST NA VSE ARTIKLE

VABLJENI!

NOVOLETNO RAJANJE: BOŽIČEK NA MIKOZI 24.12. od 17-19 DEDEK MRAZ 31.12. od 10-12

»Štefanovo« v Harijah.

Lahko pa si ogledate jaslice tudi v drugih cerkvah, saj jih ob božičnem času pripravijo v prav vsaki cerkvi!

Ob tem si boste ogledali tudi bogato arhitekturo, kamnoseške detajle ter freske v posameznem sakralnem objektu.

Lep pozdrav do prihodnjic.
RC-TIC, Mojca Memon

TRGOVINA AVTOMATERIAL
AVTOHERMES
Mizgur Janez s.p.
Prešernova ulica 25 b, 6250 Ilirska Bistrica
tel: 05/710 12 31, fax: 05/710 12 32

AKCIJA do 31. 12. 2001

15% NOVOLETNI POPUST NA KOLESA VSEH VRST

POSLUJEMO NON-STOP

pon-pet 8 - 18

sobota 8 - 12

NAŠIM KUPCEM SE ZAHVALJUJEMO ZA OBISK.

VESEL BOŽIČ IN VSE NAJBOLJŠE V NOvem LETU.

PLAMING

Plaming, projektiranje in izdelava tehnološke opreme, d.o.o.
Ul. Nikole Tesla 5, p.p. 68 6250 Ilirska Bistrica
tel.: +386 (0)5/70-410-00
fax: +386 (0)5/70-410-55
e-mail: plaming@siol.net

Silvestrovanje 2002

PONEDELJEK 31. 12. 2001 OB 20.00 URI

Vas in vaše prijatelje vabimo na prijetno slovo od starega in pričekovanje novega leta.

Zabava s člani glasbene skupine: **AVIA BIG BAND** bo dožvela vrhunec z **OGNJEMETOM** in **ŽREBANJEM VST OPNIC**, ki bo nekoga razveselilo s potovanjem na Kanarske otoke. Ekipa podjetja **Vivo Catering** bo presenetila z okusno hrano, ki bo obogatena z vrhunskimi vini iz kleti Vinakoper.

CENA: 16.000,00 SIT

Informacije in prodaja kart: **TURISTIČNA AGENCIJA PARTNER**, cesta Zore Perello Godina 3, Koper; tel.: 05/630 92 00.

ŽELIMO VAM ZDRAVO, USPEŠNO IN PRIJETNO LETO 2002!

V SPOMIN

Pred kratkim smo se bistriški filatelisti ob **100-letnici njegovega rojstva** s hvaležnostjo spomnili **Aleksandra Ličana**, prvega predsednika Filatelističnega društva Ilirska Bistrica.

Njegovo delo nadaljuje tudi mladi rod bistriških filatelistov.

Filatelistična sekcija
Primorskega numizmatičnega društva Ilirska Bistrica

* posredujemo pri vaših prodajah in nakupih vrednostnih papirjev na ljubljanski borzi
* kupujemo tudi delnice, ki niso uvrščene na borzo

Naše poslovalnice:

KOPER
05/672-72-32
SEŽANA
05/734-14-10

AJDOVŠČINA
05/366-14-94
NOVA GORICA
05/333-42-43

POSTOJNA
05/726-10-50
ILIRSKA
BISTRICA
05/714-19-35
LJUBLJANA
01/425-80-74

MESEČNI PREGLED DOGAJANJA Z LJUBLJANSKE BORZE IN POSLOVNIH NOVIC OD 12.11.2001 DO 12.12.2001

Od 12. novembra do danes so tečaji z ljubljanske borze v povprečju znatno narasli. Tako je slovenski borzni indeks porasel za 6 odstotkov in se trenutno zadržuje v rekordnem območju 2150 točk. V povprečju so se zvišali tudi tečaji pooblaščenih investicijskih družb.

Od 30. novembra do 28. januarja italijanska banka SanPaolo IMI delničarjem Banke Koper ponuja odkup delnic za 101.971,72 tolarja. Vsi delničarji, ki se bodo odločili za prodajo vsaj ene delnice bodo imeli tudi možnost put opcije in sicer, da bodo lahko preostale delnice Banke Koper prodali do junija 2006 po zdajšnji prevzemni ceni, povečani za obresti, ki jih ima Banka Koper za depozite nad letom dni in znižani za izplačane dividende.

Koncern Intereuropa je tudi v prvih devetih mesecih letošnjega leta posloval uspešno in presegal zastavljene cilje. Zraven matične družbe so k rezultatu pripomogle tudi njihove družbe na Hrvaškem, Bosni in Hercegovini, Makedoniji, Rusiji in ZR Jugoslaviji. Prihodke iz poslovanja so v prvih devetih mesecih povečali za 11%, dobiček iz poslovanja pa za 24%, glede na enako obdobje lani. Celotni dobiček pa je bil kar za 95% višji kot v prvih devetih mesecih lanskega leta in je znašal 4,1 milijarde tolarjev. Tečaj delnice Intereurope je od začetka leta do danes, porasel za 31,3%.

Tudi družba Mlinotest je v prvih devetih mesecih letošnjega leta povečala prihodke in čisti dobiček. Prihodki so znašali 4,2 milijarde tolarjev in so bili za 14 odstotkov višji, kot v enakem obdobju lani, čisti dobiček pa se je povečal za 16 odstotkov. Najbolj so povečali proizvodnjo testenin, za 10 odstotkov. Hkrati so skoraj v celoti prenesli proizvodnjo iz svoje koperske pekarnice v prostore Kruha Koper, ki so ga prevzeli letos.

Pivovarna Interbrew je s pivovarno Union sklenila tri pogodbe o strateškem partnerstvu. Tako bo Union izvažal pivo v EU, vendar ne pod svojo blagovno znamko, Interbrewovi pivovarni Zagrebačka pivovarna in Nikšička pivovarna pa bosta pričeli proizvajati pivo Union. Čeprav Interbrew podpira predvsem proizvodnjo piva bodo lahko v Unionu še naprej razvijali svoje blagovne znamke za vodo, sokove in ostale pijače (Sola, Zala in Fructal). Konec novembra je bila tudi tiskovna konferenca na kateri so predstavniki Uniona in Interbrea predstavili javno ponudbo za odkup Unionovih delnic. Ponudba velja do 27. decembra, v njej pa ponujajo 73.000 SIT za delnico. Obstaja možnost, da bo Pivovarna Laško odgovorila z višjo ponudbo za delnice Uniona.

Skupina Lek je v prvih devetih mesecih prodala za 32% več izdelkov kot lani v istem času, za konec leta pa načrtujejo 25,4% rast prodaje na okoli 74 milijard tolarjev. Lekov tržni delež doma je v prvih devetih mesecih znašal 17,4%. Prodaja amoksiklava pa se je v prvih devetih mesecih povečala za 25%. Največ so ga prodali v Sloveniji, na Poljskem, v Rusiji, na Hrvaškem in na Češkem.

Boštjan Pliberšek, analitik
Ilirika borzno posredniška hiša d.d.

KO SO PRAZNIKI RESNIČNO PRAZNIČNI

Prišel je mesec december in z njim čas prazničnih hrepenenj. Čeprav noč v vsej svoji skrivnostni moči teme zagospodari dnevu in se ljudje pogrezamo v hodnike svojih notranjosti in globokega čutenja, nam prav ta čas daje nova upanja. S prihodom svetega Miklavža se napoveduje dolgo obdobje praznikov in iskrene odprtosti človeka k človeku. Slavnostno okrašeni domovi in svetloba tisočerih luči budi veselje in željo po izkazovanju pozornosti in zahvale za prejete darove iztekajočega leta.

Miklavževemu prihodu sledijo priprave na božični čas. Podoživljanje rojstva božjega deteta vedno znova prebudi v človeku življenjske sile, ki navdajajo z novim upanjem in zazrtostjo v prihodnost.

Sv. Miklavž v spremstvu dobrih angelov

Izdelava adventnih venčkov in novoletnih pogrinjkov, v družbi z našo gostjo – gospo Vojko Lenarčič.

Za to so na poseben način poskrbeli tudi naši stanovalci, ki so že v prvih decembrskih dneh sami izdelali voščilnice, na katere so zapisali najboljše želje za svoje bližnje.

V prvem adventnem tednu pa so njihove "domove" že krasili adventni venčki.

Prostori Doma, okrašeni z božično – novoletnimi smrekami in številnimi okraski, pa so zažareli v praznični opravi in tako pričakali najprej prihod svetega Miklavža.

V teh dneh se že pripravljamo na duhovni obred Božiča, ki ga bomo v zadnjih dneh decembra sklenili s prihodom dedka Mraza in novoletnim slavljem.

Za novo 2002 leto pa želimo vsem:

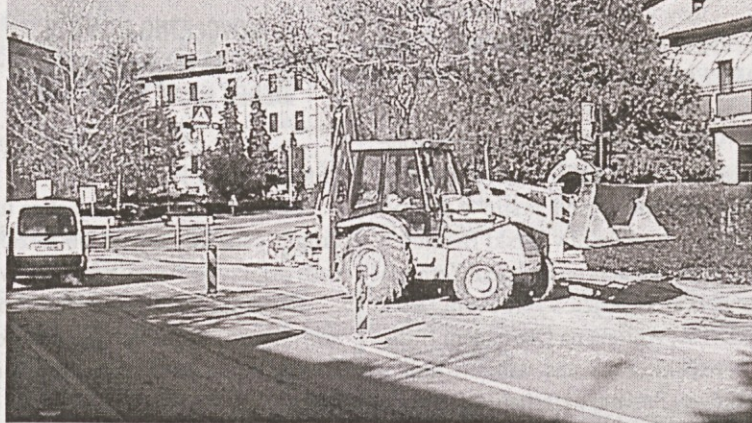
**"DA BI SE NAŠA RESNIČNA
VOŠČILA LETOS VENDAR, V
RESNICI SPOLNILA!"**

Mira Lenarčič

ČESTITKA

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO JELŠANE
VOŠČI VSEM OBČANOM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO NOVO LETO 2002.

FOTOGRAFIJE GOVORILJO

En korak naprej, tri nazaj...

EUPHORBIA PULCMERRIMA – BOŽIČNA ZVEZDA

Pri nas ji pravimo Božična zvezda, saj je aktualna prav v tem prazničnem času. Privlačna je zlasti barva njenih listov. Najpogostejša barva je rdeča, poznamo pa tudi sorte z belo, rumeno, pastelno-zeleno ali rožnato barvo.

Božična zvezda se prodaja na trgu približno tri mesece – od začetka decembra do konca februarja.

V mesecu marcu odcvetele rastline porežemo tako, da ostane le 15 centimetrov stebela in lahko poženejo znova. Ne puščamo pa več kot treh vrhov.

Listi se pri rastlinah, ki jih vzgajamo na svetlobi, zelo težko obarvajo, zato moramo lončnico v tem času postaviti v temo. Listi se začnejo barvati v pozni jeseni. Ko so obarvani, rastlino postavimo v čim svetlejši prostor.

Božična zvezda je zelo občutljiva na mraz, zato jo zalivamo z mlačno vodo. Primerna temperatura je od 18 do 21 stopinj.

vetličarna

Miranda Novak s.p.
Gregorčičeva 21a, 6250 Ilirska Bistrica

NAGRADNI KUPON

NAGRADNO VPRAŠANJE:
KAKO PRAVIMO Z LATINSKO
BESEDO BOŽIČNI ZVEZDI?
Nagrada je šopek v vrednosti
3.500 SIT.

Kupon pošljite na naslov Uredništva.

VOŠČILO

ČLANI
LOVSKE DRUŽINE
PREM
VOŠČIJO VSEM
VAŠČANOM
BRKINOV
TER OBČANOM
ILIRSKA BISTRICE
VESEL BOŽIČ IN
SREČNO
NOVO LETO.

ODPRI OČI, NEZNANO NOVO
LETO, ODPRI OČI, PRIJAZNO
NAS POGLEJ, POSTANI NAŠ
PRIJATELJ, NOVO LETO, DAJ
NAM ROKO IN VODI NAS
NAPREJ, POPELJI NAS PO
NAJBOLJ VARNI POTI IN DAJ
NAM UPANJA IN DAJ MOČI, DA
SKUPAJ PRIDEMO V
SREČNEJŠE ČASE MIRU,
DOBROTE, SPRAVE MED
LJUDMI.

Knjižnice Makse Samsa
Ilirska Bistrica